

علام ظہور

وقتیں سر خلہوں

تألیف: سید محمد باقر نجفی

وقت ظهور و علامات ظهور

و تاریخچه مسجد جمکران و اعمال در آن

تألیف: حجۃ الاسلام سید محمد باقر نجفی یزدی

انتشارات ناظرین

مؤسسه انتشارات ناظرین

نام کتاب: وقت ظهور

تالیف: سید محمد باقر نجفی یزدی

چاپ اول: اسفند ۱۳۸۱

تیراژ: ۱۰۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۶۴_۹۴۴۸۴_۹_۷

قیمت: ۶۰۰۰ ریال

حق چاپ محفوظ است

مرکز پخش:

قم - خیابان معلم، مقابل بیت امام(ره) انتشارات مکتب اهل بیت و ناظرین

تلفن: ۰۵۶-۷۸۳۰۰۵-۲۹۳۲۶۲۱-۷۷۳۲۶۳۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين و السلاطنة و السلام على خاتم الانبياء و
المؤمنين و على آله الطيبين الطاهرين
و لعنة الله على اعدائهم اجمعين
ظهور و قيام امام زمان «عج»

عنوان اول: وقت ظهور

علامات ظهور حضرت صاحب الزمان(ع) از قرآن مجید و روایات
اهل بیت خداوند عالمیان در قرآن مجید سوره بقره آیه(۱۵۵) میفرماید. و
لنبلونکم بشی من الخوف و الجوع و نقص من الاهوال و الانفس و
الثمرات و بشر الصابرين
یعنی البته ما شما را به چیزی از ترس و گرسنگی و نقصانی از اموال و
نفوس و آفات زراعت آزمایش و امتحان میکنیم و صبر کنندگان را
بشارت بدیم.

از کتاب کمال الدین مصدق است محمد ابن مسلم میگوید من از

وقت ظهور

(حضرت) امام جعفر صادق(ع) سوال کردم که آیا علاماتی از طرف خدا برای مؤمنین هست گفتم قربانت گردم آن علامات چیست فرمود قول خدای عزوجل است که فرموده لنبلونکم یعنی شما مؤمنین را قبل از خروج قائم امتحان خواهیم کرد بشئی من الخوف یعنی بخوف و ترس از پادشاهان بني فلان در آرخ سلطنت آنها و الجوع یعنی گران شدن نرخها و نقص من الاموال یعنی کساد تجارتها و کمی فایده والا نفس یعنی مرگ سریع و الشمرات یعنی نقصان زراعت و بشر الصابرين یعنی در آن موقع صابرين را بتعجیل فرج قائم بشارت بد. پس امام صادق(ع) فرمودند این تأویل (آیه شریفه) است خدای عزوجل میفرماید تأویل آنرا کسی نمیداند مگر خدا و کسانیکه راسخ(و ثابت) در علم میباشند. (۱۳ بحار)

۱- وقتی برای ظهور آنحضرت معین نشده

از کتاب غیبت نعمانی است که ابو بصیر گفت از حضرت امام جعفر صادق (پرسیدم و گفتم قربانت گردم خروج قائم (آل محمد) چه وقت خواهد بود؟ آنحضرت فرمود: ما اهل بیت (پیغمبر) وقت برای آن معین نمی‌کنیم و بتحقیق که رسول خدا فرموده است آنها که وفت آن رامعین می‌کنند دروغ می‌گویند بدستی که پیش از خروج قائم پنج علامت است اول صدای آسمانی درماه رمضان دوم خروج سفیانی سوم خروج خراسانی چهارم کشته شدن نفس زکیه پنجم فرو رفتن زمین در بیان بیداء (که نزدیک مکه است)

وقت ظهور ۳

پس از آن فرمود لابداست که پیش از خروج قائم دو طاعون پدید آید یکی طاعون سفید و دیگری طاعون سرخ گفتم قربانت شوم طاعون سفید چیست و طاعون سرخ کدام است، فرمود طاعون سفید مرگ سریع است و طاعون سرخ شمشیر (یعنی جنگ و خونریزی) و قائم خروج نمی‌کند مگر آنکه در شب جمعه بیست سوم ماه رمضان از وسط آسمان منادی نام او و نام پدرش را بگوید گفتم چگونه منادی نداء می‌کند فرمود می‌گوید آگاه باشد که فلانی پسرفلانی قائم آل محمد است کلام او را بشنوید امر او را اطاعت کنید پس هیچ صاحب روحی نیست مگر آنکه این صدا را می‌شنود آنها که خوابیده‌اند بیدار می‌شوند و از اطاق بحیاط خانه می‌آیند و دختران از پس پرده بیرون می‌دوند و همراه با آن صداقائم (ع) خروج می‌کند و آن صدا صدای جبرئیل است.

۲- هرکس وقت ظهور را معین کند، دروغ می‌شود

از کتاب غیبت نعمانی است که ابو بصیر می‌گوید بحضرت صادق علیه السلام عرض کردم قائم (آل محمد) چه وقت ظاهر می‌شود فرمود دروغ می‌گویند کسانی که وقت معین می‌کنند. ما اهل بیتی هستیم که وقت برای آن معین نمی‌کنیم پس از آن فرمود خدا چنین خواسته و غیر از آن نمی‌شود که هرکس برای آن وقتی معین کند دروغش ظاهر گردانید.

۳- و از کتاب غیبت شیخ طوسی است که فضیل بن یسار گفت از حضرت امام محمد باقر (ع) پرسیدم ایا برای این امر (یعنی قیام حضرت قائم (ع)) وقتی هست (که معین باشد) فرمود آنها که وقت معین

وقت ظهور

میکنند دروغ میگویند. دروغ میگویند.

۴- و از کتاب غیبت شیخ طوسی است که عبدالرحمان ابن کثیر میگوید در خدمت امام جعفر صادق (ع) بودم که مردی بنام مهزم اسدی آمد و گفت قربانت گردم این چیزی که انتظار آنرا میکشید (یعنی ظهور حضرت قائم (ع)) کی خواهد شد؟ آنحضرت فرمود ای مهزم طول خواهد کشید آنها که وقت برای آن معین میکنند دروغ میگویند آنان که برای ظهورش شتاب و عجله میکنند (یعنی میگویند چرا نمیآید) آنها به هلاکت میرسند و آنانکه تسلیم (امر خدا) هستند نجات مییابند و بازگشت آنها بسوی ما خواهد بود.

۵- و از کتاب کمال الدین صدق است که نزال ابن سیره گفت حضرت (امیرالمونین) علی ابن ابی طالب (ع) برای ما خطبه‌ئی خواندند و بعد از حمد و ثنای خدا، سه موتبه فرمودند ایها الناس (هر چه میخواهید) از من بپرسید قبل از آنکه مرا بیابید پس مردی بنام صعصعه‌ای بن صوحان برخواست و گفت یا امیرالمؤمنین دجال چه وقت خروج میکند (مؤلف گوید چون خروج دجال مقارن با خروج حضرت قائم علیه السلام است شاید صعصعه میخواست از این سوال وقت خروج آنحضرت را بداند) پس امیر المؤمنان (ع) فرمود بنشین که خدا کلام تو را شنید و مقصود تو را دانست قسم بخدا که در این مطلب من از تو داناتر نیستم ولیکن برای آن علاماتی است (وآن علامات را بیان فرمود)

ساعت قیامت و ظهور امام را جز خدا کسی نمیداند

۶- مفضل گفت از حضرت امام جعفر صادق (ع) پرسیدم آیا برای (ظهور) متظر مهدی (ع) وقت معینی هست که مردم بدانند فرمود خدانخواسته که برای ظهورش وقتی معین کند که شیعیان بدانند گفتم ای آقا من چه جهت دارد فرمود بجهت آنکه ظهور او همان است که خدا تعبیر به ساعت کرده (و در قرآن) فرموده:

يَسْأَلُونَكُمْ عَنِ السَّاعَةِ إِيَّانِ مَرْسَاهَا قُلْ أَنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يَجْلِيهَا لَوْقَتُهَا
الْأَهْوَى هُوَ ثَقْلُتُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ (سوره اعراف آيه ۱۸۷)

دیگر ای پیغمبر ما مردم از تو می پرسند که آن ساعت کی خواهد بود بگو فقط علم آن نزد خدای است و ظاهر نمیکند آن ساعت را مگر خدا و آن مطلب سنگین (و پراهمیتی) میباشد در آسمانها و زمین.

و خدا (در قرآن) فرمود عنده علم الساعه (سوره زخرف آيه ۸۵) یعنی علم ساعت نزد خداست و خدا نگفته نزد دیگری هم هست و خدا (در قرآن) فرموده ما یدریک لعل الساعه یکون قریباً یستعجل بها الذين لا يؤمنون (سوره سوری آیه ۱۸) یعنی (ای پیغمبر ما تو چه میدانی شاید آن ساعت نزدیک باشد و کسانی که ایمان ندارند برای آمدن آن شتاب میکنند).

مؤلف میگوید اگر چه ظاهر از این ساعت که در آیات متعدده ذکر شده روز قیامت باشد ولی مانعی نیست که هر دو معنی مقصود باشد یا تاویل آن راجع به ظهور و قیام امام دوازدهم باشد چون قرآن ظاهر و باطن دارد و ممکن است استشهاد امام (ع) از تاویل این آیات باشد

وقت ظهور

چنانکه در روایت دعبدل خزاعی که در فصل بعد از این ذکر میشود حضرت امام رضا(ع) قیام آنحضرت را تشبیه بقیامت کرده فرمود مثل خروج او مثل ساعت (قیامت) است.

وقت ظهور آن حضرت مانند قیامت تعین نشده

۷- از کتاب کمال الدین شیخ صدوق است که دعبدل خذاعی گفت چون قصیده اشعار خودم را خدمت حضرت علی بن موسی الرضا(ع) خواندم اول آن این بود مدارس آیات خلت من تلاوه و منزل وحی مغفر العرصابات و چون باین شعر رسیدم خروج امام لامحاله خارج، یقوم علی اسم الله والبرکات، یمیز فینا کل حق و باطل، و یجزی علی النعماء و النقمات (یعنی البته امامی خروج خواهد کرد که بیاری اسم خدا و برکات قیام میکند و حق و باطل را از یکدیگر جدا میکند و هر کسی را بخوب و بد اعمال جزاء خواهد داد)

چون این شعر را خواندم حضرت علی ابن موسی الرضا(ع) گریه کردند گریه شدیدی و پس از آن سربلند کرده فرمودند این دو شعر را روح القدس برزبان تو جاری کرده آیا میدانی این امام کیست؟ چه وقت خروج خواهد کرد؟ گفتم ای مولای من نمیدانم و فقط شنیده ام که امامی از شما (آل محمد) خروج میکند و زمین را از فساد پاک میکند و پر میکند زمین را از عدالت چنانکه از جور پر شده باشد.

حضرت رضا(ع) فرمودند ای دعبدل امام بعد از من محمد فرزند من است و بعد از او فرزندش علی است و بعد او فرزندش حسن است و

وقت ظهور

۷

بعد از حسن ، امام زمان ، فرزندش حجت قائم متنظر است که در زمان غیبتش انتظار او را میکشند و در زمان ظهورش اطاعت او خواهند کرد و اگر از دنیا باقی نماند مگر یکروز خدا همان روز را طولانی خواهد کرد تا آن امام خروج کند و زمین را پر کند از عدالت چنانکه از جور پرشده باشد.

و اما اینکه چه وقت خروج میکند پدرم از پدرش و پدرانش حدیث کرده که علی ابن ابیطالب (ع) فرمودند کسی از رسول خدا پرسید یا رسول الله جه وقت قائم از ذریه شما خروج خواهد کرد آنحضرت فرمود مثل خروج او مثل ساعت (قيامت) است لا یجلیها لوقتها الا هو ثقلت فی السماوات و الارض، ظاهر نمیکند آنرا در وقتی خواهد کرد و سنگین است آن در آسمانها و زمین (یعنی چیز پر اهمیتی خواهد بود)

هر کس وقت ظهور معین کند تکذیب کنید.

۸- از کتاب غیبت شیخ طوسی است که حضرت امام جعفر صادق (ع) فرمود دروغ میگویند کسانی که وقت معین میکنند ما (ائمه) در زمان گذشته و در آینده (هیچکدام از ما) وقت برای ظهور امام دوازدهمی معین نکرده و نخواهیم کرد.

۹- و از کتاب غیبت شیخ طوسی است که حضرت امام جعفر صادق (ع) به محمد ابن مسلم فرمودند هر کس برای تو وقت معین کند نترس که او را تکذیب کنی زیرا ما وقت معین کننده نیستیم

۱۰- و از کتاب احتجاج طبرسی نقل کرده که در نامه‌ئی که از طرف

وقت ظهور

حضرت بقیة الله عجل الله فرجه بدست (نایب خاص آنحضرت) محمد ابن عثمان عمری رسیده نوشته بود اما ظهور فرج، امر آن با خدا است و دروغ میگویند کسانی که وقت معین میکنند.

معنی روایات تأخیر افتادن چیست

۱۱- روایاتی از ائمه طاهرين علیهم السلام رسیده و علامه مجلسی هم در کتاب سیزدهم بحار آنرا ضبط فرسنده مضمون آن روایات این است که خدا برای این مطلب وقتی معین کرده بود و شما شیعیان آنرا فاش کردید و خدا آنرا بتأخیر انداخت و در روایت دیگر است که وقت آن سنه هفتاد بود و بسنّه صد و چهل تأخیر افتاد و باز از آن سال تأخیر افتاد و دیگر وقتی برای آن معین نشده است

البته مخفی نماند که ممکن است مقصود این روایات ظهور امامت یکی از ائمه و فرج و آسودگی شیعیان از فشار و بدگوئی و اذیت مخالفین شیعه بهده است. ائمه اطهار فرموده بودند در غلان سال فرضاً میرسد و شیعیان نتوانسته بودند آنرا پنهان بدارند و بدیگران گفتد و پیشون آن سر قاش شد مخالفان بیشتر در صدد مخالفت برآمده فرج و راحتی شیعه و ظهور امامت بتأخیر افتاد.

والبته مقصود این روایات تأخیر افتادن ظهور امام دوازدهم نیست زیرا اولاً امام دوازدهم در سنه هفتاد و صد و هفتاد متولد هم نشده بودند و ثانیاً ائمه طاهريں خودشان مکرر فرموده‌اند که وقت برای ظهور امام دوازدهم معین نمیکنیم و هر کس وقت معین کند دروغ گفته است پس

چطور ممکن است مقصود این روایات ظهور امام دوازدهم باشد پس مقصود فرج و رفاهیت حال شیعه بوسیله یکی از امامان علیهم السلام است و خصوصاً در روایات عثمان نوا است که حضرت امام جعفر صادق(ع) فرمودند این امر درباره من بود و خدا آنرا بتأخیر انداخت و بعد از آن در ذریه من خدا هر چه بخواهد می‌کند.

یعنی بنا بود بوسیله من خدا فرج مهمی بشیعیان برساند ولی بتأخیر افتاد و بعد بوسیله هر یک از ذریه من که خدا بخواهد فرج خواهد رسانید.

و اما روایت ابوالبید مخزومی که حضرت امام محمد باقر(ع) فرمودند در حروف مقطعة اول سوره‌های قرآن علوم بسیاری نهفته شده و فرمودند با گذشتن هر حرفی از حروف مقطعة قرآن قائمی از بنی‌هاشم قیام می‌کند و قائم از فرزندان عباس در نزد حساب ایجاد(المص) قیام کرد و چون وقت (الر) بر سد قائم ما قیام خواهد کرد.

بعضی تصور کرده‌اند مقصود از این لفظ که فرموده قائم ما قیام می‌کند ظهور امام دوازدهم باشد و لذا خیلی بزحمت افتاده‌اند که مقصود چه زمان است ولی مخفی نماند که اولاً از لفظ قائم ما مقصود امام دوازدهم نیست بلکه اطلاق این لفظ بر بنی‌هاشم صحیح است.

چون مقصود از لفظ ما در مقابل بنی‌عباس است و نفرموده‌اند ما ائمه و ثانیاً از روایات در فصل گذشته معلوم شد که از زمان پیغمبر اسلام به بعد همه گفتند که برای ظهور امام دوازدهم وقت معین نمی‌شود و وقت معین کنندگان دروغ می‌گویند و هر کس از طرف ما وقت معین کند تکذیب کنید زیرا ما وقت معین کننده نیستیم با این همه روایات چگونه

..... وقت ظهور ممکن است بگوئیم که در این روایت امام وقت برای ظهور امام دوازدهم معین کرده‌اند.

و در روایت مفضل ابن عمر که علامه مجلسی آنرا در باب احوالات زمان ظهور آنحضرت نقل کرده است مفضل از حضرت امام جعفر صادق (ع) پرسید و گفت ای آقا! من آیا برای (ظهور) مهدی (ع) وقت معینی هست که مردم بدانند آنحضرت جواب فرمود خدا نخواسته است که برای ظهور آن جناب وقتی معین شود که شیعیان ما آن را بدانند.

ممکن است در ظهور آن حضرت تعجیل و تأخیر شود ۱۲- در روایت دعبدل که قبل از این فصل از حضرت علی ابن موسی الرضا (ع) ذکر شد و در روایات دیگر هم از شیعه و عامه رسیده که اگر باقی نماند از عمر دنیا مگر یک روز خدا آنروز را طولانی میکند تا امام دوازدهم خروج کند و زمین را پر از عدالت نماید.

این مطلب آنست که در ظهور آنحضرت ممکن است تعجیل شود و زودتر واقع شود و ممکن است عقب بیفتد و دیرتر واقع شود و ممکن است بسیار عقب بیفتد ولیکن اصل ظهور امری محظوم است که البته نشد ندارد. حالا علت تعجیل و تأخیر آن چه میشود خدا میداند آن اندازه که برای ما بیان کرده‌اند این است که اگر مردم از سختی‌های زمانه بتنگ آمدند و بذرگاه خدا تضرع و زاری نمودند و دعا کردند خدا ظهور آنحضرت را زودتر میرساند و اگر متوجه تضرع بذرگاه خدا

نشوند که ظهور آنحضرت را برساند و عالمیان را راحتی بخشد، ظهور بتأخیر خواهد افتاد، فرمایش امام را در این مطلب در فصل بعد از این بخوانید.

دعاء برای تعجیل ظهور مؤثر است

یکی از وظایف شیعه در زمان غیبت امام زمان(ع) دعا و تضرع کردن نزد خدا برای تعجیل فرج و ظهور آنحضرت است.

۱۲- از کتاب تفسیر عیاشی است که فضل ابن ابی قره گفت شنیدم از امام صادق(ع) (در ضمن روایتی) میفرمود چون مدت عذاب و گرفتاری بنی اسرائیل طول کشید (که بدست فرعون و فرعونیان مبتلا شده بودند) چهل روز صبح بدرگاه خدا ضجه و گریه کردند (و خلاصی و نجات خود را از خدا خواستند) پس خدا وحی فرمود بسوی موسی و هارون که آنها را از فرعون نجات دهند و حال آنکه هنوز تا زمان نجات آنها (در تقدیر خدا) یکصد و هفتاد سال مانده بود، ولی بواسطه تضرع و زاری خدا آن صد و هفتاد سال را بخشید.

بعد امام صادق(ع) فرمودند حال شما شیعیان هم مانند حال بنی اسرائیل است اگر شما (ضجه و گریه و تضرع و زاری بدرگاه خدا) کردید فرج ما را خدا میرساند، ولی اگر (اهل گریه و زاری بدرگاه خدا) نیستید امر ظهور تا با آخر درجه عقب خواهد افتاد.

مؤلف گوید دعائی که برای تعجیل فرج دستور داده شده که مؤمنین بخوانند در فصل وظیفه شیعیان در ایام غیبت امام ملاحظه شد.

دعای برای تعجیل فرج حضرت حجت علیه السلام

اولاً هر وقت صلوات بر محمد و آل محمد میخوانی بعد از آن برای تعجیل ظهور امام زمان هم دعاء کن و همیشه این جور صلوات بخوان.

«اللهم صل على محمد و آل محمد و عجل فرجهم»

و ثانیاً روزهای جمیعه بخوان دعای ندبه را که دعا برای تعجیل ظهور آن حضرت است و آن دعا در کتاب مفاتیح الجنان ذکر شده است.

و بخوان دعائی که نایب اول حضرت بقیة الله عجل الله فرجه بمحمد ابن همام تعلیم داد و سید ابن طاووس که یکی از علماء بزرگ شیعه است در کتاب جمال السبوع ذکر کرده و سفارش کرده که از این دعاه غفلت نکنید و این دعا در آخر کتاب مفاتیح الجنان محدث قمی هم ذکر شده و چون دعا قریب چهار صفحه است ما قسمتی از آنرا در اینجا مینویسیم.

داللّهم انا نشكوا اليك فقد نبينا و نجيده ام منا و شدة الزمان علينا و قوع الفتى بنا و تظاهر الاعداء علينا و كثيرة عدونا و قلّه عدتنا اللّهم فاخُرْج ذلك عنا بفتح منك تعجله و نصرِّ منك تعزّ و امام عدلٍ تظهره إله الحق أمين (مفاتیح الجنان قمی)

عنوان دوم:

علامات زمان ظهور امام(ع)

۱- خدا در معراج پیغمبر(ص) وحی فرموده

از کتاب کمال الدین شیخ صدق است که ابن عباس از رسول خدا(ص) روایت کرده فرمود موقع در شب معراج که خدا مرا باسمان برد بمن وحی فرمود یا محمد (و مطالبی را بیان فرمود تا رسید باینجا) بیرون میآورم از صلب علی ابن ابیطالب یازده نفر مهدی که همه آنها از ذریة تو از دختر بتول میباشند آخر آنها کسی است که عیسی ابن مریم پشت سر او نماز میخواند و او زمین را پر میکند از عدالت همچنانکه از ظلم و جور پر شده باشد بوسیله او مردم را از هلاکت نجات میدهم و بوسیله او مردم را از ضلالت هدایت میکنم و بوسیله او کوران و مریضها را شفاء میدهم.

پس گفتم خدای من در چه زمان خواهد بود خداوند عالمیان وحی فرمود، زمانی که علم برطرف گردد و جهل ظاهر شود و قراء (و گویندگان) زیاد شوند ولیکن عمل کردن کم باشد و کشتار مردمان بسیار شود و فقهاء و دانشمندان هدایت کننده کم شوند و دانشمندان گمراه کننده و خائن بسیار شوند و شاعر بسیار شود و امت تو قبرهای خود را مسجد بگیرند و قرآن را زینت کنند و مسجدها را بطلا زینت دهند و جور و فساد بسیار شود و منکر (یعنی کارهای بد) آشکار شود و امت تو را بآن کارهای بد، امر کنند و مردم را از کارهای خوب نهی کنند و مردان بمردان و زنان بزنان اکتفاء کنند و فرمانروایان کافر باشند

وقت ظهور

و دوستان ایشان فاجر (و معصیت کار) باشند و کمک کاران آنها ظالم باشند و اصحاب رأی از آنها فاسق باشند.

در آنزمان سه موضع بزمین فرو رفتن پیدا میشود یکی در مشرق و یکی در مغرب و یکی در جزیره العرب و خرابی در شهر بصره پیدا شود بدست یکی از ذریهٔ تو که تابعین او مردمان زنجی هستند و مردی از فرزندان حسین ابن علی خروج کند و دجال از مشرق زمین از سیستان ظاهر شود و سفیانی ظاهر گردد.

پس گفتم خدایا بعد از من چه فتنه‌ها واقع میشود خدا هم فتنه و بلاء بنی امية لعنهم الله را بمن خبر داد و فتنه‌های فرزندان عمومی من (بنی العباس) و آنچه تا روز قیامت واقع میشود بمن وحی فرمود و چون از معراج برگشتم همهٔ آنها را به پسر عمومیم علی ابن ابیطالب خبر دادم و ادای رسالت کردم و خدا را حمد میکنم چنانکه پیغمبران حمد کرده‌اند و سایر مخلوقات قبل و بعد از من تا قیامت حمد کرده و میکنند.

علامات زمان خروج دجال و کشته شدن او بدست

حضرت بقیة الله (ع) و رجعت امیر مؤمنان (ع)

۲- از کتاب کمال الدین صدوّق علیه الرحمه است نزال ابن سیره روایت کرده که علی ابن ابیطالب (ع) برای ما خطبه‌ئی خواند و حمد و شنای خدا گفت و پس از آن سه مرتبه فرمود سلوانی قبل از تقدونی یعنی هر چه میخواهید از من بپرسید پیش از آنکه مرا نیابید.

در این وقت (مردی بنام) صَعْصَة ابن صَوْحَان از جا برخاست و گفت

یا امیر المؤمنین دجال کی خواهد آمد آنحضرت فرمود بنشین خداوند سخن تو را شنید و دانست که مقصود تو چیست (گویا مقصود او آن بوده که بفهمد حضرت قائم عجل الله فرجه چه زمان ظهور میکند چون معلوم بوده که هر وقت دجال باید آنحضرت هم ظاهر میشود و کشتن دجال بدست آنحضرت خواهد بود و چون زمان ظهور امام را کسی غیر از خدا نمیداند لذا حضرت امیر(ع) فرمودند بخدا قسم یاد میکنم در این باره سائل و مسئول (یعنی تو و من) یکسان هستیم لیکن برای آن علاماتی هست که مانند آثار پا که پشت سر هم بزمیں گذارده میشود آن علامات پی در پی ظاهر میگردد اگر خواسته باشی بتو خبر دهم گفت آری یا امیر المؤمنین آنحضرت فرمود حفظ کن و یاد بگیر.

آن علامت‌ها اینست، زمانیکه مردم نماز را بمیرانند (شاید یعنی نماز را بدون حضور قلب که روح آن است بجا می‌آورند یا معناش این باشد که از نماز فراموش کنند و مانند کسی که مرده و از نظرها رفته نماز را هم نظر ببیند) و امانت را ضایع کنند و دروغ گفتن را حلال شمارند و ربا بخورند و رشوه بگیرند و عمارتهای محکم بسازند و دین را بدنبال بفروشند و کار را بمردمان سفیه و نادان بگذارند و با زنان مشورت کنند و قطع رابطه (واحسان) از خویشاوندان کنند و دلبخواه و خواهش نفسانی را پیروی کنند و خونریزی (یعنی قتل) را آسان و بی اهمیت بدانند و حلم در میان آنها نشانه ضعف و ناتوانی باشد و ظلم و ستم فخر آنها باشد، امرا فاجر و وزراء ظالم و کسانی که متکفل امور دسته جات و جمعیت‌های مردم از طرف رؤسae میشوند خیانت کار

وقت ظهور

باشند و قاریان (یعنی خوانندگان قرآن یا گویندگان دینی) فاسق باشند. و شهادتهای باطل و دروغ ظاهر گردد و زنا کردن و تهمت زدن و گناه علنى شود و قرآنها را زینت کنند و مسجدها را رنگ آمیزی و نقاشی نمایند و مناره‌ها را بلند بسازند و مردمان شریر را احترام کنند و صفحه‌ای دارای جمعیت زیاد باشد ولی دلها و از هم پراکنده باشد و عهد و پیمانها شکسته گردد و آنچه وعده داده شده بوده نزدیک شود و زنها از جهت طمع بمال دنیا با شوهران خود در تجارت شرکت کنند و صدای فاسقان بلند شود و سخن ایشان را مردم فبول کنند و پست ترین مردمان رئیس آنها گردد و مردم از جهت ترس از فاسقین تقیه و ملاحظه کنند. و در غگویان را تصدیق کنند و خائنان را امین قرار دهند و اسباب خوانندگی و نوازنده‌گی برای خود بگیرند و آخر این امت مردمان اول امت را لعنت کنند و زنها بر زینها سوار شوند و زنان خود را شبیه بمردان کنند و مردان خود را شبیه بزنان نمایند و شهادت دهند بدون آنکه از او شهادت بخواهند، شهادت دهنده بتلافی دوستی بر خلاف حق، شهادت دهد و برای غیر دین خدا دانش جویند و کار دنیا را بر کار آخرت مقدم بدارند و پوست میش را بر دلهاي (چون) گرگ بپوشند (یعنی بظاهر آرام و مهربان ولی در باطن گرگ درنده خوب باشند) و قلبهاي ایشان گندیده تراز مُردار و از صبر تلغخ تر باشد.

پس در آن زمان الْوَحَا الْوَحَا العجل العجل (یعنی بگوئید خدا یا تعجیل کن در فرج ما یا آنکه یعنی تعجیل کنید در کناره‌گیری از مردم بد) بهترین جاهای برای مسکن گرفتن در آن زمان بیت المقدس است زمانی

بخلایق میرسد که آرزو میکنند ایکاوش ما در بیت المقدس ساکن بودیم. پس اصبغ ابن نباته برخواست و گفت یا امیر المؤمنین دجال کیست آنحضرت فرمود صائد ابن صید است و شقی کسی است که او را تصدیق کند و اهل سعادت کسی است که او را تکذیب کند خروج میکند از شهری که آن را اصبهان میگویند و از دهی که معروف بیهودیه، است دجال چشم راست ندارد و چشم دیگرش در پیشانیش میباشد و مانند ستاره صبح میدرخشد در آن چشم پاره گوشتی است که گویا با خون آمیخته میباشد و میان دو چشمش نوشته شده کافر بطوریکه هر بی سواد و باسواد آنرا میخواند (شاید یعنی سیمای او چنان است که همه کس میفهمند کافر است).

بدریاها داخل میشود و آفتاب با او سیر میکند در پیش روی او کوهی از دود است و عقب سرشن مردمان کوه سفیدی میبینند و گمان میکنند که نان است (یعنی بسحر چنین بمردم نشان میدهد) در ایام قحط سالی سختی خروج میکند و به الاغی سفید رنگ سوار است زمین زیر پای او پیچیده میشود و از منزلگاهی بمنزلگاه دیگری میرسد بهیچ چشمۀ آبی نمیرسد مگر آن چشمۀ خشک میشود و تا روز قیامت خشک میماند بصدای بلند صدا میزند بطوری که جن و انس و شیاطین که در مشرق و مغرب هستند صدایش را میشنوند (ممکن است با وسائلی که امروزه پیدا شده صدایش را مشرق و مغرب میرساند).

میگوید ای دوستان من بسوی من بیائید منم آنخدائی که خلق کرده‌ام و شما را انسان نیکو آفریده‌ام و منم آنکسی که تقدیر امور خلایق کرده و

وقت ظهور

هدایت نموده‌ام منم پروردگار اعلای شما، و این دشمن خدا دروغ میگوید زیرا او کور و یک چشمی است و (جسم است که) طعام میخورد و در بازارها (بصورت سایر خلائق) راه میرود و خدای شما یک چشمی نیست (و جسم نیست) نمیخورد و راه نمیرود و نمیمیرد.

آگاه باشید که اکثر تابعین او در آنروز اولاد زنا و صاحب طیلسان سبز میباشند (در مجمع البحرين است که طیلسان لباسی است که تمام بدن را فرا میگیرد و دوختن ندارد) و خدای عزوجل در بالای تل شهر شام که معروف به تل آفیق است، سه ساعت از روز جمعه گذشته بدست کسی که عیسی ابن مریم عقب سر او نماز میخواند (یعنی بدست حضرت حجت) او را بقتل میرساند.

آگاه باشید که بعد از آن تامه کبری (یعنی واقعه بزرگ) واقع میشود گفتم یا امیر المؤمنین آن واقعه بزرگ چیست فرمود خروج دابت الأرض است از زمین صفا (در مکه معظمه) عصای موسی و انگشت سلیمان نزد او میباشد (گویا مقصود رَجعت و برگشت امیر مؤمنان علی ابن ابیطالب است که بدنیا بر میگردد) انگشت را بر روی هر مؤمن میگذارد نقش میگیرد هذا مؤمن حقاً (یعنی این شخص از روی حقیقت دارای ایمان است (و بر روی هر کافر میگذارد نقش میگیرد هذا کافر حقاً (یعنی این شخص کافر حقیقی است (بقدرتی کفر و ایمان اشخاص واضح میشود که) مؤمن بکافر میگوید و ای بحال تو ای کافر و کافر میگوید خوش بحال تو ایکاش من امروز مثل تو مؤمن بودم و رستگار میشدم. پس از آن دابة الأرض سر خود را بلند میکند بعد از آنکه آفتاب از

مغرب بیرون آمده باشد پس تمام مردم که در مشرق و مغرب هستند او را می‌بینند و در این وقت توبه برداشته می‌شود، و توبه قبول نمی‌شود، و ایمان آوردن کسی که قبلًاً ایمان نداشته پذیرفته نمی‌گردد و اعمال خیر کسی که قبلًاً در زمینه ایمان اعمال صالحه نکرده بالا نمیرود و قبول نمی‌شود پس از آن امیر مؤمنان (ع) فرمود نپرسید از من که بعد از آن چه خواهد شد زیرا حبیب من رسول خدا (ص) با من عهد کرده که آنرا بغیر از عترت خود بکسی نگویم.

در آنحال نزال ابن سبره بضع صفعه گفت این کلمات امیر مؤمنان چه معنی داشت صفعه گفت کسی که عیسیٰ ابن مریم پشت سر او نماز می‌گذارد امام دوازدهم فرزند نهمی حسین ابن علی (ع) است و او است آفتایی که از مغرب طلوع خواهد کرد و در میان رکن و مقام (در مسجد الحرام) ظاهر می‌شود و روی زمین را (از کفر و فسق و ظلم) پاک می‌کند و میزان عدل و انصاف را بمیان می‌گذارد پس هیچ کس بدیگری ظلم نخواهد کرد و امیر مؤمنان (ع) خبر دادند که رسول خدا با ایشان عهد کرده‌اند چیزهایی که بعد از آن واقع می‌شود بغیر از امامان از عترت خود بکسی دیگر نگوید.

عنوان سوم: علائم ظهور عام

وضع دگرگون شده عالم

۱- امام پنجم بیان فرمودند: از کتاب کمال الدین صدق است محمد ابن مسلم می‌گوید از حضرت امام محمد باقر (ع) شنیدم می‌فرمود

وقت ظهور

خداوند قائم را با رُعب یاری میکند (یعنی ترس او را در دلهای دشمنان، میاندازد) و بانصرت (از جانب خودش) تأیید میکند و سلطنت او مشرق و مغرب را فرا میگیرد و خداوند بوسیله او دین خودش را ظاهر (و غالب) میکند اگر چه مشرکین نخواسته باشند پس در زمین ویرانه‌ئی نمیماند مگر آنرا آباد میکند و عیسیٰ روح الله (از آسمان) نازل می‌شود و پشت سر او نماز میگذارد.

من عرض کردم یا بن رسول الله قائم شما کی خواهد آمد؟ فرمود زمانکه مردها خود را شبیه بزنها و زنها خود را شبیه بمردها کنند و مردان بمردان و زنان بزنان اكتفاء کنند و زنها بر زینها سوار شوند و شهادتهاي ناحق قبول شود و شهادت درست رد شود و مردم ریختن خون یکدیگر و عمل زنا و خوردن ربا را آسان شمارند و از اشزار بواسطه ترس از زبانشان تقیه (و ملاحظه) نمایند و سفیانی از شام خروج کند و یمانی از یمن خروج کند و فرو رفتن، در بیداء واقع شود و جوانی از آل محمد که اسمش محمد ابن الحسن نفس زکیه است در بین رکن و مقام (در مسجد الحرام) کشته شود و صحیحه (یعنی صدای مهیبی). از آسمان بیاید که حق در پیروی از قائم آل محمد و شیعه اوست در آنوقت قائم ما خرج خواهد کرد.

و چون خروج کند تکیه بخانه کعبه میدهد و سیصد و سیزده مرد اطراف او جمع میشوند و اول سخنی که میگوید این آیه (از قرآن) است.

بقيه الله خير لكم ان كنتم مؤمنين (یعنی باقی مانده از اولیاء خدا برای شما بهتر است اگر شما ایمان بیاورید و بعد از آن میفرماید منم بقیه الله

در زمین خدا و چون ده هزار نفر یاور پیدا کند خروج میکند و در آنوقت هر معبودی که غیر از خدای عزوجل در روی زمین باشد مانند بت و غیر آن آتشی در آن میافتد و میسوزد و این ظهور، بعد از غیبت طولانی خواهد بود بجهت آنکه خدا خواسته معلوم کند که چه کسانی در غیبت مطیع او هستند و ایمان باو دارند.

حالات مردم آخر زمان

و فساد احوال دین و دنیا آنها. این روایت را بخوان و عبرت بگیر و از این کارهای بد پرهیز کن و از شر آخر زمان بخدا پناه ببر، که زمان امتحان شما میباشد.

۲- در جلد سیزدهم بحار الانوار، علامه مجلسی نقل کرده از معتبرترین کتاب یعنی کتاب روضه کافی تأليف شیخ کلینی که حمران بخدمت امام ششم حضرت جعفر ابن محمد(ع) رسیده شرحی راجع باستیلاء دشمنان بر شیعه داد تا کلامش باینجا رسید که گفت چه زمان شیعه از ظلم آنها راحت میشود؟ آنحضرت فرمود آیا نمیدانی که برای هر چیزی مدتی هست؟ گفتم بلی میدانم، فرمود هرگاه مدت آنها بسر آمد زودتر از یک چشم بهمزن پایمال و مضمضل میشوند اگر بدانی که حال آنها در نزد خدا چگونه است بغض و عداوت تو باشان بیشتر میشود اگر تو و همه اهل زمین تلاش کنید که آنها را در گناهان بیشتری داخل کنید زیاده از آنچه فعلاً مرتکب هستند نمیتوانند پس مبادا شیطان تو را فریب دهد و صبر تو را ببرد، همانا عزت (حقیقی) برای خدا و رسول خدا و

اهل ایمان خواهد بود ولیکن منافقین نمیدانند آیا نمیدانی که هر کس متظر دولت ما باشد و بر ترس و اذیتی که باو میرسد صبر نماید فردای قیامت در دسته ما خواهد بود.

هرگاه دیدی که حق مرده است (واز بین رفته) و اهل حق از میان رفته‌اند و دیدی که جور (و ستم) شهرها را فرا گرفته و دیدی که قرآن کهنه شده (یعنی کسی با حکام آن عمل نمیکند) و احداث شده باشد در قرآن چیزی که در او نیست و قرآن را بدلخواه خود توجیه و تأویل نمایند و دیدی که دین سرنگون شده، چنانکه ظرف آب سرنگون میشود و دیدی که اهل باطل بر اهل حق رفت و بلندی یافتد و دیدی که شر آشکارا شده و کسی از آن نهی نمی‌کند و اهل شر را معذور میدارند و دیدی که فسق (و گناهان) آشکارا شده مردان در شهوت رانی بمردان اکتفاء می‌کنند و زنان بزنان اکتفا میکنند و دیدی که مؤمن ساكت است و سخشن را قبول نمیکنند و دیدی که فاسق (یعنی کسی آشکارا گناه میکند) دروغ میگوید و کسی تهمت و دروغش را نمی‌کند و دیدی که کوچکها بزرگترها را حقیر میشمارند و دیدی که ملاحظه قرابت و خویشی‌ها قطع شده و دیدی که کسی را مدح و ثنا میکنند بفسق (و گناه) و مردم به کار او می‌خندند و نمی‌گویند و سخشن را بر نمی‌گردانند و تکذیب نمیکنند و دیدی که جوانان مانند حال زنان لواط میدهند و دیدی که زنان بزنان جفت میشوند و دیدی که مدح و ثنا بسیار شده و دیدی که مردم مال را در غیر طاعت خدا صرف میکنند و کسی ایشانرا نهی نمیکند و از ایشان جلوگیری نمیکند و دیدی که چون

مردم نگاه کنند بمؤمن و ببینند چگونه کوشش و تلاش میکند (در امر دینش) بگویند پناه بر خدا (این چه کار است و چه زحمت است که میکشد و چه فایده دارد) و دیدی که همسایه به همسایه خود اذیت میکند و مانعی در کار نیست و دیدی که کافر از جهه مشاهده (گرفتاری) حال مؤمن خوشحال است و از جهه آنکه میبیند روی زمین را فساد گرفته بسیار منسروراست و دیدی که آشکارا مسکرات (یعنی مشروبات) میخورند و جمع میشوند برای مشروب خوردن کسانیکه از خدا نمیترسند و دیدی کسانیکه امر بمعروف میکند (در نزد مردم) خوار و بیمقدار شده‌اند و دیدی کسانیکه علانيه معصیت میکند باقوت و پسندیده شده‌اند و دیدی که اهل قرآن (و حدیث) را حقیر میشمارند و هرکس هم که آنها را دوست بدارد او زا حقیر میشمارند و دیدی که راه خیر بسته شده و مردم برای شر میروند و دیدی که بیت الله الحرام از جهت نرفتن حاجیان معطل مانده و مردم را بترك زیارت امر میکند و دیدی که مردان خود را فربه میکند که مردان با ایشان شهوت رانی کنند و زنان خود را برای زنان فربه میکند و دیدی که معاش مرد از لواط دادن و معاش زن از زنا دادن شده است و دیدی که زنان برای خودشان مجانس تشکیل میدهند چنانکه مردان برای خود مجالس میگیرند و دیدی که صفات زنان در پسران بنی العباس ظاهر شده خضاب کرده و بمحهای خود شانه میزنند چنانکه زن برای شوهر خود مویش را شانه میکند و مردم پولهایی بجوانان میدهند که با آنها لواط کنند و مردم رغبت بسیار بلواط پیدا میکند و بر آن حسد میبرند و

صاحب مال از صاحب ایمان عزیزتر باشد و ربا خوردن آشکارا گردد و کسی را بر آن کار سرزنش ندهند و زنان را بزنای دادن مدح و ثنا نمایند و دیدی که زن با شوهر خود میسازد (پول دادن و غیر ذالک) برای آنکه مردانرا بخود راه دهد و بمردان دیگر زنا دهد و دیدی که بیشتر مردم و بهترین خانواده‌ها (در نزد مردم) کسانی هستند که مساعدت کنند زنانرا بر گناهان آشکار.

و هرگاه دیدی که اهل ایمان محزون و حقیر و خوار شده باشند و دیدی که بدعت‌ها و زنا کردن آشکار شده و دیدی که مردم شهادت دروغ را می‌پذیرند و دیدی که حرام را حلال کرده‌اند و حلال را حرام نموده‌اند و دیدی که دین خدا را بدل‌خواه خود تطبیق می‌کنند و قرآن و احکام آن معطل گردیده و دیدی که مردم از بس جرأت بر خدا پیدا کرده‌اند انتظار نمی‌شکند که شب تاریک گناه را مرتکب شوند بلکه در روز روشن مرتکب می‌شوند و دیدی که اهل ایمان نمی‌توانند بدگوئی و مذمت کند از کارهای بد مگر در قلبش و دیدی که مردم مال بسیار زیاد صرف می‌کنند در کاری که غصب خداوند عزو جل در آن می‌باشد و دیدی که فرمانفرما یان اهل کفر را مقرب خود می‌دانند و بخود نزدیک می‌کنند و اهل خیر را از خود دور می‌کنند و دیدی که فرمانفرما یان رشوه می‌گیرند برای حکم دادن و دیدی که ریاست قباله شده برای هر کس بخواهد (یعنی پول میدهند و ریاست را خریداری می‌کنند) و دیدی که مردم با مَحْرُمَهای خودشان (مانند دختر و خواهر و غیره) زنا می‌کنند و بهمانها اکتفا می‌کنند (و دیگر زن نمی‌گیرند) و دیدی که مردم بمظنه و

گمان کشته میشوند و بر سر پسران جوان با یکدیگر حسد میورزند و جان و مال خود را فدا میکنند و دیدی که مرد آنرا بمقارب زنان سرزنش میکنند (و تشویق بلواط مینمایند) و دیدی که معاش مرد از زنا دادن زنش میباشد، میداند که زنش چه میکند و باآن تن داده راضی میباشد و دیدی که زن بر شوهرش غلبه کرده کارهائی میکند که شوهرش نمی خواهد و بشوهر خود خرجی و نفقة میدهد و دیدی که مرد زن خود و کنیز (و کلفت) خود را بکرایه میدهد و بخوردنی و آشامیدنی پست و با دنائت راضی میشود.

و دیدی که مردم قسمهای بسیار بدروغ، بخدا یاد میکنند و دیدی که قمار کردن آشکارا شد و دیدی که شراب آشکارا فروخته میشود و منع کننده‌ثی بر آن نیست، و زنها را دیدی که خود را باهل کفر میبخشند و دیدی که اسباب نوازنگی آشکارا شده مردم بر آن میگذرند و هیچکس دیگری را منع نمیکند و هیچکس بمنع کردن آن جرأت نمیکند.

و دیدی که مرد شریف را ذلیل میکند کسی که مردم از ریاست او میترسند و دیدی که مقرب ترین مردم نزد والیان کسی است که او را مدح کنند و ما اهل بیت پیغمبر را دشنام دهند و دیدی که هر کس ما امامان را دوست بدارد او را تکذیب میکنند و شهادت او را قبول نمیکنند.

و دیدی که بحرفهای دروغ که آنرا زینت داده‌اند مردم مبالغه و افتخار میکنند و دیدی که شنیدن قرآن بر مردم سنگین شده و شنیدن باطل (مانند ساز و آواز و تصنیفهای زایل کننده غیرت و حیا) بر مردم آسان

شده باشد و دیدی که همسایه به همسایه خود احترام میکند از ترس زبانش و دیدی که حدود خدائی (یعنی مجازات و کیفرهایی که خدا بر کارهای بد قرار داده) تعطیل شده باشد و بدلخواه خودشان مردم را مجازات میکنند.

و دیدی که مسجدها را زینت کرده‌اند، و دیدی که تهمت زنده دروغگو در نزد مردم راستگوترین اشخاص شمرده میشود و دیدی که شر آشکارا شده و بسخن چنی کوشش میکنند (یعنی مفتش مواطن سخن مردم میشود) و دیدی که ظلم آشکار شده و دیدی که غیبت کردن (یعنی بدگوئی پشت سر مردمان) را جایز میدانند و مردم یکدیگر را ببدگوئی دیگران بشارت میدهند و دیدی که مردم را برای غیر خدا بحج و جهاد میطلبند و دیدی که سلطان اهل ایمانرا برای اهل کفر ذلیل میکند و رایت الخراب قد ادیل من العمران یعنی و دیدی که آبادانیها تبدیل بخراب شده و دیدی که گذران معاش مردم بکم دادن پیمانه و ترازو شده و دیدی که خونریزی و کشتار مردمان در نظرها سهل و آسان شده باشد.

و دیدی که مردم طلب ریاست میکنند برای رسیدن بمقاصد دنیوی خود و خود را پید زبانی شهرت میدهند که مردم از ایشان بترسند و کارها را با و مراجعه بدهند و با و بسپارند و دیدی که نماز را سبک کرده‌اند و حقیر شمرده‌اند و دیدی که مردی مال بسیار اند و خته کرده ولی از آن زمانی که مالک آنها شده حقوق واجب آنرا نداده است (مانند زکاة و خمس) و دیدی که اموات را از قبرها بیرون آورده اذیت میکنند و کفن

آنها را میفروشند و دیدی که فته و اختلاف زیاد شده باشد و دیدی که مرد شب میکند بحال مستی و صبح میکند بحال مستی (یعنی شب و صبح مسکرات و مشروبات میخورد یا آنکه از اول شب تا بصبح بمستی میگذراند) و خیالش نیست که مردم در چه حالت و دیدی که مردم با حیوانات مقارت میکنند (شاید مقصود آن باشد که زنان سگها را بر روی خود میکشند چنانچه الان در ممالک دیگر مرسوم شده و شاید مقصود آن باشد که مردان با حیوانات مقارت میکنند).

و دیدی که حیوانات (مانند شتر و گاو و گوسفند که بهیمه نامیده میشوند) یکدیگر را میدرند و شکار میکنند و رایت الرجل بخرج الى مصلاه و يرجع وليس عليه شيء من ثيابه يعني و دیدی که مردی بجای نماز خود میرود و بر میگردد و چیز از لباسهای خودش در برش نیست. و دیدی که دلهای مردم را قساوت گرفته و سخت شده (و سخن در آن تأثیر نمیکند و ترحم در آن نیست) و چشمهای مردم خشک شده (گریان نمیشود) و شنیدن قرآن و نصیحت بر آنها سنگین و مشکل میشود و دیدی که حرام آشکارا شده (مانند پول رشوه و ربا و پول قمار و غیره) و مردم با خوشحالی با آن اقدام میکنند (و با آن خوشگذرانی مینمایند) و دیدی که نماز گذار برای ریاء نماز میخواند (نه برای رضای خدا) و رایت الفقيه یتفقه لغير الدين يطلب الدنيا و الرياسه يعني و دیدی که دانشمندان برای غیر دین خدا دانشجو میشوند و با آن وسیله مال دنیا و ریاست را طلب میکنند و دیدی که مردم با آن کسی هستند که بر دیگران غالب گردد (یعنی در فکر حق و باطل نیستند هر

کس غالب شود او را پیروی می‌کنند)

و دیدی که در مکه معظمه و در مدینه منوره کارهای میشود که خدا دوست نمیدارد و کسی ایشانرا از آن کارها منع نمیکند و هیچکس ایشانرا از عمل قبیح جلوگیری نمی‌نماید و دیدی که آلات طرف (مانند رادیو و غیره) در مکه و مدینه ظاهر شده باشد و دیدی که اگر کسی سخن حقی بگوید و امر بمعروف و نهی از منکر کند دیگری بعنوان نصیحت و خیرخواهی باو میگوید که این تکلیف از تو ساقط شده (و لازم نیست که خود را بمشقت بیندازی) و دیدی که مردم بیکدیگر نگاه میکنند و با هل شر اقتدا مینمایند (یعنی مردم بیکدیگر نگاه می‌کنند و کارهای بد که از اهل شر فرا گرفته‌اند عمل می‌کنند و همه تقلید از بیگانگان مینمایند) و دیدی که مردگان را بحرکت میاورند و هیچ کس از آن نمیترسد و دیدی که در هر سال کارهای شر و بدعتها (یعنی تازه‌هایی مخالف دین) حادث می‌شود بیشتر از آنچه قبلاً موجود بوده است و دیدی که مردم و مجلسها پیروی نمی‌کنند مگر ثروتمندان را و دیدی که مردم بفقیر و محتاج چیزی می‌دهند که بوسیله او بخندند (یعنی هر کس بازی در آورد و مردم را بخنداند باو چیزی می‌دهند) و باو ترحم می‌کنند و لیکن مقصودشان خوشنودی خدا نیست.

و دیدی که آیات و علاماتی در آسمان ظاهر می‌شود و هیچ کس از آن نمیترسد و دیدی که مردم مانند حیوانات (در منظر عمومی) با یکدیگر شهوت رانی می‌کنند و هیچ کس از ترس نمی‌تواند بدگوئی کند و دیدی که مردی مال بسیار در راه غیر طاعت خدا صرف میکند و مال کمی در

طاعت و بندگی خدا صرف نمیکند و دیدی که پدرها آشکارا از پسرها اظهار عدم رضایت میکنند و فرزندان پدر و مادر را سبک میکنند و حال پدر و مادر نزد فرزندان بدترین حالات است و خوشحال میشوند که کسی بپدر و مادر آنها تهمت و دروغ بیندد و دیدی که زنان بر مملکت و بر هر امری غالب شوند و هیچ کاری انجام نگیرد مگر آنکه خواست آنها در آن باشد و دیدی که پسر بر پدرش افترا و تهمت میبندد و بر پدر و مادر خود نفرین میکند و بمرگ آنها خوشحال میشود و دیدی که اگر روزی بر مردی بگذرد که در آنروز گناهان بزرگ نکرده باشد مانند زنا کردن و کم فروشی کردن و مال حرام بدست آوردن و خوردن مشروبات مسکرات (اگر یکروز مرتکب نشده باشد) محزن و غمناک میشود و گمان میکند که آنروز ضرر او کرده است و از عمرش ضایع گردیده است و دیدی که پادشاه غلات را جمع میکند و نگه میدارد و دیدی که اموال ذوی القربای پیغمبر در باطل تقسیم میشود و باآن قمار میکنند و شراب میخورند و آنرا برای مریض‌ها توصیف میکند و مسکرات را بجای دوا میخورند و آنرا برای شرابها (و مسکرات) از آن شفا میطلبند و دیدی که مردمان در ترک امر بمعروف و نهی از منکر همه با هم یکسان شده‌اند (یعنی هیچ کس امر بمعروف و نهی از منکر نمیکند) و هیچ کس عقیده باآن ندارد (یعنی اعتناء باآن نمیکنند یا بخيال اینکه اثر ندارد ترک میکنند) و دیدی که منافقان (که بظاهر ادعای مسلمانی میکنند و در حقیقت مسلمان نیستند صاحب اختیار و غالب شده‌اند و) دائمًا باد بر پرچم آنها میوزد و اهل حق مغلوب و

خاموش شده‌اند و دیدی که برای اذان گفتن و نماز خواندن اجرت و مزد می‌گیرند و دیدی که مسجد‌ها پر شده از کسانی‌که از خدا نمی‌ترسند، جمع می‌شوند در مسجد‌ها برای غیبت کردن و بدگوئی اهل حق و در مسجد برای یکدیگر شراب مسکر را تعریف می‌کنند و دیدی که شخص مست پیش‌نمایز مردم می‌شود در حالتی که عقل ندارد و مستی را عیب نمیداند و چون مست شد او را احترام می‌کنند و از او تقیه مینمایند و از او می‌ترسند و او را بحال خود گذاشته عقوبت نمی‌کنند و بواسطهٔ مستی او را معذور میدارند و دیدی کسی که مال یتیمان را می‌خورد او را بخوبی یاد و تعریف می‌کنند و دیدی که قاضی‌ها بخلاف دستور خدا قضاوت می‌نمایند و دیدی که فرمان‌فرمایان، خائنین را بجای مردمان امین از جهة طمع منصوب می‌کنند و دیدی که فرمان‌فرمایان حکم جعل می‌کنند که ارث بمودمان فاسق و بی‌اعتنای بخدا برسد و می‌گیرند ارث را از مردم و میدهند بفاسقین که با اختیار خود هر کار می‌خواهند بکنند و دیدی که در منبرها بتقوی خدا پرستی امر می‌کنند و گویندهٔ خودش عمل نمی‌کند و دیدی که مردم نمازها را بوقت خود نمی‌خوانند و آنرا انگاری می‌کنند و دیدی که مردم صدقه (واعانت بفقراء) را بواسطهٔ شفاعت و توسط دیگران میدهند و مقصود آنها خوشنودی خدا نیست

بلکه از جهة آنکه دیگران برای فقراء از ایشان می‌طلبند ایشان هم میدهند و دیدی که همت و کوشش مردم برای خوردن و شهوت‌رانی کردن است و اعنتائی ندارند که چه می‌خورند و با که شهوت‌رانی می‌کنند (یعنی بحلال و حرام آن اعنتاء نمی‌کنند) و دیدی که دنیا رو بمردم آورده

است و دیدی که پرچم و نشانه‌های حق کهنه و نابود شده است پس (چون دیدی این علامت‌ها ظاهر گردید) از آن مردم و کارهای آنها دوری کن و از خدا عزوجل نجات بطلب و بدانکه خلائق مستوجب غضب خدا شده‌اند و همانا خدا بایشان مهلت داده برای کاری که در خصوص ایشان اراده کرده است پس متظر رسیدن آن باش و در حفظ دین خود کوش و تلاش کن که خدای عزوجل ببیند احوال و رفتار تو مغایر و مخالف آن مردم باشد پس اگر عذاب خدا برایشان نازل شد و تو در میان ایشان بودی و هلاک شدی تو بسوی رحمت خدا رفته‌ئی و اگر دیگران هلاک شدند و تو باقی ماندی و در کارهای آنها که جرأت بر خدا پیدا کرده‌اند شریک نبودی بدانکه خدا اجر و مزد نیکوکاران را ضایع نمیکند و رحمت خدا نزدیک به نیکوکاران است.

نصیحت دوستانه‌ای برادر و خواهر مسلمان

از این روایت چند چیز استفاده می‌شود اول آنکه این روایت در حقیقت معجزه‌ئی است از رئیس مذهب ما حضرت جعفر ابن محمد(ع) زیرا مثل ما که در این زمان هستیم می‌بینیم که چگونه موبیمو تمام آن فرمایشات مطابق با واقع می‌باشد و گویا آن بزرگوار در میان این جامعه بوده و تمام دقایق وقایع را رسیدگی کرده و دیده و بیان کرده در صورتیکه هزار سال پیش او اوضاع را بعلم امامت دانسته و برای ما بیان فرموده ما باید حقانیت امامان خود را بهتر بفهمیم و از این کارها پرهیز کنیم تا ببلاهای گرفتار نشویم و رستگار باشیم دوم آنکه اگر تمام

این روایت را خواندی و دقت کردی می‌فهمی که غالب آن کارهای بد از دو چیز سر چشمه میگیرد یکی از جهه بی اعتمانی مردم بدین و آئین خدا و دیگر از جهه شهوت پرستی و بی‌قیدی زنان و مخلوط شدن آنها بجامعه مردان و تسلط و فرمانروائی آنها و غیر ذالک و بی‌جهت نیست که پیشوايان دین از طرف خدا احکام مخصوص برای زنان آورده‌اند و آنها را امر بخانه داری کرده‌اند و قدغن نموده‌اند که در امور جامعه مردمان دخالت کنند و دستور داده‌اند که آرایش خود را به نامحرمان نشان ندهند ولی چون در جامعه ما اشخاصی هستند که می‌خواهند از ذلت و پستی خودشان مردم را بقهقری برگردانند و از انسانیت و پاکی دور کنند و بهترین وسیله کار آنها تحریک شهوات مردم و جلوه‌دادن زنان و پسران می‌باشد ولذا پیشوايان دین از طرف خدا این همه جلوگیری کرده و دستورات برای زنان و مردان آورده‌اند، حالا بعد از خواندن این روایت و دیدن حال مردمان اهل این زمان علت و جهت و درستی فرمایشات پیغمبر(ص) و امامان را خوب می‌فهمی پس اگر طینت پاک داری و بقرآن و پیغمبر و امامان حقیقی معتقد هستی فرمایشات ایشانرا بخوان و عمل کن تا رستگاری دو جهانرا دریابی.

خروج دوازده سید و مرگ عبدالله

۳- از کتاب غیت شیخ طوسی است که امام صادق(ع) فرمودند قائم خروج نمی‌کند تا آنکه دوازده نفر از بنی هاشم خروج کنند و همگی

آنها مردم را بسوی خودشان (یعنی با مامتنع خودشان) دعوت کنند.

- ۴- و از کتاب غیبت شیخ طوسی است که حضرت صادق(ع) فرمود هر کس برای من ضمانت کند مردن عبدالله را من برای او ضمانت می کنم قائم را و هرگاه عبدالله بمیرد دیگر مردم بر سر کسی اجتماع نمی کنند و این امر(یعنی سلطنت) بکسی قرار نمی گیرد مگر بصاحب شما انشاء الله و بعد از آن پادشاهی سالها از بین می رود و بسلطنت ماه و روز تبدیل می شود گفتم آیا آن زمان بطول می کشد فرمود نه
- ۵- و از کتاب غیبت شیخ طوسی است که رسول خدا(ص) فرمودند ساعت، قیام نمی کند تا شخص نفر دروغگو خروج کنند و هر کدام ادعاء پیغمبری داشته باشند.

چرا دعای مردم آخر زمان مستجاب نمی شود

- ۶- از کتاب صواب الاعمال شیخ صدق است حضرت صادق(ع) فرمودند که رسول خدا(ص) فرموده اند زمانی برآمد من پیش می آید که باطن های آنها خبیث و پلید است و ظاهر آنها بجهت طمع دنیا نیکو است اگر کار نیکی بکنند مقصودشان جزای آخرت نیست بلکه کار آنها ریائی است و اصلاً خوف از خدا ندارند، خداوند همه آنها را بعقوبت (عذابی) مبتلا می کند بی چاره شوند مانند شخصی که در دریا غرق شده باشد (با سوز دل) خدا را میخوانند ولی دعای آنها مستجاب نمی شود.

خرابی مسلمانان و دانايان آخر زمان

۷- از کتاب ثواب الاعمال شیخ صدق است که امام صادق(ع) فرمودند رسول خدا(ص) فرمودند زمانی برامت من خواهد رسید که از قرآن باقی نماند مگر خطش (یعنی به آن عمل نمی‌کنند) و از اسلام باقی نماند مگر اسمش آن مردم مسلمان نامیده می‌شوند در صورتی که دورترین اشخاص از مسلمانی هستند مسجد‌های آنها (بظاهر) آباد است ولی از لحاظ تقوی و پرهیزگاری خراب است فقهاء (و دانايان) آن‌زمان بدترین فقهاء (و دانايان) هستند که زیرآسمان زندگی می‌کنند فتنه از آنها بیرون می‌آید و بسوی آنها باز می‌گردد.

اسلام غریب می‌شود

۸- از کتاب کمال الدین صدق است که حضرت صادق(ع) از پدران خود از رسول خدا(ص) روایت کرده که پیغمبر فرمود: الاسلام بداء غریبا و سیعود غریبا کما بداء فطوبی للغربا یعنی اسلام از اول بحال غریب شروع شد و بزودی بحال غربت بر می‌گردد و خوش بحال غرباء (یعنی کسانی که غریب می‌شوند و در حال غربت اسلام دست از آن برندارند و ثابت قدم بمانند)

۹- و از کتاب غیب نعمانی است که حضرت صادق(ع) فرمودند این مطلب (یعنی ظهور امام دوازدهم) نخواهد شد تا آنکه نه قسمت از ده قسمت مردم بروند (یعنی از دین و ایمان برگردند).

مردم بر دین و دنیای خود گریان می‌شوند

۱۰- از کتاب غیبت شیخ طوسی است محمد ابن الحنیفه (پسر حضرت امیر المؤمنین (ع)) گفت از او پرسیدم (گویا مقصود پدرش امیر المؤمنین (ع) باشد) که این مطلب کی واقع خواهد شد (یعنی ظهور امام دوازدهم) پس سر خود را حرکت داد و گفت چگونه این مطلب (باين زودی) واقع شود و حال آنکه زمانه هنوز فشار و سختی خود را وارد نساخته و برادران جفا نکرده‌اند چگونه واقع شود و حال آنکه هنوز سلطان ظلم و ستم نکرده چگونه این مطلب واقع شود حال آنکه هنوز آن زندیق (بی‌دین) از قزوین قیام نکرده که پرده (ناموس مردم) آنجا را بدرد (ویکفر صدورها) و حصار آنرا تغییر دهد و بحجه آنرا از میان ببرد.

هر کس از آن زندیق فرار کند او را بچنگ می‌آورد و هر کس با او جنگ کند او را بقتل میرساند و هر کس از او کناره‌گیری کند فقیر شود و هر کس ازاو پیروی کند کافر گردد (چنان کار بر مردم سخت می‌شود) تا آنکه مردم دو دسته می‌شوند یکدسته برای (از بین رفتن) دین خود گریه می‌کنند و دسته دیگر برای (از دست رفتن) دنیای خود گریه می‌کنند.

گرفتن ماه و خورشید در غیر موقع عادی

۱۱- از کتاب کمال الدین شیخ صدق و از کتاب غیبت نعمانی است که حضرت امام محمد باقر (ع) فرمودند پیشاپیش این مطلب (یعنی ظهور قائم (ع)) دو علامت واقع می‌گردد یکی گرفتن ماه در پنجم ماه

و دیگری گرفتن خورشید در پانزدهم ماه و از زمان حضرت آدم تا آن موقع چنین خسوف و کسوفی روی نداده است، در آن موقع حساب منجمین بهم میخورد.

و در خبر دیگر است از کتاب کمال الدین که حضرت صادق(ع) فرمودند قبل از قیام قائم خورشید در پنجم ماه رمضان خواهد گرفت. از کتاب ارشاد شیخ مفید و کتاب غیبت شیخ طوسی است که حضرت امام محمد باقر(ع) فرمودند دو علامت قبل از(ظهور) قائم(ع) خواهد بود که از زمانی که آدم بزمیں فرود آمده چنین واقعه‌ئی نشده است یکی آنکه خورشید در نیمه ماه رمضان می‌گیرد و دیگر آنکه ماه در آخر ماه می‌گردد مردی در آنجا گفت یا بن رسول الله(همیشه رسم این است که) خورشید در آخر ماه و ماه د رنیمه می‌گیرد آنحضرت فرمود من می‌دانم که تو چه می‌گوئی لیکن این دو علامتی است که از زمان آدم تا آنوقت واقع نشده است.

مرگ قرمز و مرگ سفید

۱۲- از کتاب کمال الدین صدق که سلیمان ابن خالد گفت از حضرت صادق(ع) شنیدم میفرمود پیشاپیش(ظهور قائم(ع)) دو مرگ در مردم پیدا می‌شود مرگ قرمز و مرگ سفید و چنان می‌شود که از هر هفت نفری پنج نفر میمیرند مرگ قرمز مشیز(وکشتار) است و مرگ سفید طاعون می‌باشد.

بلاهائی که مردم را از گناه جلوگیری می‌کند

۱۳- از کتاب ارشاد شیخ مفید است که حضرت امام جعفر صادق (ع) فرمودند پیش از قیام قائم (ع) چیزهایی واقع می‌شود که مردم را از گناهانی که می‌کنند بازمی‌دارد یکی آتشی است که در آسمان آشکار می‌شود و سرخی‌هایی که آسمان را فرامی‌گیرد و زمین فرورفتن در بغداد و زمین فرورفتن در شهره بصره و خونهایی که در بصره ریخته می‌شود و خرابی خانه‌های آنشهر و نابودشدنی که در بین اهل بصره واقع می‌شود و ترسی که اهل عراق را فرا می‌گیرد که با آن آرامشی نباشد.

(یعنی مردم بواسطه دیدن این علامات عذاب، و ترس از هلاکت و نابودی بوسیله جنگها قدری متنبه می‌شوند و از معصیت خوداری می‌کنند، البته حال ما مردم همین است در حال رفاهیت و خوشی و سلامتی به گناه مرتکب می‌شویم و فکر نمی‌کنیم که این معاصی عاقبت خطرناک دارد و شکستن دین خدا و احکام قرآن و پامال کردن آن نتیجه‌اش گرفتاریها و مرضها و بلاها و سختیها دنیوی و اخروی خواهد بود ولی موقعی که گرفتار بلاء شدیم عذاب را مشاهده کردیم آنوقت کمی بفکر افتاده متنبه می‌شویم ولی آنوقت چه سود که شاید جز سوختن و ساختن، چاره نداشته باشیم پس تا زود است و بلا نرسیده باید فکر چاره کرد، علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد.

دنیا هرج و مرج و غارتگری می‌شود

۱۴- از کتاب کفایه الاثر است که جابر انصاری می‌گوید رسول

خدا(ص) فرمودند از ما می باشد مهدی این امت هرگاه دنیا هرج و مر ج شد (یعنی جنگ و خونریزی شد) و فتنه ها پشت سر هم ظاهر گردید و راهها قطع (وبسته) شد و مردم یکدیگر را غارت کردند بطوریکه نه بزرگ بر کوچک رحم کند و نه کوچک احترام بزرگ را حفظ کند، در آنوقت خدا مهدی ما را که نهمی از فرزندان حسین است برمی انگیزد که حصارهای ظلالت را فتح کند و دلهای مُهر شده را بگشاید در آخر زمان برای دین قیام می کند چنانکه من اول زمان برای دین قیام کردم و پرمی کند زمین را از عدالت همچنانکه از جور پر شده باشد.

اسم خدا بلند گفته نمی شود

۱۵- از کتاب امالی شیخ طوسی است که عاصم ابن ضمره نقل کرده علی ابن ابی طالب (ع) فرمودند البته زمین از ظلم و جور پر خواهد شد تا اندازه ئی که کسی نتواند اسم خدارا بگوید مگر آهسته و پنهانی و پس از آن خدا مردمان صالحی را می آورد که پر کنند زمین را از تسلط و عدل چنانکه از ظلم و جور پر شده باشد

و از کتاب صحیح ترمذی که از کتب عامه است قریب بهمین مضامین از رسول خدا روایت کرده اند لَا تَقُوم الساعَةُ حَتَّى لا يَقُولَ فِي الْأَرْضِ اللَّهُ اللَّهُ يَعْنِي آنَسَعَتْ نَمَى رَسْدٍ تَأْنِكَهُ چنان شود که در روی زمین اسم خدا گفته نشود (نوائب الدهور).

چند شب در آسمان آتشی ظاهر می شود

۱۶- از کتاب غیبت نعمانی است که حضرت امام جعفر صادق (ع) فرمود موقعی که مردمان در صحرای عرفات می باشند ناگاه مردی که برتر چابک و چالاکی سوار است میرسد و خبر مرگ خلیفه را با یشان میدهد و در هنگام مرگ او فرج آل محمد و فرج جمیع مردم واقع خواهد شد، و آنحضرت فرمود وقتی که علامتی در آسمان دیدید و آن علامت آتش عظیمی است که چند شب از طرف مشرق ظاهر میشود در آن هنگام فرج مردم میرسد و این آتش زمان کمی قبل از قیام قائم (ع) ظاهر خواهد شد.

زمان تسلط زنان و ریاست جوانان

۱۷- از کتاب کافی کلینی است عبدالله ابن سلیمان می گوید حضرت امام جعفر صادق (ع) فرمود امیر مومنان (ع) فرموده البته زمانی خواهد آمد که مردمان فاسق و فاجر را تازه و خوب می دانند، و اشخاص پر روی شوخ را مقرب خود می سازند و اشخاص با انصاف را ضعیف می شمارند، یکی از حاضرین گفت در چه زمانی خواهد بود آنحضرت فرمود زمانی که زنان و کنیزان تسلط پیدا کنند و امارت و فرمان نفرمایی با چه سالان باشد.

مولف گوید عبارت روایت این است یطرف فیه الفاجر و یقرب فیه الماجن (وفی اللّغة الْطَّرْفُ الْجَدِيدُ الْمُسْتَحْسَنُ وَ الْمَاجِنُ الْمَزَاجُ الْقَلِيلُ
الحياة).

حال عامرين و ساكنين مساجد در آخر زمان

۱۸- از کتاب نهج البلاغه است

قال امير المؤمنين (ع) یاتی علی الناس زمان لا یبقى فیهم من القرآن
الارسمه ولا من الاسلام الا اسمه مساجدهم یومئذ عامره من
البناء خراب من الهدی سکانها و عمارها شراهل الارض منهم تحرج الفتہ
واليهم تاوی الخطیئه یردون من شد عنها فیها ویسوقون من تاخر عنها
الیها یقول الله سبحانه فی حلفت لا بعن علی اولائک فتنه اترک الحلم
فیها حیرانا وقد فعل و نحن نستقیل الله عشره الغفله

یعنی امیر المؤمنان فرموده اند زمانی بمردم میرسد که باقی نماند در میان
آنها از قرآن مگر نوشته آن و باقی نماند از اسلام مگر اسم آن
مسجد های ایشان در آن زمان از جهت عمارت آباد است ولی از جهت
هدایت خراب است آباد کنندگان و ساکنان آن مساجد بدترین اهل
زمین هستند زیرا فتنه (فساد) از ایشان سرمیزند و گناه و معصیت در آنها
قرار می گیرد هر کس از فتنه خارج شود او را بسوی آن بر می گردانند و
هر کس وارد آن فتنه نشده او را بسوی فتنه میبرند خدا میفرماید بذات
خودم قسم که البته فتنه ؑ برای آنها می فرستم که اشخاص با تدبیر را
سر گردان کند (وراه چاره را ندانند) و هر چه خدا فرموده به یقین
خواهد کرد و ما از خدا از لغزشهاي غفلت طلب عفو (و آمرزش)
می کنیم. مولف گوید هنوز چنین زمانهايی برای مردم خواهد رسید فعلاً
باید مردم قدر علماء و پیشمنازهاي خوب خود را بدانند.

مردم آخر زمان نه مسلمانند و نه نصرانی

۱۹- از جلد شانزدهم بحار است رَوَتْ امْهَانِي بُنْتْ ابْيَطَالِبْ عَنْ النَّبِيِّ (ص) أَنَّهُ قَالَ يَا تَيْمَةَ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ إِذَا سَمِعُتْ بِاسْمِ الرَّجُلِ خَيْرٍ مِّنْ أَنْ تَلْقَاهُ فَإِذَا لَقِيَتْهُ خَيْرٌ مِّنْ أَنْ تَجْرِبَهُ وَإِذَا جَرَبَتْهُ أَظَهَرَ لَكَ أَحْوَالَادِيْنِهِمْ دِرَاهِمْ وَهَمْتِهِمْ بَطْوَنَهِمْ وَقَبْلَتِهِمْ نِسَائِهِمْ يَرْكَعُونَ لِلرَّغِيفِ وَيَسْجُدُونَ لِلدرَّهِمِ حِيَارِي سَكَارِي لِامْسِلِمِينَ وَلِانْصَارِي

یعنی ام هانی دختر جناب ابو طالب (خواهر امیر مومنان) روایت کرده که رسول خدا (ص) فرمودند زمانی بر مردم می آید که اگر نام کسی را بشنوی بهتر از آنست که او را به بینی واگر او را (فقط) به بینی بهتر از آنست که او را آزمایش کنی و اگر او را آزمایش کنی حالاتی (شگفت آور) برای تو ظاهر می کند، دین آن مردم پول ایشان است و همت آنها شکم های ایشان و زنها ایشان قبله آنها است، از جهت دست آوردن یک قرص نان بر مردم رکوع می کنند و بجهت یک درهم پول (بمخلوق) سجده می کنند آن مردم مردمان حیرت زده مستی هستند که نه مسلمانند و نه نصرانی.

حال بعض مردمان آخر زمان و اهمیت امر معروف و ضرر ترک کردن آن
۲۰- از کتاب تهذیب شیخ طوسی است که حضرت امام محمد باقر (ع)
فرمودند در آخر زمان مردمانی پیدا می شوند که متابعت می کنند قوم ریا
کاری را و تظاهر بقراءت قرآن و عبادت خدامی کنند (نه از روی
حقیقت) آنها مردمان جوان کم عقلند، امر معروف و نهی از منکر را

واجب نمی‌دانند مگر زمانی که از ضرر آن درامان باشند و برای ترک امر بمعروف عذرتراشی می‌کنند لغزشهاei که از علماء سرزده و فساد علمی از آنها پیدا شده باشد آنرا پیروی می‌کنند بنماز و روزه و سایر چیزهاei ک بمال و جان آنها زحمتی نداشته باشد اقبال می‌کنند و اگر نماز خواندن بساير کارهاei که درباره مال و بدن خود می‌کنند ضرر برساند آنرا نیز ترک می‌کنند چنانکه بهترین و بزرگترین واجبات را که امر بمعروف و نهی از منكر است ترک نمودند.

(بدانيد که) امر بمعروف و نهی از منكر فريضه (اي) بزرگ است که بسبب آن سایر فرائض (و واجبات) برپا داشته ميشود (پس چون ترک آن کردند) غضب خدا برایشان (بنهايت رسیده) كامل می‌شود و عموم ايشانرا مشمول عقاب (عذاب) خود ميگرداند و نيكوکاران (هم) در خانه بدکاران و خردسالان هم در میان سالخوردگان هلاک کند.

امر بمعروف و نهی از منكر راه پیغمبران و طريقه صالحان است و فريضه بزرگی است که بسبب آن سایر فرائض بر پا ميشود و راهها امن می‌گردد و كسبها حلال ميشود و هر چه بظلم از کسی گرفته شده بصاحبش برمی‌گردد و روی زمين آباد ميشود و از دشمنان انتقام گرفته ميشود و امور مستقيم می‌گردد.

پس (اگر کار بد را ديد) با قلب خود از آن متفرق باشيد و بازيان نهی کنيد و (با نهی از منكر) بزنيد به پيشاني آنها و در راه خدا از سرزنش ملامت كنندگان نرسيد، پس اگر نصائح شما را پذيرفتند و بسوی حق برگشتند که راهی (از عقوبت) بسوی آنها نیست، راه (عذاب) بر کسانی

است که بمردم ظلم می‌کنند و در روی زمین بغیر حق فساد و تعدی می‌نمایند، برای ایشان عذاب دردناکی خواهد بود در آنموقع با آنگونه اشخاص با بدنهای خود جهاد کنید و در دل خود آنها را دشمن بدارید ولی از امر بمعروف و نهی از منکر مقصود شما تسلط بر آنها و تجاوز بهمال آنها و ظلم کردن و غلبه کردن به آنها نباشد (با آنها جهاد کنید) تا بسوی امر خدا برگردند و راه اطاعت خدا به پیمایند.

حال مردم آخر زمان و تسلط لشیار بر آنها

۲۱- از کتاب مستدرک الوسائل است که رسول خدا (ص) فرمودند: زمانی بمردم میرسد که صورت آنها صورت آدمی ولی قلبهای آنها قلب شیاطین است مانند گرگهای درنده خونخوار میباشند اگر آنها را از کارهای بد که می‌کنند نهی کنی دست برنمیدارند اگر پیروی ایشان کنی بدگمان میشوند و اگر با ایشان سخنی بگوئی (ونصیحت کنی) تورا تکذیب می‌کنند و اگر از آنها غایب شوی پشت سر، از تو بدگوئی می‌کنند.

سنن (پیغمبر) در میان ایشان بدعت (حساب) میشود و بدعت (یعنی کار بد) در میان ایشان سنن (یعنی کار خوب) حساب می‌شود شخص با حلم (ملاحظه کار) در بین ایشان مکر کننده بشمار می‌رود و مکر کننده در میان ایشان با حلم محسوب میشود مومن در میان ایشان ضعیف است (مورد توجه نیست) و فاسق (وگنه کار) در میان ایشان عزیز و محترم است بچه‌های ایشان تندخو و زنان ایشان بد جنس و مودی هستند

و سالخوردگان ایشان امر ب معروف و نهی از منکر نمی‌کنند، پناهنده شدن با ایشان خواری است و عذرخواهی از ایشان ذلت است و طلب کردن آنچه در دست آنها است (از مال و منال دنیا) فقر است (یعنی محروم می‌کنند و نمیدهند).

در آنحال خداوند آن مردم را از باران (رحمتی) که باید در فصل خودش بباید محروم می‌کند و مردمان شریر و بد را بر ایشان مسلط می‌کند که آنها را سخت شکنجه دهند و بعد از بد آنها را مبتلا کنند و فرزندان ایشان را بکشند و زنان ایشان را زنده نگه دارند، پس آن مردم خوبانشان دعا کنند ولی دعای آنها مستجاب نگردد.

مولف گوید: جهت آنکه دعای خوبان هم در آن زمان مستجاب نمی‌گردد ممکن است از جهت آن باشد که خوبان چون امر ب معروف و نهی از منکر را ترک کرده‌اند از این جهت خودشان هم گنه کار شده و دعا ایشان مستجاب نیم شود.

یا آنکه اگر هم خوبان بوظیفه خود امر ب معروف و نهی از منکر کرده‌اند ولی چون سایر مردم از جهت گناهان و معا�ی مستحق عذاب و بلاء شده‌اند لذا دعای خوبان، دیگر بحال آنها تاثیری نمی‌کند و خدا بواسطه دعاء خوبان رفع بلاء از ایشان نمی‌نماید تا نتیجه کردار بد خود را به بینند.

معرفی علماء بد در آخر زمان

۲۲- از کتاب مجموعه ورام است روایت شده که رسول خد (ص)

فرموده‌اند در آخر زمان علمائی می‌آیند که مردم را تشویق بزهد و بی‌رغبتی بدنیامی کنند و خودشان زاهد و بی‌رغبت نمی‌شوند و مردم را ترغیب به آخرت می‌کنند ولی خودشان راغب نمی‌شوند و مردم را از معاشرت (رفت و آمد) با اولیان (وزمامداران) نهی می‌کنند و خودشان کناره‌گیری از آنها نمی‌کنند و از فقراء دوری می‌کنند و ثروتمندان بخود نزدیک مینمایند این گونه علماء جبار (متکبر) دشمن خدا می‌باشند.

حال مردم آخر زمان و ابتلائات آنها

۲۳- از کتاب مستدرک الوسائل است که رسول خدا (ص) فرمودنده‌اند زمانی بمردم میرسد که شکم‌های ایشان خدایان ایشان و زنان آنها قبله آنها است و پول آنها دین آنها است و شرف آنها اثاث زندگی آنها است و باقی نمی‌ماند از ایمان مگر اسمش و باقی نمی‌ماند از اسلام مگر نشانه‌اش و باقی نمی‌ماند از قرآن مگر درسش مسجد‌های ایشان از جهت بناء آباد است و قلبهای آنها از جهت هدایت خراب است (یعنی قلبهای آنها دارای صفات بد است) علماء آنها بدترین خلق خدا در روی زمین می‌باشند.

در این هنگام خدا آنها را بچهار چیز مبتلا می‌کند بجور سلطان و قحطی زمان و ظلم والیان و حاکمان پس اصحاب (از حال آنها) تعجب کردند و گفتند یا رسول الله آنمردم بت پرست می‌شوند آنحضرت فرمود بلی هر یک درهم پول، نزد آنها بتی است (یعنی پول پرست و شکم پرست و دنیا پرست می‌شوند) واز کتاب هیفدهم بحار است که رسول خدا (ص)

فرمودند زمانی بمقدم میرسد که اگر امور دنیا ایشان سالم باشد باک ندارند هر چه از دینشان از دست برود.

حال مردم آخر زمان و علماء بد

۲۴- از کتاب مستدرک الوسائل است که حضرت امام حسن عسکری (ع) فرمودند زمانی بمقدم میرسد که صورتهای ایشان شاد و خندان میباشد و قلبهای آنها تاریک و غصه دار است سنت (یعنی راه و رسم دین) در میان ایشان بدعت است (یعنی کار بد و ناشایست) و بدعت در میان آنها سنت است (یعنی کاملاً بآن مواظبت میکنند) مومن در میان ایشان حقیراست و فاسق (یعنی گند کار) در میان ایشان محترم است امیران (وزمامداران) ایشان جاهم و ستمکاران و علماء ایشان بدرب خانه ظالمین رفت و آمد میکنند اغنياء آنها زاد (قوت) فقراء را میدزند (یعنی زکاه که حق فقراء و قوت فقراء است نمیدهند و مانند آن است که مال آنها را بدزدی برده باشند) و کوچکتران بر بزرگتران تقدیم میجویند (یعنی خود را بهتر و مقدم بر آنها میدانند) هر جاهمی نزد ایشان خبیر و با اطلاع بشمار میرود و هر حیله گری نزد ایشان فقیر است (مولف گوید شاید هر حیله گری نزد ایشان فقیه است باشد) ما بین شخص با اخلاص و کسیکه دلش شک و ریب دارد تمیز نمیدهند و میش را از گرگ نیمیشناسند علماء ایشان بدترین خلق خدا در روی زمین میباشند بجهت آنکه تمايل بفلسفه و عرفان پیدامی کنند (یعنی تمايل بعلوم فلسفه یونان و عرفان صوفیه میشوند) و قسم بخدا که علماء

از راه شریعت اسلام بیرون رفته و حق را تحریف (و تبدیل) کرده‌اند کوشش می‌کنند در محبت مخالفین ما (یعنی صوفیه و روساء آنها) و شیعیان و دوستان ما را گمراه می‌کنند. اگر بمنصب و ریاستی بر سند از رشوه سیر نمی‌شوند و اگر بمنصبی نرسند خدای را از روی ریاء و تزویر عبادت می‌کنند (یعنی مورد توجه مردم واقع شوند)

آگاه باشد که این گونه علماء دزدان راه مومنین هستند و دعوت کنندگان بملت ملحدین و بی‌دینان می‌باشند و هر کس با یشان بر سر از آنها دوری کند و دین و ایمان خود را از شر آنها محفوظ بدارد. پس حضرت عسکری (ع) فرمودند ای ابوهاشم این مطلب از پدرم از پدرانش از جعفرابن محمد بما رسیده و از اسرار ما می‌باشد از غیر اهلش پنهان بدار.

حريص شدن مردم بمال دنيا

۲۵- از کتاب نهج البلاغه است امیر مومنان (ع) فرمودند زمان سختی بمردم میرسد که شروتمندان مال دنیا را محکم برای خود نگهداری می‌کنند در صورتی که با یعنی کار مامور نیستند خداوند عالمیان فرموده ولا تنسوا الفضل بینکم یعنی فراموش نکیند که زیادی مال را در مابین خود تان بیکدیگر بدھید (یعنی آنرا از جهت حرص بر مال زکاھ و خمس و حقوق واجب و مستحب مال خود را نمیدهند و بادست و دندان محکم آنرا گرفته‌اند)

مردمان بدر را در آن زمان بلند مرتبه می‌کنند و مردمان خوب و نیکوکار را

خوار و بیمقدار میشمارند و با درماندگان و بیچارگان (که می خواهند اثاث خود را از روی بیچارگی بفروشند) معامله می کنند در صورتی که رسول خدا (ص) از معامله مضطربین نهی فرموده است (یعنی باید به آنها کمک احسان کرد نه اینکه اثاث آنها را بقیمت یا کمتر از قیمت خریداری کرد).

حال طبقات مختلف مردم آخر زمان

۲۶- از مجلد ۲۳ بحار الانوار است: عن النبی (ص) انه قال ياتى على امته زمان يكون امرائهم على الجور وعلمائهم على الطمع وقلة الورع و عبادتهم على الرياء وتجارهم على اكل الربا و كتمان العيب في البيع والشرى نسائهم على زينه الدنيا فعند ذالك يسلط عليهم شرارهم فيدعوا خيارهم فلا يستجاب لهم

یعنی رسول خدا (ص) فرموده اند زمانی با مت من میرسد که کار امیران آنها جور و ستمکاری است و بناء زنهای آنها بر زینت دنیا، پس در این هنگام بدان ایشان بر ایشان مسلط میشوند و خوبانشان هم دعاء می کنند ولی دعای آنها مستجاب نمیشود (یعنی چون مستحق بلا و عذاب و شکنجه شده اند دعای آنها مستجاب نمیشود و گرفتاری و بلاه از آنها دور نمیگردد).

حال زنان آخر زمان

۲۷- از کتاب من لا يحضره الفقيه است عن اصبع ابن نباته عن امیرالمؤمنین (ع) قال سمعته يقول يظهر في آخر الزمان واقترب الساعه

و هو شر الازمه نسوه کاشفات عاریات متبرجات، خارجات من الدين، داخلات فى الفتنة، مائلات الى الشهوات، مسرعات الى اللذات، مستحلات المحرمات، فى جهنم خالدات
 يعني در آخر زمان و موقع نزديک شدن ساعت (يعنى ساعت ظهور امام) و آنzman بدترین زمانها است ظاهر ميشود زنانی که سرو صورشان باز است و تنشان برهنه است و با زينت و آرایش خود را جلوه ميدهند، و از دين خدا بيرون رفته‌اند و در فتنه‌ها (يعنى درامور جامعه) داخل ميشود و بشهوات راغب ميباشند و بسوی لذتهاشتاپ و سرعت مى‌کنند و حرامهای دين خدا را حلال ميشمارند (اين گونه زنان) هميشه در جهنم مخلد خواهند بود (خلاصی نخواهند داشت)

۲۸- و از كتاب حياه الحيوان دميري درماده (بخت) است از رسول خدا (ص) نقل کرده که فرمود:

سيكون في آخر هذه الامه رجال يركبون المياائر حتى يأتوا بباب مساجدهم، نسائهم كاسيات عاريات على روشهن. كاسنه البخت العجاف العنوهن فانهن ملعونات

يعنى رسول خدا (ص) فرموده‌اند در آخر اين امت مردانی ميباشند که برمياثر سوار ميشوند (ومياثر يعني دوشكها) وتاب درب مسجدها ميايند، زنان آنها، هم پوشیده‌اند وهم برهنه، بالاي سر آنها مانند کوهان شتر بگونه‌اي سرهای خود را درست مى‌کنند که بشكل کوهان شتر دیده مى‌شود ميباشد، بر آن زنان لعنت کنيد که آنها لعنت شده هستند.

۲۹- و در کتاب نوائب الدهور میر جهانی از مجمع الزوائد نقل کرده که رسول خدا(ص) فرموده‌اند از شرط‌های آمدن ساعت این است که ظاهر می‌شود بخل و فحش و خیانتکار امین شمره می‌شود و امین را خائن شمارند و لباسهایی که چون پوشیدند هم پوشیده‌اند و هم برهمه‌اند و اشخاص پست مقامشان بالا رود و اشخاص شریف و نجیب مرتبه ایشان پست شود.

مؤلف گوید: ای خواهر و برادر مسلمان اگر بحقیقت می‌خواهی مسلمان باشی مواظب باش خودت و دخترت مثل این مردم نباشی که رسول خدا و امیرmomنان(ع) آنها را لعنت کرده و فرموده‌اند از دین اسلام خارج و همیشه اهل جهنم می‌باشند.

فساد حال جوانان و مردمان و علماء

آخر زمان و نصیحت و دلسوزی پیغمبر اسلام بحال آنها

۳۰- در کتاب مکارم الاخلاق طبرسی است که رسول خدا(ص) در روایت مفصلی بابن مسعود فرمودند، بعد از من جمعیت هائی می‌باشد که طعام‌های نیکو و رنگارنگ می‌خورند و برمکوب‌ها سوار می‌شوند و خود را زینت میدهند مانند آنکه زنی خودش را برای شوهرش زینت دهد و آرایش کرده خود را جلوه میدهند مانند جلوه دادن زنان و هیئت ولباس آنها مانند پادشاهان جبار است اینها منافقین امت متند در آخر زمان، اینها مردمانی شراب خوار و قمارباز و شهوت رانند، بجماعات مسلمین حاضر نمی‌شوند (یعنی بنماز جماعت و مجالس دینی مسلمین حاضر

نمیشوند) شبها نماز نخوانده میخوابند، صبح ها هم نماز را ضایع میکنند (و نمیخوانند) خداوند تبارک و تعالی (در قرآن میفرماید: فخلف من بعد هم خلف اضافاً الصلاه و اتبعوا الشهوات فسوف يلقون غيا يعني اي پسر مسعاو، مثل آن مردم مانند دفلی (يعني گل خرزه) است ظاهر آن نیکو و مزه آن تلخ است کلام آن مردم حکمت (ودانش) است ولی اعمال آنها مرضی هست که قبول دواه نمیکند آیا آن مردم تدبیر و تفکر در آیات قرآن نمیکنند (که به بینند بحکم آیات قرآن نتیجه اعمال آنها چه خواهد بود) یا برقلبهاي آنها قفل خورده (باز نمیشود که چيزی بفهمند).

ای پسر مسعود چه فایده است برای کسی که در دنیا به نعمتها متعم باشد ولی (در آخرت) همیشه باتش سوزان گرفتار شود، آن مردم ظاهري از زندگاني دنیا را میدانند ولی از آخرت غافل میباشند خانه ها میسازند قصرهاي محکم بناء میکنند و مسجدهای خود را منقش و زینت دار میکنند ولی همت آنها نیست مگر برای دنیا، چسبیده‌اند بدنیا و بان اعتماد و اطمینان دارند خدائی آنها شکمهاي آنها است خدائی تعالی (در قرآن) فرموده:

و تَخْذُونَ مِصَانِعَ لِعِلْكُمْ تَخْلُدُونَ، وَ إِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَارِينَ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَ اطِّيعُونَ.

يعني خانه ها برای خود میسازند که شاید همیشه در دنیا بمانند و هرگاه غضب میکنند ظلم و جور میکنند (يعني البته چنین نیست و همیشه در دنیا نخواهید ماند) پس از خدا بترسید و امر مرا اطاعت کنید و خدائی

تعالی (در قرآن) فرموده:

افرایت من اتخدالهه هواه واصله الله علی علم وختم علی سمعه وقلبه
وجعل علی بصره غشاوه فمن يهدیه من بعد الله افلاتذکرون.

(سوره جاثیه آیه ۲۳) یعنی چنین شخص، منافق میباشد که هوای نفس
خودش را دین خود و شکمش را خدای خود قرار داده هر چه دلش
بخواهد چه حلال باشد و چه حرام خودداری نمیکند خدای تعالی
فرموده و فرحا بالحیاه الدنيا وما الحیاه الدنيا فی الآخره الامتناع یعنی
بزندگی دنیا خوشحال میشود در صورتی که زندگی دنیا در نزد زندگی
آخرت نیست مگر چیز کمی.

ای پسر مسعود محراب عبادت آن مردم زنان ایشان هستند (یعنی بوسیله
زنان و رو بطرف آنها دنیا پرستی میکنند) و شرف آنها درهم و
دینار (پول آنها) است و همت آنها درباره شکم خودشان میباشد این
مردم بدترین مردمانند، فتنه از آنها پیدا میشود و بسوی خودشان
بازگشت میکند، ای پسر مسعود شکم آنها سیر نمیشود و قلبشان (برای
خدا) خاضع نمیگردد.

از مردم منافق آخر زمان کناره گیری کنید

تمه روایت سابق است: ای پسر مسعود، اسلام در اول بحالت غربت
شروع شد و بزودی بحال غربت بر می گردد (و مردم مسلمان حقیقی
غريب می شوند) پس خوش بحال آن مردم غرباء هر کس از شما چنان
زمانی را دریابد در اجتماع ان مردم حاضر نشود و بر انها سلام نکند و

جنازه مردگان انها را تشیع نکند و بعیات مرضیهای آنها نرود زیرا آنها بظاهر برویه شما هستند و مانند سخن شما میگویند ولی اعمال آنها مخالف اعمال شما است و (در اخر کار هم) بغير ملت (و دین) شما از دنیا میرونند آنها از من نیستند و من هم از آنها نیستم.

حسرت و عذاب منافقین در قیامت

تمه روایت سابق است:

ای پسر مسعود، البته از غیر خدا نرس خدای تعالی (در قرآن) میفرماید اینما تکونوا یدرکم الموت ولو کنتم فی بروج مشیده، و میفرماید یوم يقول المنافقون والمنافقات الذين آمنوا انظر ونانقتبس من نورکم قيل ارجعوا ورائكم فالتمسوا نورا فضرب بينهم بسورله باب باطنہ فيه الرحمة وظاهره من قبله العذاب ينادونهم الم نکن معکم قالو بلی ولكنکم فتتم انفسکم و تربصتم وغرتکم الامانی حتى جاء امرالله و نحرکم بالله الغرور فالیوم لا یوخذ منکم فدیه ولا من الدين کفروا ماواکم النار هی مولاکم وبئس المصیر (سورة حديد آیه ۵۱)

یعنی هر کجا باشید مرگ شما را میابد اگر چه در برج های بلندی جای گرفته باشید - و خدا میفرماید روز قیامت مردان منافق وزنان منافق با هل ایمان میگوید بمامهلت بدھید که ما از نور شما استفاده کنیم جواب به آنها میگویند که (اگر میخواهید دارای نور باشید باید) برگردید بدنیا و از آنجا نور (بوسیله ایمان و اطاعت خدا) بجوئید در این حال مابین منافقان و اهل ایمان حصاری کشیده میشود و آن حصار دری دارد که در باطن

وقت ظهور

و درون آن رحمت است واز طرف ظاهرش عذاب است. منافقان فریاد می‌کنند که اهل ایمان آیا ما (در دنیا) باشماها نبودیم (اکنون از هم جدا شده شما در رحمت وما در عذاب واقع شدیم) جواب می‌گویند بلی در دنیا باهم بودیم ولیکن شما خود تانرا (بواسطه ایمان نیاوردن و کارهای بد کردن) به فتنه و هلاکت انداخته اید و انتظار نابودی اهل ایمانرا داشتید و در کار دین بشک و ریب بودید و آرزوهای دنیا شمارا فریب داد تا وقتی که مرگ فرا رسید و شیطان فریبده (تادم مرگ) شمارا فریب داده (از خدا غافل کرد) پس امروز (برای نجات هیچیک) از شما منافقان و کافران فدیه و عرضی پذیرفته نمی‌شود و منزلگاه همه شما آتش و آن آتش برای شما سزاوارتر است و بد جایگاهی است که به آن برمی‌گردید.

پیغمبر مردم منافق آخر زمان را لعنت کرده

ای پسر مسعود بر آن مردم (فاسد آخر زمان) لعنت از طرف من و از طرف جمیع انبیاء مرسیین و ملاشکه مقربین و بر آنها غضب خدا و سختی حساب در دنیا و آخرت باشد و خدای تعالی فرموده است:

لَعْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مُرْيَمْ
ذَالِكَ بِمَا عَصُوا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ كَانُوا لَا يَتَنَاهُونَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لِبَثْسٍ
مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَُّونَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِبَثْسٍ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ
أَنفُسُهُمْ أَنْ سُخْطَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ وَفِي العَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ وَلَوْ كَانُوا إِيمَانُهُنَّ
بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أَنْزَلَ إِلَيْهِ مَا أَتَخْذَوْهُمْ أَوْلِيَاءُ وَلِكُنْ كَثِيرًا مِنْهُمْ

فاسقون. (سوره مائدہ آیه ۷۸)

یعنی کسانیکه از بنی اسرائیل کافر شدند بزبان داود و عیسیٰ ابن مریم لعنت شدند از جهت آنکه آنها معصیت کار شده و از حد تجاوز می‌کردند حال آنها چنین بود که از کارهای بد که مرتکب می‌شدند یکدیگر را نهی نمی‌کردند و چه بسیار بد و ناشایست بود کارهایی که می‌کردند، بسیاری از منافقین را می‌بینی که با کافران دوستی می‌کنند و چه ذخیره‌ئی است که غضب خدا را برای خود پیش می‌فرستند و آنها در عذاب همیشه مخلد خواهند بود، و اگر آنها بخدا و پیغمبر و کتابی که برآور نازل شده ایمان آورده بودن کافر آنرا دوست خود نمی‌گرفتند ولیکن بسیاری از آنها فاسق و بد کردارند.

حرص مردم آخر زمان بمال دنیا

(تمه سابق) ای پسر مسعود آن مردم حرص شدید (دنیا) اظهار میدارند وقطع (دوستی و احسان) از خویشاوندان خود می‌کنند و در کارهای خیر بی‌رغبت می‌شودند در صورتی که خدای تعالیٰ (در قرآن) فرموده:

وَالَّذِينَ يَنْقُصُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمْرَأَ اللَّهَ بِهِ إِنْ يَوْصلُ وَيَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أَوْلَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَهُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ (سوره رعد آیه ۲۵)

یعنی آنانکه با خدا پیمان محکم بستند (که او را اطاعت و عبادت کنند) و پس از آن عهد با خدا را می‌شکنند، و قطع می‌کنند آنچه را خدا امر کرده بود که وصل کنند، و در زمین فساد وفتنه بر میانگیزند، ایشان را

خدالعنت کرده و برای آنها بدخانه ئی (در آخرت) مهیا شده است.
و خدای تعالی فرموده: مثل الذين حملوا التوراه ثم لم يحملوها كمثل
الحمار يحمل اسفارا. (سوره جمعه آیه ۵)

يعنى وصف حال آنکسانیکه (علم) تورات را گرفته (در سینه خود) جای
دادند و در حقیقت آنرا برنداشته (يعنى عمل با نکرده‌اند) مانند الاغی
هستند که کتاب برپشت او بار میشود (وهیچ از علم آن استفاده نمیبرد)
بد مثلی است مثل آن قومی که آیات خدا را تکذیب کرده‌اند و خدا قوم
ستمکار را هدایت نخواهد کرد.

مردم آخر زمان مانند گرگ میشوند

(تمه سابق) ای پسر مسعود زمانی بر مردم خواهد رسید که اگر کسی
بخواهد صابر باشد و دین خودش را حفظ کند مانند کسی است که
بخواهد آتش سوزانی را در کف دستش نگه داری کند در آخر زمان (مردم
مانند گرگ درنده خوب میشوند) اگر کسی گرگ (صفت) باشد (می‌تواند
با آنها معاشرت کند) و گرنه گرگها او را میخوردند.

علماء خائن آخر زمان و عذاب آنها

(تمه سابق) ای پسر مسعود علماء و فقهاء آنها خائن و فاجر (يعنى گنه
کار) هستند آگاه بشاید که آنها بدترین خلق خدا هستند و همچنین
پیروان آنها و کسانیکه با آنها اقتداء میکنند و از آنها چیزی تعليم میگیرند و
آنها را دوست میدارند و با آنها مجالست میکنند و با آنها مشورت میکنند

(همه آنها) بدترین خلق خدا میباشدند خدا آنها را داخل آتش دوزخ خواهد کرد در حالتی که کروگنگ و کور باشند و برای آنها بازگشتی نمیباشد.

(خدا در قرآن فرموده) و نحضرهم يوم القيمة على و جوههم عمياً و بكما و صما مأواهم جهنم كلما خبت زدنا هم سعيرا كلما نضجت جلودهم بدلناهم جلودا غيرها ليذوقوا العذاب اذا القوا فيها سمعوا لها شهيقا و هي تفور تقاد تميز من الغيظ، كلما ارادوا ان يخرجوا منها من غم اعيدوا فيها و قيل لهم ذوقوا عذاب الحريق لهم فيها زفير و هم فيها لا يسمعون.

يعنى روز قيامت آنها را برو افتاده و کور و گنگ و کرمحشور میکنیم و منزل آنها جهنم است هر چه آتش آن خاموش شود باز آنرا افروخته میکنیم آنچه پوست بدن آنها سوخته شود پوست دیگری بر تن آنها میپوشیم که عذاب را (بیشتر) بچشند و هرگاه در جهنم افتادند صدائی از آتش میشنوند و آن آتش میجوشد و نزدیک است که آن آتش از غيظ (بر کافران) از هم شکافته شود، باز خدا میفرماید هر چه آنها میخواهند از آنجا بیرون آیند و از غصه آن آزاد شوند دوباره آنها را با آتش بر میگردانند (و میگویند) بچشید مزه آتش سوزان را، در آن آتش فریاد میکشند و گوش خودشان نمیشنوند.

ای پسر مسعود آن علماء ادعا میکنند که بدین من و بست من و طریقه من و شریعت من میباشدند ولی آنها (در حقیقت) از من بیزارند و من هم از آنها بیزارم.

ای پسر مسعود با آنها در بین مردم هم نشینی نکنید و در بازار با آنها خرید و فروش نکنید و راه با آنها ننمائید و آب با آنها ندهید (زیرا) خدایتعالی فرموده: من کان یرید الحیاة الدنیا و زینتها نوف الیهم اعمالهم فيها و هم فيها لا یبخسون (سوره هود آیه ۱۵) و خدایتعالی فرموده: من کان یرید حرث الدنیا نؤته منها و ماله فی الآخرة من نصیب (سوره شوری آیه ۱۹).

یعنی کسانیکه طالب تعیش مادی دنیا و زینتهای آن هستند (و نظری با آخرت ندارند) ما نتیجه اعمال آنها را کاملاً در دنیا با آنها میدهیم و هیچ از مزد عملشان کم نخواهد شد (ولی) اینها کسانی هستند که دیگر در آخرت نصیبی جز آتش (دوزخ) ندارند و همه افکار و اعمالشان در دنیا ضایع شد، و باطل بود هر کاری که میکردند. و هر کس که (فقط) دنیا را میخواهد نصیبی از آن با و میدهیم ولی در آخرت نصیبی (از نعمتهای ابدی) نخواهد داشت.

مسخ شدن عالم نماهای آخر زمان

(تمه سابق) ای پسر مسعود چه قدر زبان عالم نمایان باین امت زیاد است زیرا آنها در مسند هدایت نشسته و خلق را گمراه می‌کنند، و قسم بخدائی که مرا بحق مبعوث (برسالت) کرده است البته البته خدا آنها را بصورت میمون و خوک مسخ خواهد کرد (اینها را رسول خدا فرمود) و شروع کرد بگریستن و تمام ماهها هم از جهت گریه آنحضرت گریه کردیم و گفتیم یا رسول الله برای چه گریه کردی فرمود بجهت آنکه دلم

بحال آن اشقياء سوخت. خدا (در قرآن) میفرماید:

ولو تری اذ فزعوا فلا فوت و اخذوا من مکان قریب (يعنى العلماء و الفقهاء) (سورة سبا آیه ۵۰)

يعنى (ای رسول گرامی ما) اگر (سختی حال مجرمان را) مشاهده کنی هنگامیکه ترسان و هراسان میشوند و نمیتوانند فرار کنند و از مکان نزدیکی گرفته میشوند مقصود علماء و فقهاء میباشد.

مؤلف گوید: ای کسیکه این فرمایشات پیغمبر را میخوانی به بین چگونه عالم نماهای بدی در آخر زمان پیدا میشوند و شاید هم مقصود پیغمبر علماء بی دین عامه بوده که همراه با معاویه و بنی امية و امثال آنها بودند العلم عند الله ولی تو اگر عالم خوبی را شناختی قدر او را بدان و دست از دامن او برندار و از او دین خود را تعلیم بگیر و بحال او هم رسیدگی کن که اگر میتوانی از او دلجوئی کن.

عقوبت طلب علم دین برای دنیا

(تمه سابق) ای پسر مسعود اگر کسی علم (دين را) تعلیم بگیرد و مقصودش آن باشد که از آن، منافع دنیوی بدست آورد و محبت دنیا و زینت آن را بر آخرت مقدم دارد مستوجب غضب خدا شده و در درک اسفل آتش با یهود و نصاری که کتاب خدا را بکنار افکندند محشور خواهد شد.

خدا تعالی (در قرآن) فرموده: فلما جائهم ما عرفوا كفروا به فلعنة الله على الكافرين (در سورة بقره آیه ۱۹) یعنی چون (کتاب آسمانی که)

وقت ظهور

آنرا میشناختند برای ایشان آمد با آن کافر شدند پس لعنت خدا بر کافرین باد.

ای پسر مسعود کسیکه قرآن را تعلیم بگیرد برای (استفاده دنیا و زینت آن خدا بهشت را براو حرام میکند. ای پسر مسعود کسیکه علم (دین) تعلیم بگیرد و با آن عمل نکند خدا روز قیامت او را کور محشور میکند، و کسی که علم (دین) را برای ریاء و سمعه تعلیم بگیرد و مقصودش (استفاده) دنیا باشد خدا برکت را از او برمیدارد و معاش او را تنگ میکند و او را بخودش و امیگذارد و کسیکه خدا او را بخودش واگذار کند (یعنی او را از کار بد جلوگیری نکند) هلاک شده است.

خدا ای تعالی (در قرآن) فرموده فمن کان یرجوا لقاء ربہ فلیعمل عملاً صالحًا و لا یشرک بعبادة ربہ احداً (در سوره کهف آیه ۱۱۰)

یعنی هر کس امیدوار لقای (رحمت) خدای خودش باشد باید اعمال صالحه و کارهای شایسته بجا آورد و در پرستش خدا احدي را با او شریک قرار ندهد.

با مردم نیک همتشینی کن

(تمه سابق) ای پسر مسعود، باید همتشینان تو مردمان نیکوکار و کسانیکه بمنزله برادر خود میگیری اشخاص با تقوی و بی رغبت بدنیا باشند زیرا خداوند عالمیان در کتاب خودش (قرآن مجید) میفرماید الاخلا یومئذ بعضهم عدو الا المتقین. (در سوره زخرف آیه ۶۷) یعنی کسانیکه در دنیا با یکدیگر دوست بوده‌اند آنها در قیامت با

یکدیگر دشمن خواهند بود مگر آنها که اهل تقوی (و پرهیزکاری از گناه) بوده‌اند.

قلب مردم آخر زمان بسته شده

(تمه سابق) ای پسر مسعود ابدانکه آن کارهای خوب را (که خدا و پیغمبر فرموده‌اند خوب است) آن مردم بد می‌بینند و کارهای بد را (که خدا و پیغمبر فرموده‌اند بد است) خوب می‌بینند زیرا خدا قلبهای آنها را مهر کرده (یعنی بواسطه گناهان قلب آنها بسته شده و خوب و بد را معکوس می‌فهمند) پس در آن مردم کسی نیست که شاهد بحق باشد و قسط را برپا دارد (یعنی بعدالت رفتار کند) در صورتیکه خدا (در قرآن) فرموده کونوا قوامین بالقسط شهداء لله ولو على انفسکم او والدین والاقربین (در سوره نسا آیه ۱۳۴)

یعنی ای اهل ایمان شما بپا دارنده (عدالت و) قسط باشید و برای خدا (موافق حکم خدا) شهادت بد هید هر چند بر ضرر خودتان یا بر ضرر پدر و مادر و خویشان شما باشد.

بمال و مقام خود افتخار می‌کنند

(تمه سابق) ای پسر مسعود آن مردم بجاه و مال خود بر یکدیگر افتخار می‌کنند و حال آنکه خدا (در قرآن) می‌فرماید:

و ما لا حد عنده من نعمة تجزی الا ابتغاء وجه ربہ الاعلی و لسوف
يرضى (در سوره و اللیل آیه ۲۱)

یعنی برای انسان حق نعمتی نیست مگر کسی که در طلب رضای پروردگار اعلیٰ از روی اخلاص کاری کرده باشد و او بزودی (در بهشت اخرت به نعمتهاي ابدی) خوشنود خواهد گردید.

ای پسر مسعود بتو سفارش میکنم که (در قلب خود از خدا بترس و نزد خدا خاشع و فروتن باشی و فرائض (و واجبات را بجا آوری خدا تعالیٰ (در قرآن) میفرماید هو اهل التقوی و اهل المغفره (در سوره مدثر آیه ۵۵) یعنی خدا سزاوار است که مردم از او بترسند و پرهیزکار شوند و او اهل آمرزش گناه است و خدا (در قرآن میفرماید:

رضی اللہ عنہم و رضوانہ ذالک لمن خشی ربه (در سوره بینه آیه ۸) یعنی کسانیکه از خدا خشیت (و خوب) داشته باشند خدا از ایشان خوشنود است و ایشانهم از خدا خوشنود خواهند بود.

ای پسر مسعود چیزی که بتونفع کامل ندارد رها کن و چیزی که تو را مستغنى میکند آنرا بگیر زیرا خدای تعالیٰ در قرآن میفرماید: لکل امرء منهم یومئذ شأن یعنیه (در سوره عبس آیه ۳۷) یعنی روز قیامت هر کس چنان گرفتاری دارد که به هیچکس نمیردازد.

از جهت زن و فرزند معصیت خدانکن

(تممه سابق) ای پسر مسعود مبادا اطاعت خدا را ترک کنی و رو بگناه بیاوری بجهت مهربانی باهله و عیال خودت (یعنی بخاطر دوستی زن و فرزند و بد لخواه آنها اگر معصیت خدا است رفتار مکن) زیرا خدا تعالیٰ (در قرآن) میفرماید:

یا ایها الناس اتقوا ربکم و اخشوه یوماً لا یجزی و الدعن ولده ولا مولود هو جاز عن والده شيئاً ان وعد الله حق فلا تغرنکم الحياة الدنيا و لا یغرنکم بالله الغرور(در سوره لقمان آیه ۳۳) یعنی ای گروه مردمان بترسید از پروردگار خودتان و ازاو خشیت قلبی داشته باشید از آنروزیکه هیچ پدری بحال فرزندش فلیده نخواهد داشت و هیچ فرزندی هیچ نفعی به پدر نمیرساند بدرستی که وعده خدا حق است پس زنهر زندگی دنیا شما را فریب ندهد و (از عقاب و عذاب خدا) شیطان شما را مغورو نگرداند (که یعنی بشما بگوید نترس خدا رحمان و رحیم است و غفور و کریم است حالا هر کار خواستی بکن خدا میبخشد، البته خدا غفور و کریم هست بجای خود و سریع العقاب هم هست بجای خود)

فریب دنیا را نخور

(تمه سابق) ای پسر مسعود حذر کن (و بترس) از دنیا و لذتهاي آن و شهوتهاي آن و زينت آن و خوردن مال حرام و از (فریب خوردن بطلا و نقره و زنان و ماشین زيرا خدايتعالي) (در قرآن) ميفرماید:

زین للناس حب الشهوات من النساء والبنين والقناطير المقنطرة من الذهب والفضة والخيل المسمومة والانعام والحرث ذالك متاع الحياة الدنيا والله عنده حسن الثواب قل ائبئكم بخير من ذالكم للذين اتقوا عند ربهم جنات تجري من تحتها الانهار خالدين فيها و ازواجا مطهرة و رضوان من الله و الله بصیر بالعباد(در سوره آل عمران آیه ۱۲)

یعنی زینت داده شده در نظر مردم محبت شهوات نفسانی که عبارت از میل بزنان و فرزندان و کمربندهای طلا و نقره و اسباب سواری نشاندار و چهارپایان (یعنی گوسفند و گاو و شتر) وزراعت، باشد همه اینها اسباب زندگانی پست است که دنیا باشد و نزد خدا جای خوب و بازگشت نیکو موجود است، ای پیغمبر بآنها بگو آیا میخواهید شما را خبر دار کنم بجاییکه بهتر از این باشد، برای آنانکه اهل تقوی (و پرهیزکاری از گناه) هستند در نزد خدای خودشان موجود است بهشتهاشی که نهرهای آب در زیر (درختان) آن جاری میباشد و همیشه در آنجا خواهند ماند و زنان پاکیزه (و آراسته برای آنها آماده است) و (از همه بهتر) خوشنودی خدا شامل حال آنها است (زیرا این خوشنودی خدا موجب است که دائم نعمت بر آنها زیاده گردد) و خدا بحال بندگان خودش بینا میباشد.

ای پسر مسعود البته البته بخدا مغرور نشوی و بدرستی خودت و باعمال صالحه و نیک و عبادت خودت مغرور نشوی (یعنی گمان نکنی که کار تو اصلاح شده و دیگر خراب نخواهد شد بلکه باید از شر شیطان و نفس اماره خائف باشی و از خدا توفیق و حسن عاقبت بخواهی).

چون قرآن میخوانی در معنی آن فکر کن

(تتمه سابق) ای پسر مسعود وقتی که کتاب خدا (قرآن مجید) را میخوانی هرگاه بآیه ئی رسید ^ح که خدا در آن امر یا نهی فرموده آنرا

مکرر بخوان و در آن دقت و تأمل کن که از آن استفاده کنی و آنرا فراموش نکن زیرا نهی خدا تو را بترک معاصی راهنمائی میکند و امر خدا تو را به نیکی و صلاح راهنمائی مینماید خدا در (قرآن) میفرماید: فکیف اذا جمعناهم ليوم لا ريب فيه و وفیت کل نفس ما کسبت و هم لا یظلمون (در سوره آل عمران آیه ۲۴) یعنی چگونه خواهد بود حال آنها (و چه عذاب و ذلتی بآنها میرسد) هنگامیکه آنها را جمع کنیم در روزی که شکی در آن نیست (و خواهد آمد) و هر کسی بتمام جزای اعمال خودش خواهد رسید و ستمی بکسی نخواهد شد.

گریه گنه کاران در قیامت

(تمه سابق) ای پسر مسعود البته هیچ گناهی را حقیر و کوچک نشمار و از گناهان کبیره پرهیز کن، زیرا چون بنده روز قیامت گناهان خود را به بیند از (شدت) گریه خون و چرك از چشم او جاری خواهد شد خدا یتعالی (در قرآن) میفرماید:

يَوْمَ تَجِدُ كُلَّ نَفْسٍ مَا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مَحْضَرًا وَ مَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ
لَوْانَ بَيْنَهَا وَ بَيْنَهَا امْدًا بَعِيدًا (در سوره آل عمران آیه ۳۰) یعنی روز قیامت هر کس هر کار خیری کرده پیش روی خود حاضر می بیند و هر کار بدی که کرده آرزو میکند ایکاش بین او و آن کار بد مسافت دوری بود (که آنرا نمیدید).

ای پسر مسعود هرگاه بتو گفته شد از خدا بترس (بتوناگوار نشود و غصب نکن زیرا خدا (در وصف مردمان بد میفرماید:

و اذا قيل له اتق الله اخذته العزة بالاثم فحسبه جهنم (در سوره بقره آيه ۲۰۲) چون (از راه نصیحت باو بگویند از خدا بترس غرور و خود پسندی او را به بدکاری برانگیزد پس جهنم برای او کفايت است.

ای پسر مسعود آرزو و آمال خود را کوتاه کن چون صبح شد بگو (علوم نیست من تا شب زنده بمانم) شب نمیکنم و چون شب شد بگو (با خودت) من صبح نمیکنم و بازم بر مفارقت دنیا باش و ملاقات (رحمت) خدا را مکروه مدار زیرا خدا ملاقات کسی را دوست میدارد که او ملاقات خدا را دوست بدارد و لقای کسی را مکروه دارد که او لقای خدا را مکروه میدارد.

خوردن ربا و مسکرات خیلی سخت است

(تممه سابق) ای پسر مسعود قسم بآن خدائیکه مرا بحق مبعوث (برسالت) کرده است البته زمانی بمردم میرسد که خوردن شراب را حلال میشمارند و اسم آنرا آب کشمش میگذارند بر آنها لعنت خدا و ملائکه و تمام مردم، من از آنها بیزارم و آنها نیز از من بیزار میباشند.

ای پسر مسعود اگر کسی با مادر خودش زنا کند در نزد خدا آسانتر است که بقدر یک خردل مال ربا در اموال خودش داخل کند و کسیکه چیزهای مست کننده بیاشامد چه کم و چه زیاد در نزد خدا سخت تر است از آنکه ربا بخورد زیرا که خوردن مسکرات کلید تمام کارهای بد است.

برای دنیا باطل را حق و حق را باطل میکنند

(تمه سابق) ای پسر مسعود آنمردم به نیکوکاران ظلم میکنند و فاسقین را تصدیق مینمایند حق در نزد آنها باطل است و باطل نزد آنها حق است، برای خاطر دنیا در بین آنها چنین مرسوم شده و گرنه خودشان هم میدانند که بر غیر حق میباشند ولیکن شیطان اعمال آنها را در نظرشان زینت داده و آنها را از راه راست باز داشته پس آنها هدايت نمی‌یابند و بهمین زندگی دنیا خوشنودی‌ند میباشند و (خدا میفرماید) کسانی که از آیات ما غافل شده‌اند جایگاه آنها آتش (دوزخ) است بواسطه چیزهای که خودشان کسب کرده‌اند.

ای پسر مسعود خدا میفرماید کسیکه زندگانیش چنین است که از یاد خدا فراموش دارد ما شیطانی بر او موکل میکنیم که همیشه همراه او است و آن شیطان او را از راه راست باز میدارد (و کارهای بد میکند) در صورتیکه گمانش این است که هدايت یافته است (و کار خوب میکند) و چون (از دنیا رفت و بعالم آخرت) نزد (محکمه عدل) ما آمد میگوید ای کاش ما بین من و تو (شیطان و نتیجه اعمال ناشایست) از مشرق تا مغرب فاصله بود و او بد همنشینی میباشد.

مردم را برای دین داری سرزنش می‌دهند

(تمه سابق) ای پسر مسعود آن مردم سرزنش و عیب گوئی میکنند کسی را که بست (و طریقه) من عمل کند و واجبات دین خدا را بجا آورد و خدا (در قرآن) میفرماید: فاتخذ تموم سخرياً حتى انسوكم

ذکری و کنتم منهم تضحكون انى جزیتهم الیوم بما صبروا انهم هم الفائزون (در سوره مؤمنون آیه ۱۱۲).

یعنی شما بندگان مرا، مسخره کردید و از این رو یاد مرا فراموش کرده بآنها می خندي ديد، من هم امروز که قیامت است جزای آنها را (نیکو) دادم بواسطه آنکه صبر میکردند ایشانند که رستگار شدگانند (از کتاب مکارم الاخلاق طبرسی است).

آبادی و خرابی شهر بغداد

در آن خبر مفصلی که مفضل نقل کرده میگوید از حضرت صادق(ع) پرسیدم در آن روز دارالفاسقین (یعنی بغداد) چه وضعی دارد فرمود مشمول لعنت و غضب خداوند است فتنه‌ها (و آشوبها) آنرا خراب (و ویران) میکند و بکلی متروک میماند، وای بر آنشهر و مردم آن شهر از خطر لشکری که با پرچمهای زرد و از خط لشکری که با پرچمهای خود از مغرب زمین میآیند و از خط کسیکه جزیره را فتح میکند و لشکریکه از دور و نزدیک بآن شهر میروند.

بخدا قسم انواع عذابهائی که بر امتهای متمرده (و سرکش از اطاعت خدا) از اول خلقت تا آخر عالم نازل شده و میشود بر آنها نازل خواهد شد و عذابهائی بر آنها نازل میشود که هیچ چشمی ندیده و هیچ گوشی نشنیده و طوفان شمشیر (و جنگ) آنها را فرا میگیرد وای بر آنکسی که آنجا را مسکن خود قرار دهد زیرا هر کس در آنجا مقیم شود از شقاوت او است و هر کس از آنجا خارج شود برحمت خدا بود.

بخدا قسم مردم آنجا چنان غرق در ناز و نعمت و عیش و نوش میشوند که میگویند دنیا همین است و خانه‌های آن همان قصر بهشت است و دختران (زیبایی) آن همان حورالعین هستند و جوانان آن همان جوانان بهشت میباشند و چنین گمان میکنند که خدا روزی بندگانرا تقسیم نکرده مگر در آنجا.

والبته ظاهر میشود در آن شهر افتراق بخدا و رسول، و حکم بغیر کتاب خدا، و شهادت دروغ، و شرابخواری و زنا کاری و خوردن مال حرام و خونریزی بقدرتی که در تمام دنیا (در هیچ شهری) چنان نباشد آنگاه خداوند آن شهر را بوسیله آن آشوبها و آن پرچمها چنان خراب میکند که چون رهگذری از آنجا میگذرد (از روی تعجب) میگوید شهر زوراء اینجا بوده است.

۳۱- مذمت شهری و آبادی و خرابی آن و گویاری همین تهران باشد در کتاب چهاردهم بحار است که حضرت صادق (ع) فرمودند شهری و قزوین و ساوه ملعون میباشند (یعنی از رحمت خدا دورند) و از کتاب خرایج قطب راوندی است که در کتاب توراه نوشته است که ری دری از درهای زمین است و محل تجارت مردم بسوی آنجا است و اصمی گفته که ری عروس دنیا است و محل تجارت مردمان خواهد بود.

۳۲- وای بر شهری از دو طرفش

در کتاب چهاردهم بحار الانوار علامه مجلسی است که عبدالله ابن سنان از حضرت امام جعفر صادق (ع) پرسید بلاد جبل کجا است که روایت بما رسیده که چون امر (امامت) بشما بازگشت کند بعضی از آن بزمین فرو میرود آنحضرت فرمود در آن بلاد جبل موضعی هست که آنرا دریا میگویند و قم نامیده میشود و آنجا معدن شیعیان ما میباشد.

اما (شهر) ری پس وای بر آن (از صدمه ئی که) از دو طرفش (بان میرسد) و امن (و امانی) که در ری هست از جهت قم و اهل قم میباشد از آنحضرت پرسیدند دو طرف ری کجا است فرمود یکی بغداد و دیگر خراسان است شمشیر (و جنگ) اهل بغداد و خراسان در آنجا بیکدیگر خواهد رسید و خدا تعجیل در عقوبت (و عذاب) اهل ری میکند و آنها را هلاک خواهد کرد پس اهل ری پناه بقم میبرند و اهل قم آنها را جای میدهند و بعد از آن منتقل بموقعی میشوند که اردستان نامیده میشود. کتاب تاریخ قم

۳۳- کوفه و قم در امان خواهد بود

از حضرت صادق (ع) روایت شده که فرمود هرگاه همه شهرها را فتنه فرا گرفت بروید بقم و اطراف و نواحی آن که بلاء از آنجا دفع شده است.

و باز از حضرت صادق علیه السلام است که فرمود چون بلاها همه جا را گرفت امان در کوفه و اطراف آن و در قم میباشد و قم خوب

موضعی است برای کسی که خائف و دار بدر شده باشد.

و باز از حضرت صادق علیه السلام است که فرمود هر گاه امنیت از شهرها برداشته شد و مردم بر اسبها سوار شده از زنان و بانوی خوش کناره گیری کردند (یعنی مهیای جنگ شدند) پس شما از همسایگی آنها فرار کنید گفتم قربانت گردیم بکجا برویم فرمود بکوفه و اطراف آن به قم و اطراف آن که بلاء از آن دو دفع شده است (از کتاب تاریخ قم).

۳۴-اگر برادران اهل قم خیانت کنند ظالم بر آنها مسلط می شود

از کتاب تاریخ قم است که حضرت صادق علیه السلام فرموده اند شهر قم شهر ما (آل محمد) و شهر شیعیان ما می باشد پاک و پاکیزه است و ولایت ما اهل بیت پیغمبر را قبول کرده و هیچکس اراده سوئی به آن نمی کند مگر آنکه خدا بعقوبت (و عذاب) او تعجیل می کند مادامیکه برادرانشان خیانت نکرده باشند و اگر کردند خدا مردمان بد را بر آنها مسلط می گرداند (پس از آن فرمود) اهل قم یا وران قائم ما (آل محمد) و مراعات کننده حق ما می باشند پس سر بسوی آسمان بلند کرده (در حق ایشان دعاء کرده) گفت خدا یا آنها را از هر فتنه ای حفظ کن و از هر هلاکتی نجات بده

۳۵- شهر قم معدن علم و فضل می باشد

در کتاب چهاردهم بحار الانوار است که حضرت امام جعفر صادق

وقت ظهور..... عليه السلام فرموده‌اند بزودی کوفه از مؤمنین خالی می‌شود و علم در

آنجا سر زمین فرو می‌برد چنانکه مار بسوراخ خود می‌رود و پس از آن در شهری علم ظاهر می‌شود که آنرا قم می‌گویند و آن شهر معدن علم و فضل است (واز آنجا علم بمردم می‌رسد) حتی آنکه باقی نماند در روی زمین کسی که مستضعف در دین باشد (یعنی دین اسلام با و گوشزد نشده باشد) حتی زنان در حجله‌ها و این مطلب در نزدیکی ظهور قائم ما (آل محمد) خواهد بود.

پس خدا قم و اهلش را قائم مقام حجت خودش قرار می‌دهد و اگر چنین نبود زمین و اهلش را بخود فرو می‌برد و حجت (دلیل) در روی زمین باقی نمی‌ماند پس چنان می‌شود که علم از شهر قم بسایر بلاد از مشرق تا مغرب عالم می‌رسد و حجت (و دلیل) خدا بر خلق تمام می‌شود و چنان می‌شود که هیچکس در روی زمین نباشد که دین و علم به او نرسیده باشد پس از آن (حضرت) قائم عليه السلام ظاهر می‌شود و سبب عذاب و غضب خدا بر مردم فراهم می‌گردد زیرا خدا از بندگان انتقام نمی‌گیرد مگر بعد از آنکه حجت (و دلیل خدا) را منکر شده باشند (از کتاب تاریخ قم)

۳۶- اهل قم حجت بر خلائق می‌باشد

از کتاب چهاردهم بحار است از حضرت امام جعفر صادق عليه السلام روایت شده است که آن حضرت فرمود زمانی می‌رسد که شهر قم و اهل آن شهر حجت بر خلائق می‌شوند و آن در زمام غیبت قائم ما

(آل محمد) خواهد بود تا زمان ظهور آن حضرت و اگر چنین نبود زمین اهلش را بخود فرو می‌برد و ملائکه بلاء را از او و اهلش دفع می‌کنند و هیچ ظالم جباری قصد سوئی به قم نمی‌کند مگر اینکه خدائی که پشت جبارین را می‌شکند پشت او را هم می‌شکند و آن ظالم را ببلائی و مصیبتی و به دشمنی مشغول می‌کند که آنها را فراموش کند و خدا جبارین (و ظالمان) را در دولت خودشان از قم و اهل آن فراموشی می‌دهد چنانچه یاد خدا را فراموش کرده‌اند (از کتاب تاریخ قم)

۳۷- زمانی که مردم از علماء فرار می‌کنند

از کتاب مستدرک الوسائل است که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند زمانی بمردم می‌رسد که از علماء فرار می‌کنند مانند آنکه گوسفند از گرگ فرار می‌کند (در آنزمان) خدا مردم را به سه چیز مبتلا می‌کند اول آنکه برکت را از اموالشان بر می‌دارد دوم آنکه سلطان جائز (و ظالم) بر آنها مسلط می‌کند سوم آنکه بسی ایمان از دنیا خارج می‌شوند.

۳۸- وای بر فرزندان آخر زمان از پدرها

از کتاب جامع الاخبار نقل است از رسول خدا (ص) روایت شده که آنحضرت به بعضی از بچه‌ها نگاه می‌کرد و فرمود وای (از صدمه‌ئی که) بر بچه‌های آخر زمان از طرف پدرانشان به آنها می‌رسد اصحاب گفتند یا رسول الله از پدران ایشان که مشیک (و کافر) هستند فرمود نه از پدران ایشان که مؤمن هستند. (زیرا از فرائض (احکام دین خدا)

چیزی به آنها تعلیم نمی‌دهند و اگر اطفال خودشان در صدد یاد گرفتن احکام دین برا آیند آنها را منع می‌کنند و خشنود می‌شوند از آنها که از مال و مقام ناچیز دنیا چیزی بدست آورند من از آنگونه اشخاص بیزارم و آنها از من بیزارند.

۳۹- زمانی می‌رسد که احکام دین را تغییر می‌دهند

از کتاب احتجاج، امیر مؤمنان علیه السلام فرمود بعد از گذشت زمانی از مرگ من پادشاهان می‌آیند و بعد از آنها کسانی می‌آیند که دین خدای عزوجل را تغییر می‌دهند و کلام خدا را تحریف (و عوض) می‌کنند و اولیاء خدا را می‌کشند، و بوسیله آنها بدعت‌ها زیاد می‌شود و سنت پیغمبر کهنه می‌شود تا آنکه زمین پرشود از جور و دشمنی و بدعت پس از آن خدا بوسیله ما اهل بیت (نبوت) جمیع بلاها از اهل دین و دیانت که دعوت (بسوی) خدا می‌کنند برداشته می‌شود بعد از آنکه شدت بلاء عظیم با آنها رسیده باشد و چنان می‌شود که زمین پرشود از قسط و عدل بعد از آنکه از ظلم و جور پرشده باشد.

واز کتاب روضة الوعظین است که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند زمانی بمردم می‌رسد که علماء در آنزمان کشته می‌شود مانند آنکه دزدها می‌کشند همانگونه که دزدها را می‌کشند پس ایکاش علماء در آنزمان خود را بحماقت (و نادانی) می‌زند (یعنی ای کاش خود را آبله و نادان وانمود می‌کردند که کشته نشوند).

۴۰- منبر رفتن رسول خدادار آسمان اول

از کتاب غیبت نعمانی است یونس ابن ظبیان می‌گوید حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمودند شب جمعه ئی می‌شود که خدای تبارک و تعالی فرشتگان خود را با آسمان دنیا (یعنی آسمان اول) می‌فرستد و چون وقت طلوع فجر (یعنی موقع نماز صبح) شد منبری از نور در نزد بیت المعمور نصب می‌کند و حضرت محمد و علی و حسن و حسین بر آن منبر بالا می‌روند و خدا امر می‌کند که ملائکه و پیغمبران و (ارواح) مؤمنین پای آن منبر مجتمع شوند، و درهای آسمان را باز می‌کند و چون هنگام ظهر شد رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ می‌گوید و پروردگارا چه شد آن وعده ئی که در کتاب خود (قرآن مجید) داده ئی.

و آن وعده این است که خدا فرموده
وَعْدَ اللَّهِ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لِيُسْتَخْلِفُنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا
اسْتَخْلَفُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ و
لَيُبَدِّلُنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَ نَنْسَى وَلَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا (در سوره
نور آیه ۵۵)

یعنی خدا وعده داده است بکسانی که ایمان داشته باشند و اعمال شایسته کنند البته (منصب) خلافت با آنها بد هد در روی زمین چنانکه بامتهای گذشته خلافت (یعنی حکومت و اقتدار) داده بود و قدرت و تمكن با آنها بد هد در دینی که برای انها پسندیده (و آن دین اسلام است) و البته بعد از خوف و ترس از دشمنان ایمنی (کامل)

بآنها بد هد که مرا بدون هیچ شائبه شرک عبادت و پرستش کنند.
و چون رسول گرامی اسلام چنین تقاضائی از خدا کند که یا رب حال
دیگر بآن وعده وفا کن ملائکه و پیغمبران هم همین را می‌گویند و پس
از آن (حضرت) محمد و علی و حسن و حسین برای خدا بسجده
می‌افتد و می‌گویند پروردگارا (برو بندگان بیدین) غصب کن زیرا
احترام تو را هتك کردند و برگزیدگان تو را کشتند و بندگان نیکوکار تو
را خوار کردند آنوقت خدا هر چه را می‌خواهد خواهد کرد و آنوقت
است وقت معلوم

نصیحت دوستانه

ای برادر و خواهر مسلمان به بین چه روزگار بدی پیش می‌آید و مردم
چقدر بی اعتمایی بخدا و رسول می‌کنند و معصیت کار می‌شوند که
رسول خدا با آنکه رحمة للعالمین است بسجده می‌افتد و آنها را نفرین
می‌کند که خدا یا عضب خودت را با یشان نازل گردان و آنوقت خدا
حضرت حجت را با شمشیر برای قطع کردن ریشه معصیت کاران و
ستمکاران می‌فرستد.

ای عزیز من تو ملتفت باش راجع بکسب و کار خودت و راجع بزن و
دختر خودت و راجع بنماز و روزه خودت و راجع بحلال و حرام و
راجع بمال مردم و راجع با حکام قرآن طوری رفتار کنی که مورد غصب
خدا و نفرین رسول خدا نباشی و بنفرین پیغمبر گرفتار نشوی
تو از عالم صحیح بپرس که این کارها که می‌کنی مورد رضای خدا و

رسول و موافق قرآن و دین تو هست یا نیست و آیا بعداً نتیجه بد دارد یا ندارد اگر بلاء دنیوی و عذاب آخرت گرفتار نمیشود آنوقت بکن ولی اگر می‌دانی که این کارها مخالفت قرآن و دین و آئین است و موجب غضب خدا و بلاء دنیا و آخرت است نکن و همشکل اهل زمانه نشو که اهل زمانه یکذره بلاهای نازله بر تو را بدوش نمی‌کشند و عذاب آخرت تو را بعض توقیف نخواهند کرد.

عنوان چهارم: علامات حتمیه ظهور امام زمان(ع)

علام حتمی پنج است که همه آنها نزدیک و متصل به ظهور می‌باشد از کتاب کمال الدین صدوق علیه الرحمه است از حضرت امام صادق علیه السلام که فرمود پیش از ظهور (حضرت) قائم (عجل الله فرجه) پنج علامت حتمی هست (که حتماً واقع خواهد شد) خروج یمانی و خروج سفیانی و صیحه و قتل نفس زکیه و فرو رفتن لشکر (سفیانی) در صحراه بیداء

اول: یمانی کیست

از کتاب غیت نعمانی است:

در روایت ابو بصیر که حضرت امام باقر علیه السلام فرمود خروج سفیانی و یمانی و خراسانی در یکسال و یکماه و یکروز واقع خواهد شد و در میان آن پرچمهای سه گانه، پرچمی از یمانی هدایت کننده تر

نیست و آن پرچم هدایت است زیرا خلائق را بسوی حضرت صاحب الامر (عجل الله فرجه) دعوت می‌کند پس وقتی که یمانی ظاهر شد فروختن اسلحه‌ی جنگ بر مسلمانان حرام است (چون مورد احتیاج خود مسلمین است) و چون او خروج کرد با او قیام کنید زیرا پرچمش پرچم هدایت است و بهیج مسلمانی حلال نیست که از او سرپیچی و مخالفت کند و هر کس سرپیچی کند از اهل دوزخ خواهد بود.

دوم: سفیانی کیست

۱- از کتاب کمال الدین صدق است که حضرت امام جعفر صادق عليه السلام فرمودند پدرم از جدم امیر المؤمنین علیه السلام نقل فرموده که پسر هند جگر خوار (سفیانی) از بیابان خشک خروج می‌کند او مردی متوسط القامه می‌باشد و صورتش وحشتناک و سرش ضخیم است و رویش اثر آبله دارد اگر او را ببینی گمان می‌کنی یک چشمی است او از اولاد ابوسفیان می‌باشد.

و از کتاب شیخ طوسی است از بشر ابن غالب روایت کرده که سفیانی از بلاد روم بحال نصرانیت می‌باید و صلیب (که علامت نصرانیت است) بگردن دارد و او رئیس قوم است.

قتل و کشتن لشکر سفیانی در کوفه

۲- از تفسیر عیاشه، است که جابر جعفه، گفت حضرت امام محمد باقر

علیه السلام فرمودند (ضمن روایت مفصل) پس سفیانی و اصحابش ظاهر می شود و او را مقصدی نیست مگر آل محمد و شیعیان ایشان، لشکری بکوفه می فرستد و چون با آنجا رسیدند جماعتی از شیعه آل محمد را می کشد و جمعی را بدار می آویزد

در زمان سفیانی خورشید ساکن می شود

۳- از کتاب ارشاد شیخ مفید است که ابو بصیر گفت از حضرت امام محمد باقر علیه السلام شنیده درباره این آیه قرآن که خدا فرموده:
 ان نشا نزل عليهم من السماء آیة فظللت اعناقهم لها خاضعين
 یعنی اگر بخواهیم علامتی از آسمان بر ایشان نازل می کنیم که گردنشان از آن متواضع می شوند، فرمود مقصود بنی امیه و تابعین آنها هستند و آن علامت این است که خورشید از ظهر تا وقت عصر از حرکت می یابد و صورت و سینه مردی در خورشید بیرون می آید که مردم او را بحسب و تسب می شناسند و این در زمان سفیانی واقع خواهد شد و در این وقت هلاکت سفیانی و قومش خواهد رسید.

مدت سلطنت سفیانی چقدر است

۴- از کتاب کمال الدین صدق است که عبدالله ابن ابی منصور گفت از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام نام سیفیانی را پرسیدم که چیست آن حضرت فرمود با نام او چکار داری و قبیله خزان پنج شهر را متصرف شد دمشق و حمص و فلسطین و اردن و قنسرین در آنوقت

وقت ظهور

منتظر رسیدن فرج باشد گفتم مدت سلطنت سفیانی نه ماه است فرمود
هشت ماه سلطنت می‌کند و یکروز زیاده نمی‌شود.
و خسف لشکر سفیانی و کشته شدن او در آخر علامات حتمیه ذکر
خواهد شد که لشکرش ما بین مدینه و مکه بزمین فرو می‌رond و خودش
بدست حضرت حجت عليه السلام کشته می‌شود.

سوم: صیحه آسمانی هم از علائم حتمیه است

۱- از کتاب کمال الدین صدق است که ابو حمزه ثمالي می‌گوید
خدمت حضرت صادق عليه السلام عرض کردم پدر بزرگوارت
می‌فرمود خروج سفیانی از محتومات است و نداء از محتومات است و
طلوغ خورشید از مغرب از محتومات است و چیزی دیگر هم می‌فرمود
از محتومات است گفتم نداء چگونه است فرمود منادی در اول روز از
آسمان فریاد می‌کند، آگاه باشد که حق با علی و شیعه او می‌باشد و
در آخر آن روز شیطان از زمین فریاد می‌کند، آگاه باشد که حق با
عثمان و شیعه او می‌باشد، در این هنگام کسانی که اهل باطل هستند
 بشک می‌افتد.

نداء آسمانی و بشارت بظهور امام (ع)

۲- در ذیل آیه ما کان الله لیذ ر المؤمنین علی ما انتم علیه در روایتی
است از امام صادق عليه السلام نقل کردیم که در شب بیست و سوم

ماه رمضان ندای جبرئیل از آسمان می‌رسد که خوابیده‌ها را بیدار کند و اسم حضرت قائم و پدرش را می‌گوید و آخر روز بعد شیطان نداء می‌کند که عثمان مظلوم کشته شده است.

۳- در کتاب غیبت شیخ طوسی است ابو بصیر می‌گوید حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمودند در شب بیست و سوم ماه رمضان با اسم قائم ندا می‌شود و روز عاشورا که روز شهادت حسین ابن علی علیه السلام است آنحضرت قیام می‌کند.

واز کتاب غیبت نعمانی است که حضرت صادق علیه السلام فرمودند دو نداء می‌اید یکی در اول شب از آسمان و دیگر در آخر شب از ابلیس، راوی گفت من چگونه بشناسم کدام حق است و کدام باطل حضرت فرمود کسانی که قبله حق و باطل را دانسته‌اند می‌شناستند.

هر صاحب گوشی آن صدارا می‌شوند

در روایت مفضل که از امام صادق (ع) تفصیل حالات حضرت بقیة الله را نقل می‌کند چنین نوشته شده که چون آفتاب طلوع کند فریاد کنندئی از چشمۀ خورشید بزبان عربی فصیح بسوی خلائق فریاد می‌زنند که تمام اهل آسمانها و زمین آنرا می‌شنوند می‌گوید ای گروه خلائق این است مهدی آل محمد و او را بنام و کنیه جدش (حضرت) محمد اسم میرد و نام پدرش امام یازدهم حسن ابن علی را می‌گوید و اسم یک یک از پدرانش را می‌گوید تا بر سرد بحسین ابن علی صلوات الله علیهم اجمعین و می‌گوید با او بیعت کنید که هدایت یابید و مخالفت نکنید که

گمراه میشود پس اول کسی که دست او را میبودد ملائکه هستند بعد از آن جثیان بعد از آن نقباء (یعنی آن سیصد و سیزده نفر یاران مخصوص) و میگویند ما شنیدیم و اطاعت کردیم و هیچ صاحب گوشی نمیماند مگر آنکه آن نداء را میشنود و چون مردم از سفر و حضراز خشکی و دریا بهم میرسند برای یکدیگر نقل میکنند که ما بگوش خود چنین صدائی شنیدیم آیا شما هم شنیده اید.

پس چون غروب آفتاب شود فریاد کننده‌ئی از مغرب زمین فریاد میکند ای گروه خلائق پروردگار شما در بیابان خشکی از سرزمین فلسطین بنام عثمان ابن عنبیه اموی از اولاد یزید ابن معاویه ظهور کرده با او بیعت کنید تا هدایت یابید و مخالفت او نکنید که گمراه میشود در آنوقت ملائکه و جن و نقباء گفتة او را رد کرده تکذیب میکنند و میگویند شنیدیم و مخالفت او میکنیم و هر کس که دلش دارای شک است و یا منافق و کافر است باین صدای دوم در ضلالت واقع میشود.

هر کسی آن ندارا بزبان خودش میشنود

۴- از کتاب کمال الدین صدق است زراره نقل کرده که امام صادق (ع) فرمودند منادی با اسم قائم (ع) نداخواهد کرد من گفتم این ندا برای جمعی مخصوص است یا برای عموم مردم است آنحضرت فرمود برای عموم مردم است و هر قومی بزبان خودش آنرا میشنود من گفتم پس چه کسی مخالفت با قائم (ع) میکند در صورتیکه با اسم او نداء برسد آن حضرت فرمود شیطان مردم را رها نمیکند در آخر شب ندا

میکند و مردم را بشک میاندازد (۱۲ بخار).

شدت ندا آسمانی چه اندازه است؟

۵- از کتاب ملاحم و فتن سید ابن طاووس است که رسول خدا (ص) فرمودند هرگاه صحیحه در ماه رمضان آمد آن نشانه است که در ماه شوال آواز جنگجویان بلند میشود و در ماه ذی قعده فتنه و فساد میشود و در ماه ذی الحجه خونریزی واقع میشود و ماه محرم و چه محرمی میشود این را سه بار تکرار کرد و فرمود هیهات هیهات مردم کشته میشوند در آن ماه بطوری که درهم و برهم ریخته شده باشند.

راوی گفت پرسید یم آن صحیحه کدام است فرمود آن صدائی است که در نیمة ماه رمضان روز جمعه وقت چاشتگاه واقع میشود آن ماه رمضانی است که شب اول آن، شب جمعه باشد و این صدا خوابیده ها را بیدار میکند و ایستاده ها را مینشاند و دوشیزگان را از سراپرده های خود بیرون میاورد (فی ليلة الجمعة) پس چون نماز فجر صبح جمعه را خواندید داخل خانه های خود شوید و درب ها را بیندید و روزنه ها و پتجره ها را مسدود کنید و خود را در چیزی بپیچید و سوراخ گوش خود را بگیرید پس هرگاه احساس صحیحه کردید برای خدا بسجده بیفتید و بگوئید سبحان القدس ربنا القدس یعنی چه بسیار پاک و مenze است خدا از عیها و نفسها و خدای پاک پروردگار ما است. (كتاب نوائب الدهور است)

۶- در از کتاب نوائب الدهور از کتاب مجمع الزوائد نقل کده که رسول خدا(ص) فرمود در ماه رمضان حدایق میايد اصحاب گفتند در اول یا وسط یا آخر آن، فرمود در نیمه ماه، چون شب جمعه شود آن صدا از آسمان میايد (و بطوری شدید است) که هفتاد هزار نفر از شدت آن بیهوش میشوند و هفتاد هزار نفر گوششان کر می شود.

گفتند یا رسول الله پس چه شخصی از امت شما سالم میماند فرمود کسی که ملازم خانه خودش باشد و بخدا پناه ببرد و بخدا سجده کند و صدای خود را بگفتن سبحان الله بلند کند، و صدای دیگری هم بعد از آن میرسد.

صدای اول از جبرئیل است و صدای دوم از شیطان است صدا در ماه رمضان است و معنی (یعنی آواز دلیران جنگ) در ماه شوال است و در ماه ذی القعده فساد در قبایل پیدا میشود و در ذی الحجه حاجیان را غارت میکنند ماه محرم چه محرمی اولش برای امت من بلا است و آخرش برای ایشان فرج است در آنوقت مرکب سواری آماده شده‌ئی که مؤمن بر آن سوار شود و خود را نجات دهد بهتر است از قمری که صد هزار دینار طلا قیمت داشته باشد.

مولف گوید در بعضی از روایات گذشته است که آن صحیحه آسمانی در شب جمعه میايد و در بعضی از روایت است که روز جمعه میايد و چون صدا را تمام روی زمین از مشرق تا مغرب میشوند و مناطق روی زمین مختلف است همانوقت یکجا شب است. و یکجا روز است پس شاید از همین جهت است که در یک روایت فرمودند روز این صدا

میرسد و در یک روایت دیگر فرمودند شب این صدا میرسد و الله اعلم.

سه نداء دیگر در ماه رجب میرسد

۷- از کتاب غیبت شیخ طوسی است ابن محبوب از حضرت علی ابن موسی الرضا(ع) نقل کرده که فرمود ناچار فتنه سخت و شدیدی واقع میشود که در آن فتنه مخصوصین و نزدیکان از پای درآمده و درمانده میشوند و آن در وقتی است که شیعیان ما فرزند سومی از فرزند مرا نمی بینند و همه اهل آسمانها و زمین بر غیبت او گریه میکنند، چه بسیار مؤمنین تشنۀ سوزان و غمناکی که از جهت فقدان آب وصال امام خود تشنۀ و متأسف مانده اند.

و گویا می بینم آنها را بنهایت شاد و خوشحال شده اند از نداء و صدائیکه با یشان رسیده است و آن صدا را نزدیک و دور یکسان میشوند و از برای مؤمنان رحمت است و از برای کافران عذاب است. من با حضرت گفتم که آن چه صدائی است فرمود خلائق در ماه رجب سه دفعه صدا از آسمان میشوند اول آن نداء کننده میگوید الا لعنة الله على القوم الظالمين یعنی آگاه باشید که لعنت خدا بر گروه ستمکاران است و صدای دوم میگوید ازفة الازفة یا عشر المؤمنین یعنی ای گروه مؤمنین آن امر کم می باید نزدیک شود نزدیک شد و صدای سوم آنست که در قرص خورشید بدنسی آشکار می بینند و آن امیر مؤمنان است که برای هلاک کردن ظالمین بدنسی رجعت کرده است و در روایت حمیری است که آن شخصی که در قرص خورشید ظاهر میشود میگوید خدای

تعالی فلان شخص را برانگیخته (یعنی حضرت قائم را برانگیخته) سخن او را بشنوید و امرش را اطاعت کنید.

چهارمین از علامات حتم کشته شدن نفس زکیه در مکه می باشد

کشته شدن نفس زکیه در مکه

از علامات حتمیه است

۱- از کتاب غیبت شیخ طوسی است که سفیان ابن ابراهیم حریری از پدرش نقل میکند که گفت نفس زکیه جوانی از آل محمد (یعنی از سادات است اسم او محمد ابن الحسن است بدون جرم و گناه کشته میشود چون مردم او را کشتند دیگر نه در آسمان عذر خواهی و نه در زمین یاوری نخواهد داشت در آن موقع خدا قائم آل محمد (ع) را با گروهی میفرستد که آنها در چشم و نظر مردم از سورمه، نرم تر میباشند (یعنی بسیار اندک و ضعیف هستند) و چون ایشان قیام کنند مردم بحال ایشان گریه میکنند زیرا آنها را اشخاصی ضعیف میبینند و گمان میکنند که بزودی در دست دشمن نابود خواهند شد ولی خداوند شرق و غرب عالم را برای آنها فتح میکند آگاه باشید که آنها مؤمنین حقیقی هستند و آگاه باشید که بهترین جهادها جهاد در آخر زمان است.

۲- و از کتاب کمال الدین صدق است که حضرت صادق (ع) فرمودن ما بین کشته شدن نفس زکیه و قیام قائم آل محمد پانزده شب بیشتر فاصله نخواهد بود.

نفس زکیه چیست؟

۳- در جلد سیزده بحار از حضرت امام محمد باقر(ع) نقل کرده که در حدیث طولانی فرمود که (حضرت) قائم(ع) یکی از اصحاب خود را بمکه میفرستد و میفرماید بآنها بگو که من فرستاده فلانی هستم بسوی شما او میگوید که مائیم اهل بیت رحمت و معدن رسالت و خلافت و مائیم ذریه محمد و سلاطین پیغمبران و از زمانی که پیغمبر اسلام از دنیا رفته است تا امروز بما ظلم شده و ما مقهور و مظلوم واقع شده‌ایم و حق ما را از ما ربوده‌اند اینک ما از شما طلب یاری میکنیم ما را یاری کنید.

همینکه آن جوان این کلام را در مکه میگوید او را میگیرند و در بین رکن و مقام (در مسجد الحرام) او را سر میبرند و این جوان نفس زکیه است. و چون خبر کشته شدن او بآنحضرت میرسد میفرماید آیا من نگفتم که اهل مکه ما را نمیخواهند پس آنحضرت از طرف عقبه طوی بمسجد الحرام می‌آید. چون جمعیت یارانش بدئه هزار نفر رسید خروج میکند.

پنجمین از علامات حتم خسف لشکر سفیانی در بیداء است

۱- خداوند عالمیان در قرآن مجید سوره نحل آیه (۴۸) میفرماید:

اَفَا مِنَ الظِّيْنِ مُكْرِرُوا السَّيْئَاتِ اَن يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ اَوْ يَأْخُذْهُمُ
الْعَذَابَ مِنْ حِيثِ لَا يَشْعُرُونَ اَوْ يَأْخُذْهُمْ فِي تَقْلِبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمَعْجَزَيْنِ
يَعْنِي كسانیکه با مکر و حیله مرتكب گناهان میشوند آیا خود را در امان
میدانند که خدا آنها را بزمیں فربرد یا از طریقی که گمان ندارند

عذاب بآنها برسد یا در موقع سرگرمی بزندگی آنها را بعذاب بگیرد و
نتوانند جلو قدرت و عذاب خدا را بگیرند.

۲- از کتاب تفسیر عیاشی از جابر جعفی است میگوید حضرت امام
محمد باقر(ع) فرمودند در جای خود بنشین و البته دست و پای خود
را حرکت مده تا آنوقت که آن علاماتی را که برای تو بیان میکنم ببینی
(و آن علامات این است) منادی از دمشق نداکند و یکی از دهات
آن بزمین فرو رود و قسمتی از مسجد دمشق خراب شود و ببینی که
طايفه ترك از دمشق میگذرند و در جزیره فرود آیند و رومیان در رمله
فرود آیند و آن سالی است که در تمام زمین عرب اختلاف میباشد و در
آن هنگام اهل شام بر سه پرچم اختلاف پیدا میکنند پرچم اصحاب
(یعنی زرد و سرخ) و پرچم ابیق (یعنی سیاه و سفید) و پرچم سفیانی
با طائفه بنی ذنب الحماره مضر و طائفه کلب با سفیانی میباشند و
سفیانی و همراهانش بر طائفه بنی ذنب الحماره غالب میشوند و چنان
جنگی میکنند که تا آنروز چنان جنگی نشده باشد.

پس مردی از بنی ذنب الحمار به دمشق میآید و با همراهانش بطوری
کشته میشود که کسی بآنگونه کشته نشده باشد و این است معنای آیه
قرآن که خدای تبارک و تعالی میفرماید.

فاختل الاحزاب من بينهم فويل للذين كفروا من مشهد يوم عظيم.
یعنی طوائفی از مردم بجان یکدیگر میافتدند و وای بر کافران که در
آنروز بزرگ حاضر باشند.

و سفیانی و پیروانش خروج میکنند و قصد و همتی جز (نابودی) آل

محمد و شیعه ایشان ندارد پس لشکری بکوفه میفرستد و جمعی از شیعیان آل محمد را در کوفه میکشد و گروهی را بدار میزند و لشکری از خراسان میآید تا در ساحل شط دجله فرود میآیند و مرد ضعیفی از شیعیان با همراهانش برای مقاتله با سفیانی بیرون کوفه میروند و مغلوب میگردد.

فرو رفتن لشکر سفیانی در صحرا بیداء

(تمه روایت سابق است) پس از آن سفیانی لشکر دیگری به مدینه می فرستد و مردی در آنجا کشته میشود و (حضرت) مهدی و منصور از آنجا فرا میکنند و سفیانی، بزرگ و کوچک آل محمد (یعنی سادات) همه را گرفته حبس میکنند و لشکر برای پیدا کردن مهدی و منصور از مدینه بیرون میروند و (حضرت) مهدی مانند موسی ابن عمران (که هراسان از مصر خارج شد) هراسان و نگران از مدینه خارج شده وارد مکه می شود.

و لشکر عقب سر آنها میآیند تا بودای بیداء میرسند و آنها لشکر جرآری هستند چون با آن زمین رسیدند زمین آنها را فرو میبرد بطوری که بجز خبر دهنده ئی که جز آنها را برساند کسی دیگر باقی نمیماند.

عنوان پنجم: هنگام ظهور

۱- کلام حضرت حجت(ع) در مسجد الحرام در موقع ظهور
 (تمه روایت سابق است) پس (حضرت) قائم(ع) در بین رکن و مقام

نماز میخواند و وزیرش هم با او میباشد در آنوقت میگوید ایها الناس ما از خدا طلب میکنیم که ما را بر کسانی که بما ظلم کرده‌اند و حق ما را گرفته‌اند نصرت دهد هر کس میخواهد درباره خدا با من سخن بگوید (باید) زیرا من از همه کس بخدا سزاوارتم و هر کس درباره آدم با من سخنی دارد، بگوید زیرا من بآدم از همه کس سزاوارتم و هر کس درباره نوح با من سخنی دارد بگوید که من از هر کس بنوچ سزاوار تم و هر کس درباره ابراهیم با من سخنی دارد بگوید زیرا من از همه کس با ابراهیم سزاوارتم و هر کس درباره (حضرت) محمد با من سخنی دارد بگوید زیرا من از همه کس بمحمد سزاوارتم و هر کس درباره پیغمبران با ما سخنی دارد بگوید زیرا ما از همه کس به پیغمبران سزاوارتیم و هر کس درباره کتاب خدا (قرآن مجید) با ما سخنی دارد بگوید زیرا ما از همه کس بکتاب خدا سزاوارتیم (که بدلا لئل صحیح جواب بگوئیم).

ما (آل محمد) و هر مسلمانی امروز شاهد و (گواهیم) که بما ستم شده و آواره شده‌ایم و بما تعدی شده و از خانمان و وطن خود بیرون شده‌ایم و اموال ما را ضبط کرده‌اند و مقهور دشمنان واقع شده‌ایم، آگاه باشید که امروز ما از خدا و از هر مسلمانی یاری میطلبیم.

۲- جمع شدن اصحاب خاص آنحضرت در مسجد الحرام

(تمه روایت سابق است) پس حضرت امام محمد باقر (ع) فرمود بخدا قسم سیصد و سیزده مرد که پنجاه زن نیز در میان آنها میباشد مانند

قطعه‌های ابر که در فصل پائیز می‌ایند بدون آنکه با یکدیگر هم وعده شده باشند یکی بعد از دیگری می‌ایند و در مکه جمع می‌شوند و این است معنای آن آیه (قرآن) که خدا می‌فرماید:

اینما تكونوا یات بکم الله جمیعا ان الله علی کل شیئی قادر
یعنی هر جا باشد خدا همه شما را مجتمع می‌گرداند خداوند بر همه چیز توانا می‌باشد در آن موقع مردی از خاندان پیغمبر می‌گوید این شهر مکه مردمی ظالم و ستمگر دارد.

پس آن سیصد و سیزده نفر در بین رکن و مقام با آنحضرت بیعت می‌کنند و این اول مرتبه است که بعد از زمان پیغمبر اسلام چنین بیعت واقع می‌شود، آنگاه با لشکر و اسلحه و وزیرش از مکه بیرون می‌آیند در آنوقت منادی در مکه از آسمان بنام آنحضرت و خروج آنحضرت فریاد می‌کند (و مردم را بظهورش اطلاع میدهد) بطوری که تمام مردم روی زمین آن صدا را می‌شنوند و آنحضرت بکوفه می‌آید و مردم بسیار با آن حضرت می‌پیوندند و آنوقت لشکر سفیانی در بیابان رمله می‌باشد.

۳- کشته شدن سفیانی ولشکرش

(تمه روایت سابق است) و چون لشکر سفیانی ولشکر آنحضرت بهم برسند از لشکر سفیانی جمعی با صحاب قائم ملحق می‌شوند و از لشکر قائم کسانی بلشکر سفیانی ملحق می‌شوند چون آنها در حقیقت از پیروان سفیانی بوده‌اند همچنانکه آن عده که بقائم ملحق می‌شوند در واقع شیعه بوده‌اند در این وقت هر کسی بصف واقعی خود می‌پیوندد و آنروز

روز تبدیل است.

و حضرت باقر(ع) فرمودند که امیر مؤمنان(ع) خبر داده‌اند که آنروز سفیانی با تمام پیروانش کشته می‌شود بطوری که یکنفر نمی‌ماند که خبر آنها را بیاورد و بی‌نصیب آنکسی است که در آنروز از غنائمی که از طایفه کلب بدست می‌آید بی‌بهره باشد (یعنی اصحاب حضرت قائم از طایفه کلب که همراهان سفیانی هستند آنروز غنائم بسیار بدست می‌آورند)

۴- منزل حضرت حجت در کوفه خواهد بود

(تمه روایت سابق است) آنگاه حضرت قائم(ع) بکوفه می‌آید و آنجا جایگاه او خواهد بود و تمام مسلمانانی که بغلامی فروخته شده‌اند خریداری کرده آزاد می‌کند و هر قرض داری باشد قرضش را ادا می‌کند و هر چیزی که بظلم گرفته شده بصاحبش بر می‌گرداند و هر بند و غلامی که (در یاری آنحضرت) کشته شده باشد قیمت آنرا بصاحبش میرساند و هر مقتولی (که در یاری آنحضرت کشته شده) اگر قرض داشته باشد قرض او را ادا می‌کند و عیالات او را بعطایای خود بهره‌مند می‌کند، چنان رفتار می‌کند که تمام زمین را از عدل و قسط پر می‌کند چنانکه پر از ظلم و ستم و تجاوز شده بوده است و خودش و اهل بیتش در رحیم مسکن می‌گیرد و رحیم منزل سکونت حضرت نوح بوده و زمین پاکی می‌باشد و محل سکونت و شهادت آل محمد همیشه در زمینهای پاکیزه بوده است زیرا آنها جانشین پاک سرشت پیغمبرند.

۵- وقایع اول ظهور آنحضرت

در جلد سیزدهم بحار الانوار علامه مجلسی از ائمه طاهرین (علیهم السلام) نقل کرده که آنحضرت در روز عاشورا قیام میکند و در سال طاق خروج میکند و از کتاب مهذب ابن فهد حلی است که امام صادق (ع) فرمودند آنحضرت روز نوروز ظاهر میشود و هیچ نوروزی نیست مگر آنکه ما در آن روز انتظار فرج داریم عجم احترام آنروز را حفظ کردند و عرب ضایع گذارند، و فرمودند اول کسی که با آنحضرت بیعت میکند جبرئیل است و حضرت سجاد (ع) فرمودند اولین مرتبه که جبرئیل نزد آنحضرت میآید موقعی است که در زیر درختی نشسته است جبرئیل بصورت مردی میآید و میگوید ای مرد برای چه نشسته ای میفرماید منتظر امشب بگذرد و فردا در مکه خروج کنم پس جبرئیل خنده میکند و آنحضرت او را میشناسند، پس جبرئیل سلام میکند و مصافحه میکند و دست آن حضرت را گرفته بر براق سوار میکند و بجبل رضوی میبرد و در آنجا حضرت محمد و حضرت امیرالمؤمنین حاضر میشوند و نامه‌ئی مینویسد که آنحضرت برای مردم بخواند.

آنوقت بمکه میآید و در اجتماع مردم یکنفر میگوید این است همان کسی که او را میخواستید پس مردم از جای بر میخیزند و آنحضرت میآیستد و میفرماید منم فلان پسر فلان فرزند پیغمبر خدا، شما را دعوت میکنم بهمان چیزی که پیغمبر اسلام شما را با آن دعوت کرده است پس مردم حمله میکنند که آنحضرت را بکشند ولی آن سیصد و سیزده نفر اصحاب مخصوص از مردم جلوگیری میکنند پنجاه نفر آنها اهل کوفه‌اند

و بقیه از سایر شهرها که یکدیگر را نمی‌شناستند.

۶- وصف یاران آنحضرت از اهل طالقان

در کتاب جلد سیزدهم بحار است که حضرت صادق (ع) فرمودند برای امام دوازدهم گنجهای در طالقان است که طلا و نقره نیست بلکه مردانی هستند که قلبهای آنها از شجاعت ماننده پاره آهن است شکی در ایمان بخدا در آن دلها نیامده اگر بکوهها حمله کنند از جای بر میکنند در جنگها امام را در میان گرفته با جان خود از او دفاع میکنند و مردانی در میان آنها است که شبها برای عبادت نمیخوابند و زمزمه آنها در عبادت چون زنبور عسل میباشد شبها بعبادت مشغولند و روزها مانند شیران جنگجو بر اسبان سوار میشوند قلبهای ایشان مانند چراغ نور دهنده است خوف و خشیه خدا در آن دلها است آرزو دارند که در راه خدا شهید شوند و بفیض شهادت برستند شعار آنها این است میگویند یا لثارات الحسین یعنی ای خونخواهان مظلوم کربلا و رعب آنها یکماه راه پیشاپیش آنها میروند بوسیله آنها خدا آنحضرت را یاری میکنند.

۷- آنحضرت دین اسلام را تازه از سر میگیرد

از کتاب غیت نعمانی است ابو بصیر از کامل نقل کرده که حضرت امام محمد باقر (ع) فرمودند چون قائم ما قیام کند مردم را با مر تازه‌ئی دعوت میکند چنانکه رسول خدا مردم را با آن دعوت کردند و اسلام در.

اول بحالت غربت شروع شد و بزودی بحال غربت بر میگردد خوش بحال غرب.

و در کتاب غیبت نعمانی است که عبدالله ابن عطا از حضرت امام محمد باقر(ع) پرسید که چون قائم(ع) قیام کند بکدام رویه در بین مردم رفتار میکند فرمود آنچه قبل از ظهورش بوده خراب میکند چنانکه رسول الله کرده بودند و دین اسلام را تازه از سر میگیرد.

و در روایات و دعاهای بسیار این مطلب ظاهر است مثلاً در دعای ندبه که امام دستور داده‌اند شیعیان روزهای جمعه بخوانند میگوید این المدخل لتجدد الفرائض والسنن این المتخير لاعاده الملة والشريعة. یعنی کجا است آنکسیکه فرائض و سنت‌های پیغمبر اسلام را تازه کند و کجا است آنکسی که ملة و شریعت پیغمبر اسلام را بازگشت دهد یعنی همان احکام از دست رفته را که مردم رها کرده‌اند دوباره تازه کند و برگرداند.

۸- روی زمین آباد میشود و مرض نمیماند.

از کتاب خصال شیخ صدق است از حضرت امیرالمؤمنین(ع) روایت کرده که آنحضرت فرمودند خداوند دین (اسلام) را بوسیله ما گشود و بما ختم میکند (یعنی اول بوسیله ما دین اسلام بمردم رسیده و تا آخر هم ما یاور و مروج این دین خواهیم بود و بوسیله ما خدا محو و اثبات میکند و بوسیله ما سختی زمانه را بر طرف می‌سازد و بخاطر ما باران رحمت میفرستد پس شیطان شما را بخدا مغزور نکند و فریب ندهد، و

چون قائم ما قیام کند آسمان بارانهای رحمت میریزد و زمین گیاههای خود را بیرون میدهد و کینه از دلهای مردم زایل میشود (یعنی همه برادر ایمانی و مهربان بیکدیگر میشوند) و درندگان و حیوانات با هم صلح و سازش میکنند.

حتی آنکه اگر زنی بخواهد ما بین عراق تا شام برود قدم نمیگذارد و بر نمیدارد مگر بر روی گیاه و زینت‌های خود را بر خود زده و هیچ درندۀ‌ئی با او حمله نمیکند.

و از خصال صدق است که حضرت امام زین العابدین (ع) فرمودند، چون قائم ما قیام کند خدای عزوجل از شیعیان ما مرض را بر میدارد و قلب‌های آنها (از قوت و شجاعت) مانند پاره آهن میشود و بهر یک خدا قوت چهل مرد میدهد و «آنها حاکمان روی زمین و رؤسای اجتماع خواهند بود».

۹- در هر شهری مردم آنحضرت را می‌بینند

حضرت امام محمد باقر(ع) در حدیثی فرمود هر کس قائم ما را ببیند بگوید السلام عليك يا بقية الله في ارضه و حضرت صادق(ع) فرمودند گویا میبینم که قائم (ع) در بیرون نجف بر اسب تیره رنگ و ابلقی سوار است که میان پیشانی تا گلویش سفید است و اسب خود را بحرکت میآورد و مردم هر شهری گمان میکنند که آنحضرت در شهر آنها و با آنها میباشد و چون پرچم پیغمبر را برافراشت سیزده هزار و سیزده ملک مخصوص که متظر ظهور آنحضرت بوده‌اند اطراف او را میگیرند و

اینها همان ملائکه هستند که با حضرت نوح در کشتنی بودند و با حضرت ابراهیم خلیل بودند موقعی که در آتش افتاد و با حضرت عیسی بودند وقتی با آسمان بالا رفت و چهار هزار ملائکه مُسومین و مردفین (که نشان دار وصف بسته شده‌اند) و سیصد و سیزده ملکی که در جنگ بدرا (با رسول خدا) بودند و چهار هزار ملکی که برای یاری امام حسین (ع) از آسمان نازل شده بودند و آنحضرت اجازه جنگ بآنها نداد و (چون آنحضرت شهید شدند) آن ملائکه همیشه پژمرده و غبارآلود نزد قبر آنحضرت تا روز قیامت گریان میباشند (همه این ملائکه از یاوران حضرت قائم (ع) خواهند بود).

مؤلف گوید در عبارات اول این روایت باز دقت کن بین چه میفهمی و معنی آن عبارت چیست که حضرت باقر (ع) میفرماید وقتی حضرت قائم در پشت نجف سوار است و اسب خود را بحرکت میآورد مردم هر شهری گمان میکنند که آن حضرت در شهر آنها و با آنها میباشد، آیا ممکن است استفاده شود که این دستگاه‌های (تلویزیون) تازه اختراع شده تقویت میشود و در همه جای دنیا بآن وسیله میتوانند ببینند یا دستگاه دیگری اختراع میشود یا آنکه بمعجزه آن حضرت چنین دیده میشود العلم عند الله.

۱۰- آنحضرت همه جای روی زمین را می‌بیند

از کتاب کمال الدین صدق است که حضرت صادق (ع) فرمودند چون امر (سلطنت) بحضرت صاحب الامر رسید خداوند تبارک و تعالی

تمام پستی و بلندی‌های زمین را با آنحضرت نشان میدهد و چنان میشود که گویا تمام دنیا بمنزله کف دستی باشد نزد آنحضرت (و بعد فرمود) کدام یک از شما هست که اگر موئی در کف دستش باشد نبیند (آنحضرت هم همه چیز را می‌بیند)

۱۱- آنحضرت با اسباب آسمانها و زمینهای دیگر می‌رود

از کتاب اختصاص شیخ مفید است که حضرت امام محمد باقر(ع) فرمودند ذوالقرنین را مخیر کردند ما بین ابر سخت و رام او ابر رام را اختیار کرد و ابر سخت را برای صاحب شما ذخیره گذارده راوی پرسید ابر است که دارای رعد و برق باشد و صاحب شما (یعنی امام دوازدهم) بر آن سوار میشود با اسباب و بالا می‌رود در آسمانهای هفت گانه و زمینهای هفتگانه که پنج زمین آباد است و دو زمین خراب است.

و در روایت دیگر نظیر این روایت از امام صادق(ع) هست که فرمود اگر ذوالقرنین ابر سخت را میخواست برای او نمیبود و آنرا خدا برای صاحب شما ذخیره کرده (شاید مقصود همین وسائل جدید و امثال آن باشد یا وسائلی که بعداً تهیه میشود و بوسیله آن بکرات بالا مسافرت میکنند).

و ما در کتاب جلد دوم خلاصه مطالبی از دین اسلام این مطلب را نوشته‌ایم و روایاتی از ائمه نقل کرده‌ایم که مسافرت بکرات بالا امکان پذیر است و وسائلی فراهم خواهد شد و مطالبی در آن کتاب

ذکر کردیم که از فرمایش امام(ع) معلوم میشود در کرات بالا جنس بشر هم موجود است و زندگی میکنند و در آن کرات آدم و نوح و ابراهیمی هست.

۱۲- مردم در همه جا کلام آنحضرت را میشنوند

و خود آن حضرت را میبینند در صورتی که آن حضرت در جای خودش میباشد.

از کتاب خرایج قطب راوندی است که حضرت امام جعفر صادق(ع) فرمودند اذا قام قائمنا مدالله لشيعتنا في اسماعهم و ابصارهم حتى لا يكون بينهم وبين القائم بريده، يكلهم فيسمعون و ينظرون اليه و هو في مكانه،

يعنى چون قائم ما قيام كند خداوند كمك ميدهد بگوشها و چشمهاي شيعيان ما كه ديگر لازم نیست ما بين آنها و آن حضرت نامه رسانی باشد پس قائم(ع) با آنها سخن میگويد و آنها میشنوند و او را میبینند در حالی که او در مكان خودش میباشد.

مؤلف میگوید در این روایت دقت کن چه میفهمی ممکن است که دیدن شیعیان و شنیدن آنها صدای آن حضرت را در حالتیکه آن حضرت در مكان خودش هست بوسیله همین اسبابهای تازه احداث شده باشد مانند (تلویزیون) و غیره که تا زمان آن حضرت تکمیل شود که بتواند از همه جای عالم نشان دهد. یا قوای خدائی است که بر خلاف عادت چشم و گوش شیعیان اینقدر قوت پیدا کند العلم عند الله.

ای برادر عزیز تلویزیون و امثال این وسیله‌های تازه احداث شده بد وسیله‌ئی نیست بلکه بسیار صنعت عجیبی است که بشر را بخدا شناسی نزدیک میکند بین خدا بشر را چه اعجوبه‌ئی خلق کرده و چه قوائی با و داده که بتواند اسرار عالم را کشف کند و با این وسائل کارها را آسان کند، ولی افسوس که ما از این وسائل استفاده سوء میکنیم.

فعلاً مقدار بسیاری از وقت آنرا صرف ساز و آواز و تصنیف‌های هفت سوز و رقص‌ها و کارهای غیرت بر باد دهنده میکنند و بانواع و اقسام مردم را بوسیله آن به بد بختی و بی‌دینی و بی‌عفتی میبرند ولذا در هر خانواده که آن جعبه‌ها باشد جز موجب فساد دخترها و پسرها و باعث نکبت و بلاء و عقوبت و عذاب آخرت چیز دیگری نیست.

۱۳- مذمت ساز و آواز و ضررهاي آن

حضرت امام جعفر صادق (ع) در تفسیر این آیه از قرآن فرمودند خدا میفرماید:

فاجتنبوا الرجس من الاوثان واجتنبوا قول الزور (در سوره حج آیه ۳۰)
یعنی دوری کنید از بتها که پلیدند و دوری کنید از گفتار باطل، مقصود خدا از این گفتار باطل غنا و آوازه خوانی میباشد.

و در حدیث دیگر امام صادق (ع) فرمودند شنیدن لهو و غنا (یعنی ساز و آواز) نفاق را در دل میرویاند چنانکه آب گیاه را میرویاند (یعنی این ساز و آوازها کم کم انسان را منافق میکند و اگر در این فرمایش امام دقت کنی و محبت شنیدن ساز و آواز چشم عقل تو را نابینا نکرده باشد و راه

فهم تو را نبسته باشد میفهمی که چه بسیار امام درست فرموده‌اند کسی که شبانه روز با این ساز و آوازها و شنیدن تصنیفهای عفت سوز مغز و فکر خود را آشنا کرده کم‌کم چنان او را دلباخته بکارهای باطل میکند و باعمال نامشروع میکشاند که در حقیقت قلبش متمایل بکار بد شده ولی بظاهر خود را مسلمان پاک میداند و این همان نفاق است که امام فرموده‌اند و اگر در اثر شنیدن این ساز و تصنیفها بسایر کارهای نامشروع هم مرتکب نشود خودش این کار نامشروع و حرام است) و حضرت امام جعفر صادق (ع) فرمودند خانه‌ئی که در آن غناء (یعنی باصطلاح ساز و آواز) باشد ایمن نیست که بلاهای دردنای بآنخانه نازل شود و دعاء در آن خانه مستجاب نمیشود و ملائکه (رحمت) داخل آنخانه نمیشوند.

مؤلف گوید کتابی راجع بضررهاي اخلاقی و مغزی و اعصابی این ساز و آوازها از قول دکترها نوشته شده و فرمایش پیشوايان دين هم در آن ثبت شده آن کتاب بنام (موسیقی و اسلام) و (غنای و اسلام) است بخرید و بخوانید.

۱۴- قوت و شجاعت حضرت قائم (ع)

از کتاب کمال الدین صدق است که ریان ابن صلت بحضرت علی ابن موسی الرضا (ع) عرضکرد آیا صاحب الامر شما هستید آنحضرت فرمود صاحب الامر من هستم (یعنی صاحب امر امامت) ولی نه آن صاحب الامری که زمین را پر از عدالت میکند چنانکه پراز جور شده

وقت ظهور

باشد چگونه من آن کس باشم با این ضعف بدن که در من می‌بینی.
 قائم آن کسی است که چون ظاهر شود بسن پیرمردان و بصورت جوانان
 است و بدنی قوی (و نیرومند) دارد بطوریکه اگر دست بطرف
 بزرگترین درخت روی زمین دراز کند میتواند آنرا از زمین برکند و اگر در
 میان کوهها فریاد بکشد سنگهای کوه از (هیبت و اثر) صداش فرو
 میریزد عصای موسی و انگشت سلیمان با او میباشد. او چهارمین از
 فرزندان من است خدا تا زمانیکه مصلحت میداند او را از نظرها غائب
 و مستور میدارد و پس از آن او را ظاهر میکند و بوسیله او زمین را پر از
 قسط و عدل مینماید چنانکه پر از جور و ظلم شده باشد.

و از کتاب کشف الغمه است که حافظ ابونعیم (که از علماء عامه
 است) نقل کرده که حدیفه گفت قال رسول الله (ص) السیدی رجل
 من ولدی لونه لون عربی و جسمه جسم اسرائیلی علی حذه الایمن خال
 کانه کوکب دری بملاء الارض عدلا کما ملت جورا يرضی فی خلافته
 اهل الارض و اهل السماء و الطرفی الجو
 مؤلف گوید جسم اسرائیلی یعنی بلند قامت و تنومند است و محمد
 شافعی هم در کتاب کفاية الطالب همین روایت را نقل کرده است.

۱۵- مقداری از برنامه سلطنت آنحضرت

(۱۳ بحار) حضرت صادق (ع) فرمودند چون (حضرت) قائم (ع)
 ظاهر شود مناره‌های مسجدها و مقصوره‌ها (یعنی اطاقهایی که بعنوان
 محراب، عامه برای پیشنمایز درست کرده‌اند که در آن نماز بخواند) هر

دو را خراب میکند و آنحضرت فرمود دو خون است که ریختن آن در اسلام از طرف خدای عزوجل حلال است و هیچ کس با آن حکم نمیکند تا خدا قائم اهل بیت را برساند آنحضرت بحکم خدا حکم میکند و شاهد نمیخواهد یکی آنکه حکم پیرمرد زنا کار حکم زنای محضنه عمل میکند و را سنگباران میکند (تا بمیرد) (زنای محضنه آن است که مردی که زن دارد باز هم زنا کند) و دیگر مانع الزکاة را (یعنی کسی که زکات مالش را بفقر نمیدهد) گردان میزند.

۱۶- چه اندازه مسلمانان راغنى و ثروتمند میکند در زمان ظهور از کتاب کشف الغمہ است از کتاب کفاية الطالب محمد ابن یوسف ابن محمد شافعی (که از علمای مشهور عامه است) از ابوسعید خدری نقل کرده که رسول خدا (ص) فرمودند بشارت میدهم شما را بمهدی که در امت من بر انگیخته میشود زمانی که مردم با هم اختلاف داشته باشند و اوضاع آنها متزلزل باشد زمین را پر میکند از قسط و عدل چنانکه پرشده باشد از جور و ظلم و ساکنین آسمان و زمین از او خوشنود میشوند مال را بطور صحیح تقسیم میکند، مردی پرسید تقسیم صحیح چیست آنحضرت فرمود بطور مساوات مال را بین مردم تقسیم میکند.

و خداوند قلبهای امت محمد را غنى و بى نیاز میکند و عدالت آنحضرت همه مردم را فرا میگیرد و کار بآنجا میرسد که دستور میدهد (اعلان کنند و) منادی نداکند که هر کس بمال احتیاجی دارد بگوید پس هیچ کس

وقت ظهور

سخنی نمی‌گوید مگر یک نفر می‌گوید من، پس آن اعلان کننده می‌گوید برو نزد خزینه‌دار و بگو (حضرت) مهدی (ع) امر فرموده اموالی بمن بدھی، خزینه دار آنقدر مال بسیار کنار او میریزد که از بردنش عاجز می‌ماند و از گفتهٔ خود پشیمان می‌شود و می‌گوید از همهٔ امت محمد من حریص‌تر بودم که بزحمت افتادم و نمی‌توانم اینها را بیرم و اموال را رد می‌کند ولی خزینه‌دار قبول نمی‌کند و می‌گوید چیزی که دادیم پس نمی‌گیریم.

۱۷- آنحضرت چگونه بمساوات تقسیم می‌کند و جهت گرفتاری فعلی ما چیست مؤلف گوید در بسیاری از روایات عامه و شیعه است که حضرت بقیة الله عجل الله فرجه زمین را پر می‌کند از قسط و عدل چنانکه پُر شده باشد از جور و ظلم، معنای عدالت که معلوم است و قسط را در کتب لغت عربی بمعنای تقسیم بالسویه معنی کرده‌اند و در روایت هم هست از رسول خدا پرسیدند چگونه تقسیم صحیح می‌کند فرمود تقسیم بالسویه می‌کند آیا ممکن است کسی تصور کند که معنی این روایات آن باشد که آن حضرت ثروت‌های مردم را بظلم می‌گیرد و بین فقراء تقسیم می‌کند در اینصورت این هم باز ظلم بزرگ است پس البته چنین نیست بلکه روایات شرح این مطلب را داده است.

اولاً حقوق واجب مالی که خدا قرار داده از اغنياء آنقدر میرسد و آنحضرت بمستمندان میدهد که فقراء بی نیاز می‌شوند.
و ثانیاً در آنزمان تمام گنجها و معدنهای زمین برای آنحضرت ظاهر

میگردد یعنی معدنهای طلا و نقره و غیره و معدنهاهی که شاید از طلا و نقره گران‌تر باشد و آنحضرت آن اموال را بالسویه بین مردم تقسیم میکند که همه غنی و ثروتمند میگردند و ایس یکی از منافع وجود آن امام است در بین مردمان و الآن می‌بینی چنین مردم بفقر و احتیاج و سختی گرفتار شده‌اند یکی از جهت نبودن امام است و دیگر مكافات گناهان و کارهای بدی است که خود ما مرتکب می‌شویم و بخدا اعتنا نمیکنیم خدا هم ما را چنین عقوبت کرده است و هر چه ما در گناه و اعمال ضد دین و مخالف قرآن بیشتر هوسرانی کنیم این سختیها و غصه‌ها و کشتارهای جنگی و فقر و سختی بیشتر رو بما خواهد آورد.

در کتاب کافی کلینی که یکی از معتبرترین کتاب‌های شیعه است نقل شده که حضرت علی ابن موسی الرضا (ع) فرمودند هر چه مردم گناهان تازه‌ئی مرتکب می‌شوند که قبل از آن نمی‌گردیده‌اند خدا هم بلاهای تازه‌ئی بر آنها می‌فرستند که قبلًا آنرا نمی‌شناخته‌اند.

مؤلف گوید عزیز من قدری فکر کن آیا کار ما موافق حکم قرآن مجید و دستور پیغمبر اسلام است یا ما فقط اسم خود را مسلمان گذاردہ‌ایم آیا عقاید مسلمانی ما صحیح و درست است آیا زنهای ما بحکم قرآن عمل می‌کند آیا دخترهای خود را موافق قرآن تربیت می‌کنیم آیا در معاملات ما ربا و تقلب و خیانت نیست آیا سایر امور و کار‌ها شباهت بسلمانی دارد یا آنکه در تمام کارها بدلبخواه و هوای نفس و تقلید بیگانگان و هوسرانی رفتار می‌کنیم اگر کار ما این است و باز هم هر روز بر بدی‌های ما افزوده می‌شود باید متظر بلاها و سختیهای بیشتر و مكافات

دنیوی و عذاب اخروی باشیم مگر آنکه برگردیم و قرآن را دستور العلم زندگانی خود قرار دهیم تا سعادت دنیا و آخرت را دریابیم، افسوس که ما نفهمیده‌ایم که خدا برای چه ما را باین دنیا آوردده و پس از پایان این چند روز عمر همینکه پا بهالم دیگر گذاردیم با پشیمانی بسیار رو برو خواهیم شد.

۱۸- تمام علوم در زمان آنحضرت ظاهر میشود

از کتاب کافی است حضرت صادق (ع) فرمودند علم بیست و هفت جزء است و جمیع آنچه پیغمبران آورده‌اند تا قیام قائم دو حرف (یعنی دو قسمت) آن بیشتر ظاهر نشده چون قائم قیام کند بقیه بیست و پنج حرف آنها را هم در بین مردم منتشر میسازد.

۱۹- چگونه در بین مردم باواقع امور حکم میکند

از کتاب شیخ مفید است که حضرت صادق (ع) فرمودند چو ز قائم آل محمد قیام کند ما بین مردم بحکم حضرت داود حکم میکند و احتیاج بدلیل و شاهد ندارد خدا (واقع مطلب را) با حضرت الهام میکند پس بعلم خودش حکم میکند و بهر قومی خبر میدهد که چه در نیت گرفته‌اند و دوست و دشمن خود را بفراست میشناسد (چنانکه) خدا در قرآن فرموده ان فی ذالک لایات للمنتسبین و انها لبسیل مقیم

تاریخچه مسجد مقدس جمکران

شیخ فاضل حسن بن محمد بن حسن قمی که از بزرگان قدماء علماء شیعه و از معاصرین شیخ صدوق رحمة الله بوده است، در کتاب خود به نام تاریخ قم، راجع به بنای مسجد جمکران از کتاب مونس الحزین فی معرفة الحق و اليقین چنین نقل کرده است:

شیخ حسن مثله جمکرانی که یکی از صلحاء است می‌گوید: من شب سه شنبه هفدهم ماه رمضان ۳۹۳ در منزل خود در قریه جمکران خوابیده بودم. نیمی از شب گذشته بود که ناگاه عده‌ای از مردم به در خانه من آمدند و مرا بیدار کردند و گفتند که: برخیز و مولای خود حضرت مهدی صاحب الزمان صلوات الله علیه را اجابت کن که تو را طلب نموده است.

حسن می‌گوید: من برخاستم و خود را جمع و جور کرده و آماده شدم، گفتم بگذارید تا پیراهن را بپوشم، آواز دادند که (هُوَ مَا كَانَ قَمِيْضُكَ) پیراهن را نپوش که از تو نیست، دست بردم و شلوار خود را برگرفتم، ندا آمد که (لَيْسَ ذَلِكَ مِنْكَ فَخُذْ سَراويلَكَ) آن شلواری که برگرفتی از تو نیست، از آن خود را بردار؛ آن را انداختم و شلوار خود را برگرفتم و پوشیدم. آنگاه به طرف کلید رفتم تا درب منزل را بازکنم، آواز دادند که (الْبَابُ مَفْتُوحٌ) درب باز است، چون به در منزل آمدم جماعتی از بزرگان را دیدم، سلام کردم، جواب دادند و مرحبا گفتند.

آنها مرا به مکانی که اکنون مسجد جمکران است آوردند، چون نیک نگاه کردم، تختی دیدم که فرشی نیکو بر آن پهن و بالشهای فاخر بر آن

نهاده شده و جوانی سی ساله بر آن تخت تکیه بر چهار بالش کرده و پیرمردی هم در نزد او نشسته و کتابی در دست گرفته و بر آن جوان می خواند و بیشتر از شصت مرد در اطراف او بر این زمین در حال نماز خواندن بودند که بعضی جامه های سفید و بعضی دیگر جامه های سبز بر تن داشتند.

آن پیر مرد حضرت خضر علیه السلام بود و مرا امر به نشستن نمود، آنگاه امام علیه السلام اسم مرا بردند و فرمودند: برو به حسن مسلم بگو تو پنج سال است که این زمین را تصرف کرده و در آن چیز کاشته و کشاورزی می نمایی، ولی ما آن را خراب می کنیم.

این زمین شریفی است و حق تعالی آن را از زمین های دیگر برگزیده و شرافت داده است. امسال باز هم آن را مرتب نموده ای تا در آن به کشت و زرع پردازی و حال آنکه تو را چنین اجازه و حقی نیست بنا بر این هر بهره و نفعی که تا بحال از این زمین برگرفته ای باید برگردانی تا در این مکان مسجدی بنا کنند.

خدای عز و جل به خاطر این امر خلافی که انجام داده ای و آن را جزء زمین خود گرفته ای دو پسر جوان تو را بازگرفت اما تنبیه نشدی، اگر باز هم بخواهی چنین کنی کیفر الهی، آن گونه که آگاه نباشی، به تو خواهد رسید.

عرض کردم: ای آقا و مولایم؛ برای این موضوع باید نشانه و علامتی داشته باشیم؛ زیرا مردم بدون نشانه سخن مرا قبول نمی کنند. امام علیه السلام فرمود: (إِنَّا سَنَعْلَمُ هُنَاكَ عَلَامَةً) ما در اینجا علامت و نشانه

قرار می‌دهیم تا سخن تو را تصدیق نمایند، تو برو و رسالت ما را انجام بدنه، (درقم) نزد سید ابوالحسن برو به او بگو تا با تو بباید و حسن مسلم را حاضر نماید و منافع چند ساله را از او بگیرد و به مصرف بنای مسجد برساند.

بقیه مخارج را از قریه رهقِ آزادهال که ملک ماست بیاورند و ساختمان مسجد را تمام کنند، نصف قریه رهق را بر این مسجد وقف کردیم که هر ساله درآمد آن را بیاورند و صرف عمارت مسجد نمایند.

مردم را بگو تا رغبت به این مکان نمایند و آن را عزیز دارند، چهار رکعت نماز اینجا بگذارند: دو رکعت اول به نیت نماز تحيت مسجد است که در هر رکعتی یک بار سوره حمد و هفت بار سوره قُل هُو اللَّهُ أَحَدٌ خوانده می‌شود و ذکر رکوع و سجود را هفت بار تکرار کنند. دو رکعت دوم را به نیت نماز امام زمان علیه بخوانند به این ترتیب که چون سوره حمد را شروع به خواندن نمایند و به ایاک نعبد و ایاک نستعين برسند آن را صد بار تکرار کنند و بعد از آن بقیه سوره حمد را بخوانند، و سپس سوره (قُل هُو اللَّهُ أَحَدٌ) را فقط یک بار بخوانند و آنگاه ذکر رکوع و سجود را هفت بار تکرار نمایند، رکعت دوم را نیز به همین طریق بخوانند، چون نماز را تمام کنند یک بار تهلیل (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ) بگویند و سپس تسبيحات حضرت فاطمه زهرا سلام اللَّهُ عَلَيْهَا رَأْسُ الْمُؤْمِنِينَ را خوانده و سر به سجده گذارند و صد بار صلوات بر پیغمبر و آلسُّلَام علیه السلام بفرستند.

سپس امام علیه السلام فرمودند: (فمن صلیها فکانما صلی فی الْبَيْتِ الْعَتِيقِ) یعنی هر کس این نماز را بخواند مانند آن است که در کعبه نماز

خوانده باشد.

حسن مثله جمکرانی می‌گوید: من به راه افتادم چند قدمی هنوز نرفته بودم که دوباره مرا باز خواندند و فرمودند: بزی در گلهٔ جعفر کاشانی چوپان است، اگر مردم ده بھای آن را دادند و اگر نه، از مال خود آن را خریداری کن و فردا شب، به این مکان بیاور و آن را بکش، آنگاه روز هیجدهم ماه مبارک رمضان گوشت آن را بین بیماران انفاق می‌کنی، هر مریض و بیماری که از گوشت آن بخورد حق تعالیٰ شفایش دهد، نشانی آن بز این است که ابلق بوده و موهای بسیار دارد و هفت علامت دیگر نیز داشته، سه علامت در طرفی و چهارتای دیگر در طرف آخر.

حسن مثله می‌گوید: به منزل برگشتم، تمام شب را در آندیشه بودم، تا صبح طلوع کرد و نماز را خواندم، سپس به منزل علی‌المنذر رفتم و احوال دیشب را باوی گفتم، با یکدیگر به آن جایگاه که مرا شب برده بودند رفتیم، قسم به خدا میخ‌ها و زنجیرهایی که حدود بنای مسجد را نشان می‌داد مشاهده کردیم و آنها همان نشان و علامتی بود که امام عليه السلام فرموده بود.

سپس به طرف منزل سید ابوالحسن در قم حرکت کردیم، چون به در منزل او رسیدیم خادمش را دیدیم که درب منزل در انتظار ماست، سؤال کرد تو از جمکرانی؟

گفتم بلی، گفت سید از سحرگاه منتظر تو است.

من به داخل منزل رفتم و سید ابوالحسن را سلام کردم، جوابی نیکو داد

و ما را اعزاز و احترام کرده و بنشانید، آنگاه قبل از اینکه من چیزی بگویم به من فرمود: ای حسن مثله شب گذشته خوابیده بودم، در خواب شخصی به من گفت: (بامداد مردی به نام حسن مثله از جمکران پیش تو آید، آنچه به تو گوید او را تصدیق کن و برگفتار او اعتماد نما، زیرا سخن او، سخن ماست و باید قول او را رد نکنی). از خواب بیدار شدم، تا این ساعت منتظر تو بودم.

حسن مثله می‌گوید: من هم تمام احوال شب گذشته را با شرح و تفصیل برای سید ابوالحسن بیان کردم، سید بلا فاصله دستور داد تا اسب‌ها زین کردند و بیاورند و سوار شدیم، چون به نزدیک ده رسیدیم جعفر چوپان گله‌اش را در کنار جاده می‌چرانید، من در میان گله رفتم، بزی که از عقب گوسفندان می‌آمد به طرف من دوید، آن بزر را گرفتم و به نزد جعفر چوپان آوردم، تا بهای آن را بدهم، جعفر سوگند یاد کرد که من هرگز این بزر را ندیده‌ام و در گله من نبوده است، مگر امروز که می‌بینم، و هر چند که می‌خواهم آن را بگیرم ممکن نمی‌شود و اکنون به نزد شما آمد.

پس بزر را همچنان که امام (ع) فرموده بود در آن جایگاه آوردیم و ذبح نمودیم و گوشت آن را بین بیماران تقسیم کردیم و همه شفا یافتند. سید ابوالحسن، حسن مسلم را احضار کرد و منافع چند ساله زمین را از او گرفت و امر کرد تا وجهه درآمد روستای رهق را نیز آوردند و مسجد را بنا کردند و با چوب پوشانیدند.

سید ابوالحسن الرضا زنجیرها و میخ‌ها را به قم برد و در منزل خود

گذاشت و بیماران می‌رفتند و خود را به آنها می‌مالیدند و خدای تعالی شفای عاجل می‌داد.

ابوالحسن محمد بن حیدر گوید که شنیدم که سید ابوالحسن الرضا در محله موسویان در شهر قم مدفون است و پس از او فرزندش بیمار شد و وی به سر صندوقی که زنجیرها و میخ‌ها در آن نگهداری می‌شد رفت تا به وسیله آنها شفا یابد، هنگامی که سر صندوق را باز کرد اثری از زنجیرها و میخ‌ها نیافت و هر چه مردم جستجو کردند فایده‌ای نبخشید. مرحوم محدث نوری بعد از نقل این واقعه شریفه مطالبی می‌فرماید که خلاصه اش این است:

عالیم جلیل آقا محمد علی کرمانشاهی تاریخ این قصه را در سال ۳۹۳
نقل کرده است ولی ظاهراً در نوشتن اشتباه شده و در اصل ۳۷۳ بوده
است، زیرا وفات شیخ صدق قبل از ۳۹۰ می‌باشد و این قصه هم در
زمان حیات شیخ صدق واقع شده است.

اما دو رکعت نماز منسوب به آن حضرت، از نمازهای معروف است و
جماعتی از علماء بزرگ آن را روایت کرده‌اند:

۱- مرحوم شیخ طبرسی صاحب تفسیر در کتاب کنوزالنجاح این نماز را
به همان ترتیب که در ضمن قصه گذشت روایت نموده و بعد از نماز
دعائی را نقل فرموده است اما از تهليل و تسبیح حضرت فاطمه زهراء
سلام الله علیها و صد بار صلوات، ذکری به میان نیاورده است.

۲- مرحوم سید عظیم القدر سید فضل الله راوندی در کتاب دعوات در
ضمن نمازهای معصومین می‌فرماید: نماز مهدی صلوات الله و سلامه

علیه دو رکعت است، در هر رکعتی حمد یک مرتبه و صد مرتبه ایاک نعبد و ایاک نستعين، و بعد از نماز صد مرتبه صلوات بر پیغمبر و آل او صلوات الله علیهم.

۳- مرحوم سید جلیل علی بن طاووس در کتاب جمال الاسبوع، همین نماز را به گونه‌ای که مذکور شد نسبت به آن حضرت داده، ولکن ذکر صد مرتبه صلوات بعد از آن را نقل نکرده و فرموده است که این دعاء پس از نماز خوانده شود:

(الله عظم البلاء و برح الخفاء و انكشف الغطاء و ضاقت الارض و منعت السماء و اليك يا رب المشتكى و عليك المعمول في الشدة و الرخاء اللهم صل على محمد و آل محمد الذين أمرتنا بطاعتهم و عجل اللهم فرجهم بقائمهم و اظهر اعزازه يا محمد يا على، يا على يا محمد اكفيانی فانکما کافیایی، يا محمد يا على يا على يا محمد احفظانی فانکما حافظایی يا مولای يا صاحب الزمان (سه مرتبه) الغوث (سه مرتبه) ادرکنی (سه مرتبه) الامان (سه مرتبه)

ترجمه: بار خدا یا بلاها و گرفتاریها بزرگ شد، و رازهای پنهان آشکار گشت، و پرده‌ها بر طرف شد، و عرصه زمین تنگ گردید، آسمان از نزول برکاتش بازداشته شده، شکایت به درگاه توست ای پروردگارم، و اتکاء و اعتماد در سختی‌ها و آسانی‌ها بر تو است، خدا یا بر محمد و آل او علیه السلام درود فرست آن کسانی که ما را بر اطاعت و فرمانبرداری شان امر نمودی، خدا یا شتاب کن در گشايش به آنان به قائم شان، و عزت و شوکت او را ظاهر و آشکار کن ای محمد، ای علی،

وقت ظهور

ای علی ای محمد کفايتم کنید زیرا شما کفايت کنندگان منید؛ ای محمد، ای علی، ای علی، ای محمد یاریم کنید؛ زیرا شما یاری کنندگان منید، ای محمد، ای علی، ای علی، ای محمد نگهداری ام کنید؛ زیرا شما نگهداری کننده من هستید، ای آقايم، ای صاحب الزمان فریاد، فریاد، فریاد، مرا دریاب، مرا دریاب، مرا دریاب، پناهم بده، پناهم بده، پناهم بده.

تشرف مرحوم شیخ محمد تقی بافقی خدمت امام زمان علیه السلام در

مسجد جمکران

سید شریف، سید مرتضی حسینی معروف به ساعت ساز قمی، که از اشخاص با حقیقت و متدين پایین شهر قم، و به نیکی و پارسا یی مشهور و معروف بوده حکایت نموده است:

شب پنجشنبه‌ای در فصل زمستان که هوا بسیار سرد، و برف زیادی هم قریب نیم زرع روی زمین نشسته بود، در منزل خود نشسته بودم به خاطرم آمد که امشب، شب پنجشنبه و هنگام رفتن آخوند (شیخ محمدت تقی بافقی) به مسجد جمکران است.

با خود گفتم که حتماً با این هوا و برف، امشب را تعطیل کرده‌اند، اما دلم طاقت نیاورد و در پی ایشان رفتم، در منزلشان نبود، در مدرسه هم نبود، سراسمه از هر طرف جویا، و از هر کس پویای ایشان بودم، تا به میدان میم، که سر راه جمکران است رسیدم، تصمیم گرفتم تحقیق کاملی درباره ایشان نمایم.

شخصی که خباز و نانوای میدان میر بود گفت: آقا چرا مضطربی و در عقب چه کسی می‌گردی؟

گفتم: در فکر حاجی شیخ محمد تقی هستم که مبادا به مسجد رود، زیرا در این هوای سرد و برف فراوان، بیابان پر از خطر جانوران است و ترس خشک شدن، از کوران و سرما است. آدم که او را ببینم و ممانعت از رفتن او کنم ولی هنوز وی را ندیده‌ام و کسی هم خبر از او ندارد.

نانوا گفت: معطل نشو، زیرا ایشان با چند نفر از اصحاب و طلاش به سمت مسجد جمکران رفتند. همین که این کلام را شنیدم اضطرابم بیشتر شد با عجله به راه افتادم.

نانوا گفت: کجا شتاب می‌کنی؟ گفتم: شاید به آنها برسم و ایشان را برگردانم یا چند نفری را با وسایل لازم با آنها بفرستم.

نانوا گفت: بیخود مرد، زیرا که به آنها قطعاً نخواهی رسید و شاید الان اگر به خطری برنخورده باشند نزد یک مسجد باشند.

من بسیار پریشان شدم، و به خاطر آن شدت سرما و برفی که متصل‌از آسمان می‌بارید ترس داشتم از این که پیش آمدی برای آنها خواهد نمود، اما چاره نداشت، در حالی که مضطرب و نگران بودم به خانه مراجعه کردم، اهل منزل نیز از پریشانی من، مضطرب و اندوهناک شدند.

خوابیم نمی‌برد به دعا کردن برای ایشان مشغول بودم که نزدیک سحر در چشم گرمی مخصوصی حاصل شده و بین خواب و بیداری بودم، که ملاحظه نمودم حضرت صاحب الامر عجل الله له الفرج وارد منزل

شدند و به من فرمودند: (سید مرتضی چرا مضطربی؟) عرض کردم: ای مولایم به خاطر شیخ محمد تقی، که امشب به مسجد رفته و نمی‌دانم بر سر او چه آمده است.

فرمودند: (سید مرتضی، گمان می‌کنی که من از حاج شیخ دورم، الان به مسجد رفتم و وسائل استراحت او و اصحابش را فراهم کرده و آمدم).

از خوشحالی برخاسته و به اهل منزل که از من پریشان‌تر بودند نژده این بشارت را دادم. صبح زود برخاستم و برای اثبات راستی و صحت این خواب به تفحص پرداختم تا به یکی از اصحاب حاج شیخ رسیدم، به وی گفت: دوست دارم قضیه دیشب را بازگویی.

گفت: بلی دیشب حاج شیخ ما را برداشته و در آن هوای سرد و برفی به طرف مسجد جمکران رفتیم، اما وقتی که از شهر خارج شدیم یک حرارت و شوق دیگری داشتیم به گونه‌ای در روی برف، از زمین خشک و روز آفتابی سریع‌تر می‌رفتیم، تا به اندک زمانی به مسجد رسیده و متحیر بودیم که شب را از سرما، چگونه به روز آوریم که ناگاه دیدیم جوان سیدی که به نظر دوازده ساله می‌رسید وارد شده و به حاج شیخ گفت: دوست دارید کرسی و لحاف و آتش برایتان حاضر کنم؟ ایشان گفتند: اختیار با شماست.

آن سید از مسجد بیرون رفت، اما چند دقیقه‌ای طول نکشید که برگشت و با خود کرسی و لحاف و منقلی از ذغال و آتش آورد، و در یکی از حجرات گذاشته و مرتب نمود. هنگام رفتن از حاج شیخ پرسید: بازهم احتیاجی هست؟

شیخ جواب داد: خیر.

یک نفر از ما اظهار داشت: ما صبح زود می‌رویم این اثاثیه را به چه کسی بسپاریم؟ فرمود: هر کس آورده خودش خواهد برد. و از نظر ما پنهان شد.

ما در تعجب بودیم که این سید چه کسی بود و اثاثیه را از کجا آورد، با این که از اینجا تا قریه جمکران رفتن و برگشتن به اندازه یک کیلو متر راه است و لا اقل برای رفت و برگشت تهیه لوازم، نیم ساعت لازم است و از طرف دیگر چند ساعت از شب گذشته و هوا هم سرد، و برف هم در حال باریدن بود. تا صبح در این فکر بودیم، و عاقبت اثاثیه را همانجا گذاردیم و آمدیم و هنوز هم در همان فکر هستم.

به او گفتم: من می‌دانم که آن سید جوان چه شخصی بود، آنگاه داستان اضطراب و خواب خود و فرمایش مولایم را برای او بیان کردم، و گفتم که از خانه‌ام بیرون نیامدم مگر برای این که راستی و صحت خواب خود را ببینم، و الحمد لله که دیدم و فهمیدم که مولایم از این مرد شریف غافل نیست.

لازم به یادآوری است که مرحوم شیخ محمد تقی بافقی در تعمیر ساختمان قدیمی مسجد و احیاء و رونق دادن به آن، سهم به سزاوی داشته، و مقید بوده است که شهای جمعه با جمعی از طلاب متدين و وارسته به آنجا مشرف شده و تا صبح به مناجات با قاضی الحاجات و انس با مولا و آقامی خود حضرت صاحب الزمان عجل الله تعالی فرجه الشریف پردازد.

فهرست مطالب

- ١ - ظهور و قیام امام زمان
- ٢ - عنوان اول: وقت ظهور - ۱۲ روایت
- ٣ - عنوان دوم: علامات ظهور امام زمان
- ٤ - عنوان سوم: علامات ظهور عام و وضع دگرگون شدن عالم - ۴۰ روایت
- ٥ - عنوان چهارم: علامات حتمیه ظهور امام زمان(ع) پنج است
- ٦ - عنوان پنجم: هنگام ظهور و قیام (۲۰ روایت)
- ٧ - تاریخچه مسجد مقدس جمکران و اعمال در آن